

D.H.S.K. COMMERCE COLLEGE



বাণিজ্য দর্পন

২০০০-২০০১

প্রতি,

২০০০-২০০১ চনৰ কলেজ আলোচনী
বাণিজ্য দৰ্পনৰ বাবে নিৰ্বাচিত ৰচনাবাজী

প্ৰবন্ধঃ

- | | | | |
|----|--|---|---|
| ১। | অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ
বজাৰ ব্যৱস্থাঃ | : | ড° ৰঘুনাথ বৰবৰা, মূৰব্বী অধ্যাপক,
বাণিজ্য বিভাগ। |
| ২। | ইফলৰ ইমাসকল | : | প্ৰদীপ কুমাৰ চাহ। |
| ৩। | শিক্ষাঃ কেইটামান আসোৱাহঃ | : | শ্ৰী কৌশিক চক্ৰৱৰ্তী, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ |
| ৪। | বেগিংঃ এটা পৰ্যালোচনা | : | শ্ৰী বিতু গগৈ, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |

গল্পঃ

- | | | | |
|----|---------------------------|---|---|
| ১। | ভাস্তী | : | শ্ৰীমতী মুনালিনী স্বৰ্গীয়াৰী, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |
| ২। | ফ্ৰেট | : | শ্ৰী নিপেন দাস, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |
| ৩। | হীকাৰোক্তি | : | শ্ৰী আজম খান, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |
| ৪। | বেদনাৰ চকুলো | : | শ্ৰী কিশোৰ থাপা, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |
| ৫। | বেদনাই উচুপে | : | শ্ৰী বানা মৰান, স্নাতক ২য় বৰ্ষ। |
| ৬। | ডায়েৰিৰ পাতত এমুঠি অনুভৱ | : | শ্ৰী শেখৰ জ্যোতি ফুকন, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |

কাব্যঃ

- | | | | |
|----|-------------------------|---|---------------------------------------|
| ১। | কবিতা | : | শ্ৰী প্ৰনৱ সিং, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |
| ২। | এজাক ধুমুহা আহিছিল | : | শ্ৰী শ্বাহনাজ খান, স্নাতক ২য় বৰ্ষ। |
| ৩। | অনুভৱ | : | শ্ৰী শ্যাম গৌড়, স্নাতক ১ম বৰ্ষ। |
| ৪। | তুমি | : | শ্ৰীমতী পৰী সন্দিকৈ, উঃমাঃ ১ম বৰ্ষ। |
| ৫। | তুমি যোৱাৰ পাছৰ অধ্যায় | : | শ্ৰী ত্ৰৈলোক্য দত্ত, স্নাতক ২য় বৰ্ষ। |
| ৬। | বাছায় | : | শ্ৰী বিতু গগৈ, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |

সংগ্ৰহঃ

- | | | | |
|----|--------------------|---|--------------------------------------|
| ১। | মহান ব্যক্তিৰ বাণী | : | শ্ৰী মোজামিল ৰহিম, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |
| ২। | ৰসাল ঘটনা | : | শ্ৰী প্ৰসেনজীৎ গগৈ, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ। |

অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ ব্যৱস্থা

ড^o বঘুনাথ বৰবৰা

মূৰব্বী অধ্যাপক, বাণিজ্য বিভাগ

কানৈ বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়, ডিব্ৰুগড়

অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত কৃষিৰ ভূমিকা যথেষ্ট। কৃষি উন্নয়নৰ সুফল সমূহ কৃষক সকলে পাবলৈ হলে কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ বজাৰ ব্যৱস্থা উন্নত হ'ব লাগিব। অসমৰ কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ বজাৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থাৰ অভাৱে প্ৰকৃত কৃষক সকলক এইজাত সামগ্ৰীৰ বৰ্ধিত মূল্যৰ সুফলবোৰ উপভোগ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত কৰিছে। কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ বৰ্ধিত মূল্যৰ সুফল কৃষক সকলৰ পৰিবৰ্তে মধ্যস্থকাৰী আৰু বাৱসায়ী সকলেহে উপভোগ কৰিছে। কৃষিজাত দ্ৰব্যৰ বাবে নিয়ন্ত্ৰিত বজাৰৰ অভাবৰ কাৰণে গাঁৱৰ কৃষকে বহু সময়ত গাঁৱৰ বেপাৰী আৰু মহাজনক অতি কম দামত উৎপাদিত সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰিবলৈ বাধ্য হয়। কাৰণ অতি কম পৰিমাণৰ দ্ৰব্য সামগ্ৰী লৈ তেওঁলোকে দুৰৈৰ নিয়ন্ত্ৰিত বজাৰলৈও যাব নোৱাৰে, আৰু তাৰ ফলস্বৰূপে অসাধু বেপাৰী বা দালাল আদিৰ কবলত পৰি সামগ্ৰীৰ উচিত মূল্যৰ বহু কম দামতে বিক্ৰী কৰিব লগীয়াত পৰে। এইদৰে আইন বাহিৰত ওজন ব্যৱহাৰ কৰি নানা অজুহাতত প্ৰকৃত বজাৰৰ মূল্য গোপনে ৰাখি বেপাৰী, মহাজন আৰু দালাল সকলে

নাযামূল্যৰ পৰা বঞ্চিত কৰি ঠগ-প্ৰবঞ্চনাৰে বিভিন্ন সামগ্ৰী জয় কৰাও দেখা যায়। উৎপাদন-কাৰীৰ লগতে ভোক্তাও এই সমস্যাৰ সমানে অংশীদাৰ হয়।

অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ কিনা বেচাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ প্ৰভাৱ সুস্পষ্ট। গাঁৱৰ দুখীয়া কৃষকসকল আৰ্থিক দুৰৱস্থাৰ সুবিধা লৈ মহাজন আৰু বেপাৰীসকলে অগ্ৰিম ধন দি কৃষিজাত সামগ্ৰী কম দামত জয় কৰাৰ ব্যৱস্থাৰ গুৰুত্ব এতিয়াও গাম্ভীৰ্যলত বিৰাজমান। কৃষকসকলৰ দৰিদ্ৰতা আৰু মজুত ভঁৰালৰ অসুবিধাৰ কাৰণে ব্যক্তিগত বাসায়ী সকলে কৃষিজাত দ্ৰব্যৰ কিনা বেচাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাধান্য লাভ কৰিছে আৰু ইয়াৰ ফলস্বৰূপে কৃষকসকলে দ্ৰব্যৰ উপযুক্ত মূল্য পোৱাৰ পৰা বঞ্চিত হৈছে। যাতায়াত আৰু পৰিবহণৰ অসুবিধায়ো বহুক্ষেত্ৰত কৃষক সকল কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ উপযুক্ত মূল্য লাভ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত হোৱা দেখা যায়। অসমৰ গাওঁ অঞ্চলত সু-সংগঠিত দৈনিক বজাৰৰ অভাবৰ বাবে সাপ্তাহিক হাট, বজাৰেই কৃষিজাত সামগ্ৰী কিনা বেচা কৰাৰ একমাত্ৰ

ব্যৱস্থা। এনে ধৰণৰ সাপ্তাহিক হাট, বজাৰত বিক্ৰেতাৰ মাজত অধিক প্ৰতিযোগিতাই কৃষিজাত দ্ৰব্যৰ মূল্য নিম্নগামী কৰে। ধান চাউলৰ পাইকাৰী ব্যৱসায় চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰাৰ পাচত ভাৰতীয় খাদ্য নিগম আৰু অসম সমবায় এপেক্স কিনা বেচা সমিতিয়ে নিৰ্ধাৰিত মূল্যত ধান সংগ্ৰহ কৰিলেও ব্যক্তিগত ব্যৱসায়ী সকলৰ প্ৰভাৱ নিৰ্মূল কৰিব পৰা নাই। চৰকাৰৰ পাইকাৰী ব্যৱসায়ৰ ব্যৱস্থাই বজাৰত কৃত্ৰিম নাটনিৰে সৃষ্টি কৰি ধান চাউলৰ দাম বৃদ্ধি কৰাত হে সহায় কৰিছে। সেইকাৰণে চৰকাৰে এই ব্যৱস্থা শীঘ্ৰে তাগ কৰিবলৈ বাধ্য হয় আৰু ইয়াৰ লগে লগে ব্যক্তিগত ব্যৱসায়ী প্ৰভাৱ পূৰ্ণৰ বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰে। অসমৰ কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ বজাৰত ব্যক্তিগত ব্যৱসায়ী সকলে এইদৰে অধিকভাৱে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত কৃষিক সকলে কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ উপযুক্ত মূল্যৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাৰ উপৰিও গ্ৰাহক সকলে উচ্চ দৰত খাদ্য সামগ্ৰীবোৰ ক্ৰয় কৰিব লগীয়া হৈছে। ৰাজ্যখনত খাদ্য সামগ্ৰীবোৰ গ্ৰাহক সকলক সুলভ মূল্যত বিক্ৰী কৰিবৰ কাৰণে পাইকাৰী সমবায় বিক্ৰী সমিতি গঠন কৰা হৈছে। এই পাইকাৰী সমিতিয়ে ৰাজ্যখনৰ সুলভ মূল্যৰ দোকান সমূহৰ জৰিয়তে নিয়ন্ত্ৰিত মূল্যত গ্ৰাহক সকলক প্ৰয়োজনীয় খাদ্য সামগ্ৰীৰ যোগান ধৰে। কিন্তু পাইকাৰী সমিতিৰ কাম মজুত ভাণ্ডাৰ আৰু সুলভ মূল্যৰ দোকানৰ জৰিয়তে যোগান ধৰা সীমিত পৰিমাণৰ খাদ্য সামগ্ৰীৰ কাৰণে এনে দ্ৰব্যৰ বজাৰত ব্যক্তিগত ব্যৱসায়ী সকলৰ প্ৰভাৱ হ্রাস হোৱা নাই।

সময়ৰ পৰিবৰ্তন আৰু বৰ্তমানৰ নতুন অৰ্থনীতিৰ প্ৰতিক্ৰিয়াত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ ব্যৱস্থাবোৰো ঠাই বিশেষে কিছু সলনি হোৱা দেখা গৈছে আৰু অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সংজ্ঞাবোৰো ৰূপান্তৰ হৈছে। এইটো সামগ্ৰীৰ ঘাট বা আতংকৰ বিষয় নহয়- বিষয়টো হৈছে: নিয়মিত প্ৰাপ্তিৰ আৰু যুক্তি সংগত মূল্যৰ অৰ্থাৎ সু-বজাৰ ব্যৱস্থাৰ। ইয়াৰ লগত জড়িত হৈ আছে সামগ্ৰীৰ সুস্থ বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ দৰিদ্ৰতাৰ সীমাবেখাৰ তলত থকা জনসাধাৰণৰ বাবেই এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। সেয়েহে যিকোনো সামগ্ৰীৰ ভাৰ বজাৰ ব্যৱস্থাৰ লগত দেশৰ অৰ্থনীতিৰ সৈতে ভোক্তাৰ ব্যক্তিগত সম্বন্ধ নথকা বুলি কোনোও কব নোৱাৰে।

অসমত উৎপাদিত খাদ্য সামগ্ৰীৰ পৰিমাণ আৰু সংখ্যা মাজত থকা তাৰতম্যলৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে খাদ্য সামগ্ৰীৰ প্ৰয়োজনীয়তাই যোগানক প্ৰায়েই অতিক্ৰম কৰে। অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনাক সকলো ধৰণৰ প্ৰচেষ্টা থকা সত্ত্বেও সামগ্ৰীৰ উৎপাদন, জনসংখ্যাৰ বৃদ্ধি আৰু উপভোগৰ পৰিবৰ্তন জনিত কাৰণত চাহিদাৰ সৈতে তাল মিলাই উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়া আগবঢ়া নাই। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল- দ্ৰব্যৰ মূল্যৰ স্থায়িত্ব (Price Instability)। পৰিকল্পিত অৰ্থনীতিত বিশেষকৈ উন্নয়নৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হয় আৰু কৃষিজাত দ্ৰব্যৰ মূল্যত স্থায়িত্বকৰণৰ (Price Stability) ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হয়। আনহাতে কৃষিজাত দ্ৰব্যৰ ভিতৰত অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হয় খাদ্য শস্যক।



পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ আৰম্ভণিৰ পৰা খাদ্যসম্পদৰ মূল্যৰ গতিৰ প্ৰকৃতিলৈ লক্ষ্য কৰিলে দুটা প্ৰধান বৈশিষ্ট্য বিশেষভাৱে পৰিলক্ষিত হয়-
 - (১) ক্ৰমবৰ্দ্ধমান প্ৰৱণতা (Rising trend)। আৰু (২) দৰত নিয়মিত হ্রাস বৃদ্ধি (Fluctuation)। দৰত ক্ৰমবৰ্দ্ধমান প্ৰৱণতা মুদ্রাস্ফীতিৰ এটা দিশ। যেতিয়া সাধাৰণ মূল্যস্তৰ বৃদ্ধি হয় কৃষিজাত উৎপাদনৰ মূল্যৰ গতিও তেতিয়া উৰ্দ্ধমুখী হয় আৰু তেনে অৱস্থাত খাদ্য শস্যকে ধৰি বিভিন্ন কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ মূল্যত বৃদ্ধি হয়। কিন্তু ক্ষতিকৰ দিশটো হ'ল যে- সকলো সামগ্ৰীৰ মূল্য সমভাবে বৃদ্ধি নাপায় বাবে উৎপাদন পৰিকল্পনাত এক বিশৃঙ্খলাই দেখা দিয়ে। এই ক্ষেত্ৰত আন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় হ'ল- কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ মূল্যত হ্রাস বৃদ্ধি। মূল্যহ্রাস হলে প্ৰথমেই বহুত দুদৰ্শাৰ বাবে দ্ৰব্য বিক্ৰী কৰিবলৈ বাধ্য হয় আৰু ইয়াৰ প্ৰত্যক্ষ বোজা ক্ষুদ্ৰ কৃষকৰ ওপৰত পৰে। পিচৰ বহু পুণৰ এই পৰিস্থিতিৰ বাবে উৎপাদন হ্রাস পালে সংশ্লিষ্ট দ্ৰব্যসমূহৰ দৰ বৃদ্ধিৰ প্ৰৱণতাই দেখা দিয়ে আৰু তাৰ ফলস্বৰূপে খাদ্য সমস্যা প্ৰকট হৈ উঠে। গতিকে সকলো দিশ বিবেচনা কৰি এইটো কব পাৰি যে অন্যান্য অৰ্থনৈতিক লক্ষ্য সাধনৰ লগতে খাদ্য সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ দৰত সাধাৰণ স্বায়িত্ব অনাটো সম্পূৰ্ণ অপৰিহাৰ্য্য। সাধাৰণ মূল্যস্তৰৰ গতিৰ সৈতে সংগতি ৰাখি কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ মূল্যবৃদ্ধি ঘটাবলৈ দিলেও তাক হঠাতে কম-বেচি কৰাৰ বিৰুদ্ধে ব্যৱস্থা অৱলম্বণ কৰিব লাগিব। সেয়েহে উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ ব্যৱস্থাত খাদ্য শস্য জাতীয় দ্ৰব্যৰ দৰে

অতি প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী সমূহৰ বাবে অসামৰিক যোগান ব্যৱস্থা অৰ্থনীতিৰ সম্পূৰ্ণ অঙ্গীভূত হৈছে।

অতীজৰে পৰা অসমৰ ৰেচম শিল্পই বিশ্বত এক সুকীয়া স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে। ৰেচম খেতিৰ পৰা ভাৰতবৰ্ষই যথেষ্ট বিদেশী মুদ্রা অৰ্জন কৰে। ৰেচম উৎপাদনত চীনদেশৰ পিচতে ভাৰতৰ স্থান। অসমৰ সোণালী ৰেচম মুগাই দেশী বিদেশী পৰ্যটকৰ মুহি আহিছে। পুৰুষানুক্রমে বাগৰি অহা এই শিল্প পৰম্পৰা স্বৰূপ হৈ আহিছে। ভাল বজাৰ ব্যৱস্থা নথকাৰ বাবেই এইজাত সামগ্ৰী আজিলৈকে এক ঘৰুৱা শিল্প পৰ্যায়ত চলি আছে আৰু বহুল ব্যৱসায়িক ভিত্তিত গা কৰি উঠিব পৰা নাই। সকলো দিশ নিৰীক্ষণ কৰি নিৰ্ণয় কৰিব পাৰি যে অসমত ৰেচমজাত সামগ্ৰীৰ উৎপাদন আৰু ইয়াৰ বজাৰৰ সম্প্ৰসাৰণৰ বাবে প্ৰচুৰ সম্ভৱনা আছে কিন্তু তাৰ বাবে এই উদ্যোগৰ লগত জড়িত ব্যক্তিসকলক ব্যৱসায়িক দিশৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰা আদি বিষয়ত চৰকাৰে এক বিশেষ গঠনমূলক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বাবে বহিঃ বাণিজ্যত প্ৰাকৃতিক সম্পদৰো গুৰুত্ব আছে। ৰাজ্যখনৰ পৰা বাহিৰলৈ মূল্যবান কাঠ, বাঁহ, বেঁত ইত্যাদিৰ উপৰিও খাৰুৱাতেল, কয়লা আদি বপ্তানী হয়। ইয়াৰোপৰি ক্ষুদ্ৰ আৰু কুটীৰ শিল্পৰ উৎপাদিত দ্ৰব্যসমূহো ৰাজ্যখনৰ বাহিৰৰ বজাৰলৈ যোগান ধৰা হয়। চুবুৰীয়া ৰাজ্য হিচাবে পশ্চিমবঙ্গৰ লগত ৰাজ্যখনৰ অধিকাংশ বাণিজ্য সম্পাদিত হয়। বিশেষকৈ

সামৰিক
ত হৈছে।
ম শিল্পই
আহিছে।
দেখী মুদা
ৰ পিচতে
গাই দেশী
মানুহকমে
আহিছে।
ত সামগ্ৰী
লি আছে
বি উঠিব
বি নিৰ্ণয়
সামগ্ৰীৰ
ংৰ বাবে
উদ্যোগৰ
দেশৰ প্ৰতি
ক বিশেষ
বাৰে বহিঃ
হ আছে।
গঠ, বাঁহ,
য়লা আদি
গীৰ শিল্পৰ
বাহিৰৰ
জ্য হিচাবে
শ বাণিজ্য
ব শেষকৈ

চাহ, মৰাপাট আৰু পেট্ৰলজাত সামগ্ৰী এই
ৰাজ্যখনলৈ প্ৰচুৰ পৰিমাণে প্ৰৱাহিত হয়।
অসমৰ চাহ দেশৰ বিভিন্ন অঞ্চল আৰু বিদেশলৈ
ৰপ্তানী কৰা ক্ষেত্ৰত গুৱাহাটী চাহ নীলাম কেন্দ্ৰৰ
উপৰিও কলিকতাৰ চাহ নীলাম কেন্দ্ৰৰ বিশেষ
গুৰুত্ব আছে। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্য কেইখনৰ
লগত অসমৰ বাণিজ্য সম্পৰ্ক অতি প্ৰাচীন।
এই ৰাজ্য কেইখনৰ উৎপাদিত কৃষিজাত, বনজ
আৰু ঘৰুৱা শিল্পৰ উৎপাদিত দ্ৰব্য সমূহৰ লগত
বিনিময় ব্যৱস্থা অতি পুৰণি কালৰে পৰা
সম্পাদিত হৈ আহিছে।

দেশৰ বিভিন্ন সামগ্ৰী উৎপাদনৰ লগত
অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাৰ এক উল্লেখনীয় দিশ হৈছে
উদ্যোগীকৰণ আৰু ইয়াৰ ব্যাপক উন্নতি নিৰ্ভৰ
কৰে সামগ্ৰীৰ বজাৰ ব্যৱস্থাৰ ওপৰত। উদ্যোগ
সমূহ চলাই নিবলৈ বহুতো অংশপাতি, কেঁচা সামগ্ৰী
যেনে- নট বগু, ৰাচাৰ, হাৰ্ডৱেৰ, কেমিকেলচ,
ইলেকট্ৰিকেলচ, ইলেকট্ৰণিকচ, সাৰ-সৰঞ্জাম আদিৰ
প্ৰয়োজন হয়। এই প্ৰয়োজনীয় সকলোবোৰ
অংশপাতি বা কেঁচা সামগ্ৰী এটা মজলীয়া বা বৃহৎ
উদ্যোগে নিজাকৈ তৈয়াৰ কৰিবলৈ গলে বহুতো
খৰচ পৰাৰ উপৰিও পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰটো বহুত
সময়ত অসুবিধা হয় বাবে ওচৰতে থকা লঘু উদ্যোগ
সমূহৰ পৰা ক্ৰয় কৰে। অসমত লঘু উদ্যোগৰ
বিকাশ হোৱাৰ লগে লগে এনে ধৰণৰ আনুষঙ্গিক
উদ্যোগৰো কিছু বিকাশ হোৱা দেখা গৈছে। দেশত
স্থাপন হোৱা বহুতো বৃহৎ উদ্যোগৰ দৈনন্দিন
প্ৰয়োজনীয় বিভিন্ন সামগ্ৰী এই আনুষঙ্গিক উদ্যোগ
সমূহে যোগান ধৰে। আনুষঙ্গিক উদ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত
আটাইতকৈ ডাঙৰ সুবিধা হৈছে ইয়াৰ উৎপাদিত

সামগ্ৰীৰ বজাৰখনৰ বাবে সাধাৰণতে চিন্তা কৰিব
নালাগে। কিয়নো আনুষঙ্গিক উদ্যোগ এটাৰ
উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ অতি কমমেও ৫০/৬০ শতাংশৰ
অধিক দ্ৰব্য যিহেতু বৃহৎ উদ্যোগে অকলেই ক্ৰয়
কৰে, সেয়েহে বাকীখিনি সামগ্ৰী আন আন উদ্যোগত
বা মুকলি বজাৰত সহজতে বিক্ৰী কৰিব পাৰে।
লঘু উদ্যোগৰে দৰে সেয়েহে আনুষঙ্গিক উদ্যোগেও
উদ্যোগীকৰণ তথা অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত
যথেষ্টখিনি সহায় কৰি উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ
ব্যৱস্থাত অৰিহণা যোগাব পাৰে।

ঔদ্যোগিক তথা কৃষি অৰ্থনীতিৰ
বিকাশৰে অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ ব্যৱস্থা
তনকীয়াল কৰিবলৈ হলে আভ্যন্তৰীণ বজাৰৰ
লগতে বহিঃবাণিজ্যৰ ব্যৱস্থাও ভালকৈ গঢ়ি
তোলিব লাগিব। আনহাতে বজাৰ ব্যৱস্থাতো
শক্তিশালী কৰিবলৈ হলে জনগণৰ ক্ৰয় ক্ষমতা
বৃদ্ধিও হব লাগিব। সমস্যাৰহলে অসমত বৰ্তমান
সংস্থাপনৰ বিষয়টো অতিশয় গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়।
বিভিন্ন ৰাজনৈতিক ও অৰ্থনৈতিক সংঘাতৰ
ক্ষেত্ৰত সংস্থাপনৰ অভাৱক অন্যতম কাৰণ বুলি
কলে নিশ্চয় অত্যাক্তি কৰা নহব। অসমৰ
প্ৰতিজন ব্যক্তিকলৈ জনমূৰি আয় বৃদ্ধি কৰাৰ
স্বার্থ আগত ৰাখি নিয়োগ ব্যৱস্থাটো গতিশীল
কৰিব পাৰিলে আৰু প্ৰতিজন ব্যক্তিক এক
ব্যক্ততাৰ মাজত ৰাখিব পাৰিলে অৰ্থনৈতিক
আৰু সামাজিক সংঘাতৰ বহুখিনি উপশম
কৰাৰ লগতে অসমত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰ
ব্যৱস্থা কিছু পৰিমাণে হলেও উপকৃত হব।

○○○

ক্ষমা বিচাৰিছো।

মোৰ কাৰ্যকালত অনুষ্ঠিত
মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ খেল সমূহত
সফলতা অৰ্জন কৰা খেলুৱৈ সকলৰ নাম আৰু
প্ৰতিযোগিতা কৰা খেল সমূহৰ নাম তলত
উল্লেখ কৰা হল।

1. 100 Meter race (Boy's)

- 1st : Gayan Kalita
2nd : Chanchal Saikia
3rd : Devid Roy

2. 100 Meter race (Girl's)

- 1st : Dolly Deka
2nd : Ranju Begum

3. 200 Meter race (Boy's)

- 1st : Gayan Kalita
2nd : Ramjee Yadav
3rd : Mazid Ali Lasker

4. Javeline Through (Girl's)

- 1st : Deepa Phukan
2nd : Dolly Deka

5. 400 meter race (Boy's)

- 1st : Gayan Kalita
2nd : Naresh Munda
3rd : Ramjee Yadav

6. 1600 Meter Race (Boy's)

- 1st : Naresh Munda
2nd : Monjit Das
3rd : Khanin Chutia

7. High Jump (Boy's)

- 1st : Gyan Kalita
2nd : Ramjee Yadav
3rd : Chittaranjan

Sonowal

8. Long Jump (Boy's)

- 1st : Mazid Ali Laskar
2nd : Chittaranjan Sonowal
3rd : Gagan Kalita

9. Javeline Through (Boy's)

- 1st : Dimbeswar Kakoti
2nd : Rajdeep Dutta
3rd : Diganta Rajkonwar

10. Discuss Through (Girl's)

- 1st : Dolly Deka
2nd : Deepa Phukan
3rd : Mrinalini Swargiary

11. 800 meter race (Boy's)

- 1st : Gagan Kalita
2nd : Naresh Munda
3rd : Jalilur Rahman

12. Discuss Through (Boy's)

- 1st : Polen kr. Gogoi
2nd : Prince Dutta
3rd : Anowar Hussain

13. High Jump (Girl's)

- 1st : Deepa Phukan
2nd : Dolly Deka

তু গগৈ

দ্যালয়ৰ

ধ্যাপক,

একতা

ক ছাত্ৰ-

ৱে খেল

৩৮তম

৥

খেল

জন কৰি

পৰিছিল

ইত্যাদি,

ব বহিঃ

ব সংখ্যা

আমাৰ

ব অতি

ম সহায়

উদযাপন

বিভিন্ন

কৰিব

পৰা



- 3rd : Mrinalini Swargiary
- 14. Long Jump (Girl's)**
- 1st : Dolly Deka
- 2nd : Manju Das
- 3rd : Mrinalini Swargiary
- 15. 400 Meter race (Girl's)**
- 1st : Dolly Deka
- 2nd : Mrinalini Swargiary
- 3rd : Ranju Begum
- 16. Short put (Boy's)**
- 1st : Bappa Das
- 2nd : Dimbeswar Kakoti
- 3rd : Rajdeep Dutta.
- 17. Shor put (Girl's)**
- 1st : Ranju Begum
- 2nd : Dolly Deka
- 3rd : Mrinalini Swargiary

মোৰ কাৰ্যকালত সকলো প্ৰকাৰৰে সহায় সহযোগিতা তথা দিহা পৰামৰ্শ দি খেল বিভাগৰ দায়িত্বত থকা মাননীয় উপদেষ্টা মহোদয় শ্ৰীযুত হৰি নাৰায়ণ যাদৱ, অধ্যাপক প্ৰসান্ত দাস, অধ্যাপক ঘণশ্যাম অধিকাৰী, অধ্যাপক গোপাল কৃষ্ণ ঘোষ, অধ্যাপক বমা গগৈ, অধ্যাপক শঙ্কৰ পাল, অধ্যাপক কিৰণ গোস্বামী, অধ্যাপক ভূগেশ ভাগৱতী, অধ্যাপক ড° ৰঘুনাথ বৰবৰা, অধ্যাপক কিৰণ হাজৰিকা, অধ্যাপক তংমা উপাধ্যায়, অধ্যাপিকা স্বপ্না ঘোষ, অধ্যাপক প্ৰদীপ কুমাৰ চাহ চাহ সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা যাচিলো।

সৰ্ব শেৰত মোৰ সৈতে সকলো সময়তে সহায় সহযোগ কৰা অন্যান্য বিভাগৰ সম্পাদক-সম্পাদিকা সকললৈ মোৰ অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো। অন্যহাতে মোৰ বন্ধু বিজয়ম, কিশোৰ, বাতুল, প্ৰমোদ, মানশ, চুচিল, টিঙ্কু, অমৰ আৰু বান্ধৱী দলি, শ্ৰিনালিনি, জুতিকা, মঞ্জু, ৰঞ্জু, ৰশ্মি, দিম্পি আৰু বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোক সহায় সহযোগিতা কৰাৰ বাবে মই তেওঁলোকক অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

সদৌ শেৰত মোৰ সীমিত জ্ঞানেৰে খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ কাৰ্য্যভাৰ পৰিচালনা কৰোতে বৈ যোৱা ভুল ত্ৰুটিবোৰৰ বাবে আপোনালোক সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি পুনৰ সকলোলৈকে পৰম শ্ৰদ্ধা জনাই মোৰ এই চমু প্ৰতিবেদন খনি সামৰণি মাৰিলো।

॥ জয় আই অসম ॥

সকলো
বিভাগৰ
ভিনন্দন
বিভ্ৰম,
ল, টিকু,
জুতিকা,
ছাত্ৰীয়ে
াবে মই
কৰিলো।
জ্ঞানেৰে
বিচালনা
ৰ বাবে
বিচাৰি
মই মোৰ
বিলো।

ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকাঃ

সম্পাদিকাঃ শ্ৰীমতি দিপী ফুকন

জয় জয়তে কানৈ বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, উপাধ্যক্ষ মহোদয়, অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকললৈ মোৰ বিনম্ৰ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলো। ২০০০-২০০১ চনৰ মহাবিদ্যালয় খনৰ ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকা পদৰ বাবে বিপুল ভোটত বিজয়ী হোৱাত নানা দিহা পৰামৰ্শ আৰু সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা সমূহ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী তথা দাদা-বাইদেউ আৰু মোৰ বন্ধু-বান্ধৱী সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকা বুলি কোৱাৰ লগে লগে কেৱল ছাত্ৰী-জিৰণী কোঠাৰ দায়িত্বয়ে নহয় তাৰ উপৰিও, ছাত্ৰী সকলৰ আন্তঃ খেলসমূহৰ দায়িত্বও বহন কৰিব লগা হৈছিল। এই দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰাৰ আগতে মোৰ মনত অলপ ভয়ৰ ভাৱ উদয় হৈছিল। কিন্তু যেতিয়া দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিলো তেতিয়া সেই ভাৱ আপুনা-আপুনি আঁতৰ হৈছিল। কাৰণ সকলোৱে মোক উৎসাহ জনাইছিল। মই একাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰীৰ হৈয়েই যে ছাত্ৰী-

জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকা হম সেই কথা সপোনতো ভবা নাছিলো। তথাপিহো সকলোটিৰে সহায় সহযোগিতাত মই বিপুল ভোটত বিজয়ী হৈছিলো। সেই দিনা বেতিয়া বিজয়ী হৈছিলো, মোৰ দেউতা (শ্ৰীযুত প্ৰভাত ফুকন) য়ে মোক অধিক সাহস, উৎসাহ আৰু আশীৰ্বাদ দিছিল, যাৰ বলত আগবাঢ়ি গৈছো বা যাবলৈ সক্ষম হৈছো।

যি কি নহওঁক, আমাৰ অভাৱ সমূহ এই প্ৰতিবেদনত লিখিবলৈ পোৱাৰ সুযোগতে আমাৰ অভাৱ অভিযোগ সম্পৰ্কেও উন্মুকিয়ালো—

(১) আন্তঃ খেল সমূহৰ ভিতৰত টেবুল-টেনিছ আৰু বেণ্টমিণ্টন খেলৰ বাহিৰে আন খেল সমূহ সুকলমে অনুষ্ঠিত কৰিব পৰা যায়। বেণ্টমিণ্টন আৰু টেবুল টেনিছৰ বাবে উপযুক্ত ঠাইৰ অভাৱ, যাৰ ফলত এই খেল দুবিধ ইনড'ৰ ষ্টেডিয়ামত গৈ খেলিব লগা হয়। আশাকৰোঁ আমাৰ মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই বহু দিনীয়া এই অভাৱটো পূৰণ কৰাত আগভাগ ল'ব।



(২) ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ ক্ষেত্ৰত থাকিব লগা নূন্যতম সুবিধা পৰা আমি বঞ্চিত হৈ আহিছো। এইবাবো মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষৰ লগত যোগা-যোগ কৰিও অসুবিধা সমূহ দূৰ-কৰিবলৈ সক্ষম নহ'লো। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ মূল অসুবিধাসমূহ হ'ল এইযে-
- প্ৰসাৰ-গাৰত পানীৰ ব্যৱস্থা নাই। পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ বেঞ্চ, চকীৰ অভাৱ যাৰ ফলস্বৰূপে ছাত্ৰী সকল ঠিয় হৈ থাকিব লগা হয়। জিৰণি কোঠাত বৰ্তমানে থকা বিদ্যুৎ যোগান ব্যৱস্থা আৰু উন্নত হোৱাৰ প্ৰয়োজন।

মোৰ কাৰ্যকালত বিভিন্ন দিশত সহায়-সহযোগিতা তথা দিহা-পৰামৰ্শ দি বিশেষ ভাৱে উপকৃত কৰাৰ বাবে মই মোৰ উপদেষ্টা সকলৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ, তেখেত সকলৰ ভিতৰত অধ্যাপিকা ৰাজখোৱা বাইদেউ, অধ্যাপক এমফুকন হাৰ, সকলো অধ্যাপক-অধ্যাপিকা, আৰু মোৰ দাদা ডিম্বেশ্বৰ কাকতি, ঋতু দা, নিপেনদা, ছাজুদা, মিনটুদা, শ্বেখৰদা, বাইদেউ- ডলিবা, ৰশ্মিবা, মনালিনীবা, ৰঞ্জুবা আৰু বান্ধবী- ঋতুনগি, জয়শ্ৰী, বিতা, বীণা, দেৱজানী, বন্ধু-ইফটিকাৰ আদিৰ নাম বিশেষ ভাৱে উল্লেখযোগ্য। সকলোৰে নাম উল্লেখ কৰিব নোৱাৰা বাবে মই দুঃখিত।

সদৌ শেষত মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্যকালত অজানিত ভাৱে হৈ যোৱা ভুল-ভ্ৰান্তিবোৰৰ বাবে সকলোটিৰে ওচৰত ক্ষমা ভিক্ষা বিচাৰিছো আৰু লগতে মোৰ অতিকৈ প্ৰিয়

মহাবিদ্যালয় খনিৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

The results of Indoo games (girl's) held in the last college week from 6.11.2000 as follows:-

1. Badminton:- (singles)

1st : Dolly Deka

2nd : Aparna Paul

2. Table Tennis:- (singles)

Winner : Dolly Deka

Runner up: Aparna Paul

3. Ludo : (singles)

1st : Mrinalini Swargiary

2nd : Smita Buragohain

3rd : Susmita Paul

4. Chess:-

1st : Mrinalini Swargiary

2nd : Ajma Begum

○○○

বমাল ঘটনাঃ

নগৈ গড় গাঁৱৰ বতৰা কোৱাঃ

বাৰ পঞ্জাৰৰ কোনো এখন চহৰত
 প্রধানমন্ত্রী নেহৰুৱে ভাষণ দিবলৈ লওঁতেই দপ
 দপকৈ আহিল বৰষুণ, আৰু লগে লগে
 সভাস্থলীৰ পৰা বাইজে দৌৰ দিবলৈ আৰম্ভ
 কৰিলে, নিৰাপদ স্থান বিচাৰি। প্রধান মন্ত্রী
 নেহৰুৱে দিব লগা ভাষণৰ বিষয় তাতে এৰি
 বাইজক সম্বোধি ক'লে- 'আৰাম হাবাম
 হেই'। মূল বিষয়ৰ পৰা ফালৰি কাটি
 আৰামে আমাৰ ভাৰতীয়সকলৰ কেনে
 হাবাম কৰিছে সেই বিষয়টোতে তেওঁৰ
 ভাষণ সীমিত ৰাখিলে।

পিছদিনা পুৱা স্থানীয় আৰু
 ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰায় সকলো কাকতৰে প্ৰথম পৃষ্ঠাৰ
 বেনাৰ হেডলাইনৰ হিচাপে ছপা হ'ল
 নেহৰুৰ এই ধ্বনিটো আৰু লিড ষ্টৰী
 হিচাপে নেহৰুৰ সেই ভাষণৰ
 কথাখিনিয়েই।

কিন্তু নগৈ গড়গাঁৱৰ বাতৰি দিব
 খোজা এজন সাংবাদিকে নেহৰুৰ ভাষণ
 আৰম্ভ হোৱাৰ বছ পূৰ্বেই তেওঁৰ সচিবে
 দিয়া লিখিত ভাষণৰ প্ৰতিলিপি এটাকে

লৈ সভাস্থলীলৈ নগৈ তেওঁক দিয়া হোটেলৰ
 কক্ষত সুৰা পান কৰি দিনটো আৰাম কৰি
 থাকিল। সন্ধিয়া নিচাৰ মাজতে তেওঁ
 প্ৰতিনিধিত্ব কৰা কাগজখনলৈ নেহৰুৰ
 সভাখনৰ সম্পৰ্কত এটা বাতৰি প্ৰেৰণ
 কৰিলে সচাঁ, কিন্তু সেই বাতৰিত উল্লেখ
 কৰা তথ্য আৰু আন আন কাগজে প্ৰকাশ
 কৰা তথ্যৰ মাজত ব'ল আকাশ পাতাল
 প্ৰভেদ। তেওঁৰ বাতৰিটোত সেই বিখ্যাত
 ধ্বনিটোৰ নাম গোল্ফেই নাই স্বাভাৱিকতে
 বিৰত হ'ল কাকতখনৰ সম্পাদক তথা
 পৰিচালক মণ্ডলী।

পিছদিনা যেতিয়া সাংবাদিকজন
 তেওঁৰ কাৰ্যালয়ত উপস্থিত হয়গৈ তেওঁৰ
 মেজত তেওঁলৈ পৰি আছিল তেওঁৰ নামত
 এখন চিঠি। মাত্ৰ এটা বাক্য সম্বলিত
 চিঠিখনত সম্পাদকে লিখিছিল— Meet
 the accountant today itself and
 collect your dues ----- Editor.

২। ইউ, আৰ, বাও:

মহাকাশ বিজ্ঞানী, ইউ, আৰ, বাও অগাধ পাণ্ডিত্য কিন্তু কিমান মানৱ দৰদী, অমায়িক আৰু লগতে কিমান বসিক। মস্তিষ্ক আৰু হৃদয়ৰ এনে মণিকাঞ্চন সংযোগ খুব কমেই দেখা যায়। তেখেত প্ৰকৃত অৰ্থত Renaissance Man, তেখেতৰ চাকৰি জীৱন আৰম্ভ হয় বিখ্যাত বেনাৰস হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰবক্তা হিচাপে। চাকৰিত জইন কৰাৰ প্ৰথম দিনাই তেতিয়াৰ উপাচার্যই মাতি তেওঁক ক'লে- শিক্ষক হ'বলৈ আহিছা যেতিয়া মই তোমাক এটা উপদেশ দিওঁ মানি চলিবা নহ'লে বিপদ হ'ব। শ্ৰেণীৰ প্ৰথম বেঞ্চত বহা ছাত্ৰ সকলক ভাল ব্যৱহাৰ কৰিবা, কাৰণ আৰু কেইবছৰমানৰ পিছত তেওঁলোক তোমাৰ সহকৰ্মী হ'ব আৰু শ্ৰেণীৰ শেষৰ বেঞ্চত বহা কেইজনক সমীহ কৰি চলিবা কাৰণ আৰু কেইবছৰমান পিছত ৰাজনীতিত যোগ দি সেই কেইজন তোমাৰ দণ্ডমুণ্ডৰ কৰ্তা হ'ব।

আগ পাছ নুগুনা আৱেগসৰ্বস্ব

অসমীয়া মধ্যবিথ সকলৰ এসময়ৰ চকুৰ মণই শেষৰ বেঞ্চত বহা ছাত্ৰনেতাসকল, যিসকলে অসম আন্দোলনৰ 'পণ্টাগণ' নামেৰে অভিহিত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হোষ্টেলৰ পৰা 'বনু বোলতেই মণিকট পোৱাদি' দিহপুৰৰ মন্ত্ৰীৰ বাসস্থান পালেই সেইসকলৰ ক্ষেত্ৰত এই কথা কিমান সঁচা ভাবকচোন।

○○○

চকুৰ
কল,
গণ"
লয়ৰ
নিকট
পালেই
ন সঁচা

ফ্লেট

নিপেন দাস,
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ।

আজিৰ পৰা প্ৰায় পোন্ধৰ দিনৰ আগতেই যে দেৱালীৰ ফটকা ফুটিব পাৰে ভাবিব পৰা নাছিল মানব চলিহাই। এই মাত্ৰ মাথোন বুকুৰ ধপধপনি মাৰেই যোৱা নাই। সুদীৰ্ঘ ৪০ বছৰ ধৰি দলং সজা কনষ্ট্ৰাক্চন কোম্পানীৰ কৰ্মজীৱনত দ্বিলিং কৰি কিমান বৰ বৰ খুটা তৈয়াৰ কৰোতে কাণ ফাটি যোৱা শব্দ শুনিলে, পাহাৰৰ শিল ভাঙোতে বম্বিং আৱাজ শুনিলে ক'তা চলিহাৰ বুকুত সাধাৰণ ভাবেও ধপ্ ধপনি হোৱা নাছিল। ক'তা যোৱা বছৰলৈকে দেৱালীত লগৰ লগৰীয়াক দেখুৱাবলৈকে ডাঙৰ ডাঙৰ বম ফটকা হাততেই ফুটুৱালে। কিন্তু আজি তলৰ ফ্লেটৰ সৰু সৰু লৰাকিটাই জলকীয়া ফটকা কিটা ফুটুওৱা শব্দতেই চলিহাৰ বুকুত ধপ্ ধপনি উঠিছে মূৰ আচন্দ্রাই কৰিছে। সাধাৰণ সৰু শব্দতেই চকুলৈ আন্ধাৰ দেখি যেন একো নেদেখা হ'ল। চলিহাৰ বাবে ভাবিব নোৱাৰা কথা।

চ'ফাখনত ভৰি দুটা দীঘলকৈ মেলি চলিহাই ভাবি আছে। হয় মানব চলিহা বোলা প্ৰায় সত্তৰ বছৰীয়া মানুহজনে ভাবি আছে। আজি পুৱা টেলিভিচনৰ নিউজটোৱেই নামী কনষ্ট্ৰাক্চন ইঞ্জিনীয়াৰ সবল মনটোক দুৰ্বল কৰি পেলালে।

ইয়াৰ মূলতে চলিহাৰ ফ্লেটটো আৰু আজিৰ নিউজটো। আজিৰ নিউজটো অকল চলিহাই শুনা নাই, শুনিছে দেশৰ কোটি কোটি শ্ৰোতাই।

ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইলৈ গৈছে চলিহা কোম্পানীৰ কামত। নিষ্ঠাবান, কৰ্মঠ ইঞ্জিনীয়াৰ হিচাবে চলিহাই কোম্পানীৰ বহুতক চেৰাই মুৰব্বী হৈছিল। বহুত টকা পইচা উপাৰ্জন কৰিলে। ৰাখিব কিন্তু নোৱাৰিলে। সংসাৰ পতাৰ কথাও সময়ত নেভাবিলে। মাথোন বৃজি পায় লোহা-লংকৰ, বালি-চিমেন্ট, লেবাৰ, মিজাৰিং ফিটা আদি। তলৰ কৰ্মী-লেবাৰৰ মানত চলিহা

আছিল এটা সাইলাখ বাঘ। ওখ-পাখ হটঙা মানৱ চলিহা আছিল বিশ্বকৰ্মাৰ দ্বিতীয় ৰূপহে। মুখত দামী চিগাৰেট, সলসলিয়া হিন্দী-ইংৰাজী কোৱা চলিহা বাহিৰত চাহাবী হলেও মনটো কিন্তু ভেলেঙা অসমীয়া।

সময়ত সংসাৰ নকৰিলেও, এই সুবিধা প্ৰস্তাৱ নহাকৈ থকা নাছিল। হাজাৰ বাৰ আহিছিল। যথা সময়ত অনাক্ষৰী মাক-বাপেকৰ পৰা, ওচৰৰ গাওঁৰ পৰা, স্থানীয় হাতদীঘল ৰাজনীতিকৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বহু লোকৰ পৰাও বহুত অফাৰ আহিছিল। কিন্তু চলিহাই মৌনৱত ভঙ্গ কৰি হাঁ কোৱা নাছিল। মুনিৰ ৱত ভাগিল পঞ্চাচ বছৰ বয়সত। বিয়া হ'ল মহানগৰীৰ কলেজ এখনৰ অধ্যাপিকা অনিতা চৌধাৰীৰ লগত। এতিয়া অনিতা চলিহা। দেখনিয়াৰ অনিতা এসময়ত বহুত ডেকা অধ্যাপক, উচ্চ বিষয়া, ধনী দুলালৰ সপোন কুৰুৰী আছিল। ঘটনাক্ৰমত মানব চলিহাৰ লগত বিয়া হ'ল। সেয়া বহুত কথা।

এতিয়া দুয়ো থাকে মহানগৰীৰ এই পাঁচ মহলীয়া মেনচনৰ দ্বিতীয় মহলাৰ পাচ নম্বৰ ফ্লেটত। চাকৰি জীৱনৰ শেষত পোৱা টকা আৰু অধ্যাপিকা পত্নীৰ জমা হোৱা টকাৰে মুঠ চৈধ্য লাখ টকা দি মহানগৰীৰ মাজ মজিয়াৰ এই ফ্লেটটো কিনি ললে। সন্তানৰ মুখ নেদেখা পত্নীৰ যুক্তি আছিল- মহানগৰীৰ ভিতৰত সুবিধাজনক মাটি এডোখৰ বৰ সহজ নহয় আৰু বহুত দুৰত পালেও এই বয়সত ঘৰ সাজি লোৱাটোও এটা আছকালহে। সেয়ে

এই সাজি থোৱা ফ্লেট লোৱাই ভাল- তেওঁৰ উক্তি।

সন্তান নথকাৰ দুখৰ বাহিৰে মানব চলিহাৰ সকলো আছে। দহজন সন্তান লোকৰ লগত ফেৰ মাৰিব পৰা সকলো আছে। মেনচনৰ সকলো বাসিন্দাৰ লগত সু-সম্পৰ্ক। গাৰুৰ ঘৰলৈ নেযায়। পিতৃ-মাতৃ বৰ্ত্তমান ইহ সংসাৰত নাই। যাবলৈ মন থাকিলেও নিঃসন্তান চলিহাই পুৰনি গাওঁলৈ যোৱা নাই। ভালে ভালে চলিছে সংসাৰখন। পেঞ্চনৰ নামত পোৱা পইচা কিটাই লাহ-বিলাহেৰে চলি যায়।

আজি টেলিভিচনৰ নিউজটো আৰু তলৰ ফ্লেটৰ সৰু লৰাকিটাই ফুটুৱা ফটকা কিটাই চলিহাক একেবাৰে দুৰ্বল কৰি পেলালে। সেয়ে চোফাখনত দীঘল দি পৰি ভূত ভবিষ্যতৰ কথা চিন্তা কৰি জুপুকা মাৰিছে। পত্নী বোধহয় পাক ঘৰত ব্যস্ত। অলপ পাহত খোৱা টেবুললৈ চলিহাৰ নিমন্ত্ৰণ কৰিব।

গুজৰাটৰ ভয়ংকৰ ভূইকঁপৰ পিছত অচিৰেই উত্তৰ পূৰ্ব্বাঞ্চলত এটা বিৰাট ভূমিকম্প হব আৰু হাজাৰ হাজাৰ লোকৰ প্ৰাণ হানি হব বুলি আজিৰ নিউজত চলিহাই শুনিলে আৰু সকলো বাসিন্দাকে আসাম টাইপ সৰু ঘৰত বাস কৰিবলৈ বিজ্ঞানী সকলে উপদেশ দিছে। সেই খবৰবৰটো শুনাৰ পিছত মানব চলিহাৰ মনত এটা ভয়ংকৰ ভয়ে বাহ ললে। যদি ভূমিকম্প হয় এই বিৰাট ঘৰটো ভাঙি গলে আমিটো সকলো মৰিমই বা

তেওঁৰ

মানব
লোকৰ
মাছে।

স্পৰ্ক।

মান ইহ

সন্তান

ভালে

পইচা

আৰু

ফটকা

লালে।

বসন্তৰ

বাধহয়

বুলিলে

পিছত

বিৰাট

লোকৰ

চলিহাই

ম টাইপ

সকলে

পিছত

য়ে বাহ

ঘৰটো

মই বা

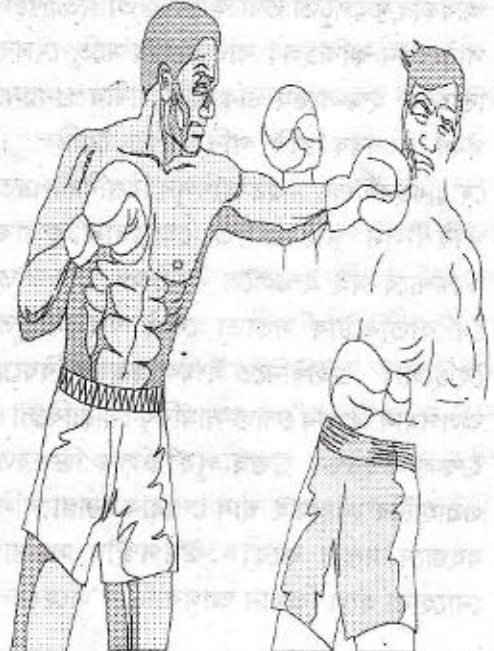
নমৰিলেও আধামৰা হলেও বা কি অৱস্থা হব।
তেওঁলোক বাহিৰত থকা অৱস্থাত ভূমিকম্প
হলে এই বিৰাট ঘৰটোৰ লগতে তেওঁলোকৰ
ফ্লেটটো ভাঙি পৰিলে জীৱনৰ উপাৰ্জনৰ শেষত
চৈধ্য লাখ টকা পানীত পৰিব। কাৰণ
ফ্লেটটোহে কিনিছে মাটি ডোখৰ নহয়। ঘৰটো
থকালৈকে ফ্লেটটোহে চলিহাৰ। এইবোৰ চিন্তাই
চলিহাক এতিয়া জুমুৰি ধৰিছে। মহানগৰৰ
পৰা আঁতৰত মাটি কিনি ঘৰ এটা সজা হলেও
সুকীয়া আছিল- অস্তুতঃ ঘৰ ভাঙিলেও মাটি
ডোখৰ থাকিব। অৰ্থ থাকিলেও এতিয়া
এইবোৰ ইমান চলিহাৰ বাবে অনৰ্থক।

টেলিভিচনত দেখা পোৱাৰ নিচিনাকৈ
ভূমিকম্পত ডাঙৰ দালানবোৰ ভাঙি যোৱাৰ
দৰে যদি এই ডাঙৰ দালানটোৰ এটা এটাকৈ
মহলবোৰ ভাঙি যায়। চলিহাই কি কৰিব!
তলৰ মহলটোৰ ডাঙৰ বিকট শব্দত যেন লাহে
লাহে ঘৰটো বিৰাট ফাট মেলি মাটিৰ তললৈ
সোমাই গৈছে- চলিহাই হাবু ডাবু কৰি নিজক
বচাবৰ বাবে আপ্তান চেপ্তা চলাইছে। লগে
লগে ওপৰৰ মহলৰ পৰা ভাঙি অহা কংক্ৰিটৰ

টুকুৰাই চলিহাৰ ওপৰত পৰি তৎক্ষণাত হেচা
মাৰি ধৰিছে। বুকু ফাটি গল, মানুহটো গছৰ
তলত। তেওঁ চকু মুদি দিলে ভগৱানৰ নামলৈ।

অলপ পাছত চকু মেলি বিপদৰ
সময়ত ধৈৰ্য্য ধৰি ওচৰত থকা চোফাখনত
খস্তেক জিৰণী লৈ গম পালে শব্দ হৈয়ে আছে।
ধপ্ ধপ্ কৰি কমিছে- তেতিয়াই উমান পালে
চলিহা নিজে মৰা নাই। অলপ পৰ প্ৰকৃতিস্থ
হোৱাৰ পিছত খিৰিকিখনৰ কাষত বহি মানব
চলিহাই গম পালে ফ্লেটৰ তলৰ মহলাৰ সৰু
সৰু লৰাই ফুটুৱা আগতীয়া দেৱালীৰ ফটকা-
মাটি ফাটি তললৈ দালান বহি যোৱা
ভূমিকম্পৰ আৰাজ নহয়। "উহ! কি দুঃস্বপ্ন"-
ভাবিলে চলিহাই।

○○○





প্ৰবন্ধ

ইক্ষলৰ ইমা সকল

প্ৰদীপ কুমাৰ চাহ
বাণিজ্য বিভাগ

যোৱা বছৰ আগভাগতে দূৰদৰ্শনৰ বাতৰিত মণিপুৰ ৰাজ্যৰ ইক্ষল চহৰত ইমা মাৰ্কেটৰ ওপৰত এটা বাতৰি পৰিবেশন কৰা দেখা পাইছিলো। মণিপুৰী ভাষাত ইমা মানে মাতৃ, বাতৰিটোৱে নাৰিৰ গুৰুত্ব, অধিকাৰ, কৰ্মপটুতা তথা কৰ্মব্যস্ততা ইত্যাদিকে পৰিবেশন কৰিছিল। বাতৰিটোৰ মতে, দেশৰ ভিতৰত ইক্ষলতেই একমাত্ৰ নাৰীৰ প্ৰধান্য থকা বজাৰৰ ছবি পৰিবেশিত হৈছিল। যোৱাবছৰৰ জুন মাহত মণিপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত পৰিশীলন পাঠ্যক্ৰমত যোগদান কৰাৰ উদ্দেশ্যে মই ইক্ষললৈ গৈছিলো। ইক্ষলত গৈ বাতৰিটোৰ সত্যতা দেখি বৰ আপুত হৈছিলো। এইখিনিতে ইক্ষল চহৰৰ বিষয়ে অলপমান লিখাৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰিলো। ইক্ষল চহৰখন উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ভিতৰত গুৱাহাটীৰ পিছতেই স্থান পোৱাৰ যোগ্য বুলি বহুজনে মন্তব্য কৰে। উগ্ৰপন্থীৰ সমস্যা নোহোৱা হলে কিমান আগবাঢ়ি গ'লহেতেন

সি অনুমান কৰিবলৈকো কঠিন। যথেষ্ট ডাঙৰ চহৰ, পুৱা চাৰিবজাৰ লগে লগেই মানুহৰ কৰ্ম ব্যস্ততা আৰম্ভ হৈ যায়। আৰু গধূলি সাত বজাৰ আগে আগে কিছুমান স্থানীয় লোকৰ দোকান, গেৰেজ, হোটেল বাদ দি সকলো নিস্তন্ধ হৈ যায়। ইক্ষলৰ চাবলগীয়া ঠাই বহুতেই আছে। ইয়াৰ দৰে জলবায়ু/বতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বোধকৰো ক'তো নাই। আমি একেৰাহে তিনি/চাৰি কিলোমিটাৰ খোজকাঢ়িও ভাগৰি পৰা নাছিলো, ঘাম মুঠেই নোলায়। এক-ডেৰ ঘন্টা ছৰছৰাই বৰষুণ দিয়াৰ পিছত সুন্দৰ ৰ'দ ওলায়; আমাৰ অসমৰ ঠাইবোৰৰ দৰে দিনটো পেনপেন নাই নাথাকে। ইক্ষলৰ ষ্টেডিয়াম, গেম ডিলেইজ, পৃথিৱী বিখ্যাত গছজোপা (গ্ৰীনিজ বুকত স্থান প্ৰাপ্ত), অলপ দূৰৰ আই, এন, এ, মিউজিয়াম লগত হুদ, হুদৰ

মাজত বিচৰণ কৰা পৰ্য্যতক হোটেল তথা জুপুৰীবোৰ (moving restaurants) আৰু ইমা মাৰ্কেট চাবলগীয়া। হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী মণিপুৰী সকলৰ মাজত মাছ প্ৰিয় খাদ্য। ছাগলীৰ মাংসৰ দোকান চকুত নপৰিল। সোঁধোতে নাই বুলিয়েই কৈছিল যিহেতু মাংসৰ নামত ঠাই বিশেষে হোটেল বোৰত গাহৰি আৰু কুকুৰাৰ মাংসহে বিক্ৰী হয়। অসমীয়া মাংসভোজী সকলৰ বাবে ইক্ষল ভোগ্য ঠাই হিচাপে পৰিগণিত হ'ব, যিহেতু ইয়াত মাছ প্ৰচুৰ পোৱা যায় তথা সস্তাৰো। অন্ধ্ৰদেশৰ মাহৰ কোনো অস্তিত্বই নাই ইক্ষলত। ইয়াত মাটি-কঁঠাল উভেনদী, যঠেঠ সোৱাদো। বিদেশী পণ্যৰ প্ৰতি দুৰ্বলতা থকা সকলে ইক্ষলৰ পৰা বমলৈ (বাহত চৰিঘণ্টাৰ বাট) গৈ সস্তাতে প্ৰয়োজনীয় বস্তু কিনি আনিব পাৰে, সমস্যা মুঠেই নহয়।

মণিপুৰী তিৰোতাই ইক্ষলৰ বজাৰবোৰ একধৰণে দখল কৰিয়েই ৰাখিছে। ইমা মাৰ্কেটত মণিপুৰী তাঁতশালৰ কাপোৰ, বিছনা-চাদৰ, শুল, গামোছা, ফানেক মানে মেখেলা, অন্যান্য প্ৰয়োজনীয় কাপোৰ-কানি সকলোবোৰ পোৱা যায়। এইবোৰৰ বিক্ৰীদৰো আদহীয়া তথা বয়সস্থ মণিপুৰী তিৰোতা। লগতে লাগি থকা পাহলি বজৰখনত মাছ, ফল-মূল, শাক-পাহলি সকলোবোৰৰ বিক্ৰীদাৰ মণিপুৰী তিৰোতা। বাই-বেতৰ

সৰঞ্জামো এওঁলোকেই বজাৰত বিক্ৰী কৰে। সৰু সৰু হোটেল, তামোল-পাণৰ দোকানৰ স্বত্বাধিকাৰী এওঁলোকেই। মোৰ মনত কৌতুঁ হল হৈছিল যে যদি তিৰোতাসকলেই সকলোবোৰ চম্ভালিব লাগে, তেন্তে পুৰুষ সকলে কৰে কি কৌতুঁ হল দমাব নোৱাৰি এগৰাকীক সুধিয়েই পেলাইছিলো। প্ৰসংগতঃ উল্লেখ্য যে আমি কাঞ্চীপুৰত মণিপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অতিথিশালাত আছিলো আৰু তাতে তামোল-পাণৰ দোকানী এগৰাকীৰ লগত বেছ সৌহাৰ্দ্য গঢ়ি উঠিছিল। হাঁহি হাঁহি বাইদেউ গৰাকীয়ে উত্তৰ দিছিল যে পথাৰত খেতি পুৰুষেই কৰে আৰু তিৰোতাই সহায়হে কৰে; চাকৰিয়াল সকলতো আছেই। মাতৃপ্ৰধান মণিপুৰি সমাজত তিৰোতাৰ কৰ্মৰো বেছি, ব্যস্ততাৰো বেছি। স্বাভাৱিকতেই মণিপুৰৰ ইমাসকলৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জন্মিছিল। এইখিনিতেই এটা আমোদজনক ঘটনাৰো সন্মুখীন হৈছিলো। মোৰ বন্ধুৰ সৈতে বন্ধৰ দিন এটাত চিনেমা চাবলৈ গৈছিলো ইক্ষলৰ চিনেমাঘৰ এটাত। টিকট খিৰিকীৰ ফালে যাওঁতে এগৰাকী ইমাই আমাক আঙুটি ধৰি টিকট দেখুৱাই দহ টকীয়া টিকটত বাৰ টকাকৈ বিচাৰিছিল। নালাগে বুলি কোৱাতো বাট এৰি নিদিয়ে, টিকট 'লাইট্ৰে' মানে নাই বুলি কৈছিল।

জোৰ কৰি গৈ চাওঁ যে টিকট আছে। পিছত গেটকীপাৰ জনক আমাৰ পৰিচয় দি সোধাত কৈছিল যে ইয়াত পুৰুষ টিকট ব্লেকাৰ নাপাব, এওঁলোকৰ এইটো ব্যৱসায়েই, পুলিচৰ লগত এওঁলোকৰ বুজা-বুজি আছে। আন কথাত চিনেমা টিকটৰ চোৰাং বজাৰতো এওঁলোক পিছপৰি থকা নাই। মনটোত খোঁচ খোৱা যেন লাগিছিল। যি ইমাসকলৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জন্মিছিল তেওঁলোকে এনে গৰ্হিত কাম কৰিব পাৰে বুলি ভাবিবই পৰা নাছিলো। অন্যান্য চিনেমা ঘৰতো একেই ঘটনা দেখিছিলো। আমাৰ ঠাইবোৰতো মহিলা টিকট ব্লেকাৰ বহুতো পাইছো যদিও ইমান বয়সস্থ মহিলাক এনে কাম কৰা দেখা মনত নপৰে। যিয়েই নহওক, মণিপুৰী

তিৰোতাৰ কৰ্মপটুতা, ব্যস্ততা, উদ্যম তথা উৎসাহ চিৰকাল মনত স্থায়ী হৈ ৰব। এওঁলোকৰ উদ্যম আমাৰ বাবে প্ৰেৰণাৰ উৎস হওক, যাতে আমাৰো নাৰীসকল পুৰুষৰ সমানেই আগুৱাব পাৰে।

○○○
 (এই লিখনিটো 'আমাৰ অসম'ৰ ১১ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০১ চনৰ সংখ্যাত প্ৰকাশ হৈছিল।)

মহান ব্যক্তিৰ বাণী

মুজামিল বহীম
৩য় বৰ্ষ

'পৃথিৱীখন আমাৰ আৰু তোমালোকৰো; কিন্তু শেষ বিচাৰত ই তোমালোকৰেই, পুৱাৰ সূৰ্য্যৰ দৰে অফুৰন্ত শক্তি আৰু প্ৰাচুৰ্য্যৰ অধিকাৰী তোমালোক ডেকা-গাভৰু সকলৰ ওপৰতেই আমাৰ ভৰষা।'

- মাও চে টুং

'তাগ কৰি ত্যাগৰ কাৰণে মনত দুখ পাব লাগিলে ত্যাগৰ মহান আদৰ্শটোৱেই নষ্ট হয়। যি বস্তু অনিষ্টকৰ বুলি ভৱা যায়, তাক এৰি দিয়া যায়, সেই কাৰণে সেই বস্তু এৰি দিয়াত আনন্দ অহা উচিত।'

- মহাত্মা গান্ধী।

'নিদ্ৰাৰত অৱস্থাত সপোনত দেখিছিলো জীৱন মানে সৌন্দৰ্য্য সাৰ পাই উঠি আৱিষ্কাৰ জীৱন মাথো কৰ্তব্য।'

- হাৰ চে গেডি।

'আমি দেশখনক কঠোৰ পৰিশ্ৰমেৰে গঢ়িব পাৰিম, শ্লোগানেৰে নহয়।'

- ডঃ বাধাকৃষ্ণণ।

'স্বদেশ আৰু স্বজাতিৰ উন্নতি আৰু মংগলৰ সিংহ দুৱাৰ হৈছে মাতৃভাষা।'

- সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা।

'ৰাজনৈতিক দলবোৰে এখন দেশ বা জাতি গঢ়িব পাৰে; কিন্তু তাত প্ৰাণ প্ৰতিস্থা কৰিব নোৱাৰে, প্ৰাণ প্ৰতিস্থা কৰে ৰূপতান্ত্ৰিক সিদ্ধ পুৰুষ বাহু বিজয়ী আত্মাৰ গৰাকী শিল্পীয়েহে।'

- বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভা।

'প্ৰচলিত অৰ্থত যাক 'সাফল্য' বুলি কোৱা হয়, সি যাতে ছাত্ৰসকলৰ মাজত জীৱনৰ লক্ষ্য বুলি প্ৰচাৰিত নহয়, এই বিষয়ে সতৰ্ক দৃষ্টি ৰাখা উচিত। শৰণ জীৱনত সফল তেওঁকেই কোৱা হয় যি তেওঁৰ লগৰীয়া সকলৰ পৰা অনেক পাইছে। ইয়াৰ বিনিময়ত সমাজক তেওঁ যি

সেৱা দিয়ে, তাৰ পৰিমাণ প্ৰাপ্তিকৈ সাধাৰণতে বেছি হয়। কিন্তু মানুহৰ মূল্য নিৰূপণ কৰা উচিত তেওঁ সমাজৰ পৰা কিমান নিলে তাৰ ভিত্তিত নহয় বৰং তেওঁ সমাজক কিমান দিলে তাৰ ভিত্তিত হে।'

- এলবাৰ্ট আইনষ্টাইন।

'সপোন দেখি ছবি আঁৰি থকা শিল্পীৰ দ্বাৰা আজি আমাৰ কাম নহয়। আজি নিজৰ তেজেৰে পুৰাৰ ৰঙা বেলিৰ ছবি আঁকিব পৰা শিল্পীহে আমাক লাগে।'

- জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা।

'খং নকৰিবা, নিজৰে সৰ্বনাশ হ'ব। অসংকাৰ নকৰিবা, নিজৰ পতন হ'ব। কাকো ঘৃণা নকৰিবা, নিজেও ঘৃণিত হ'ব। ফাঁকি নিদিবা, ফাঁকিত পৰিবা।'

- স্বামী বিবেকানন্দ।



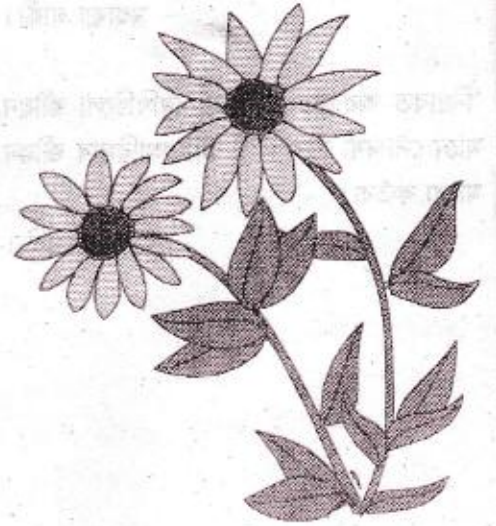
'হাত্ত জীৱন অতি সুখৰ, অতি মধুৰ, কিন্তু অতি কঠোৰ বিধি নিষেধৰ দ্বাৰাই সংযত কৰি ৰাখিব লাগে।'

- দেশভক্ত তৰুণবাম ফুকন।

'যদিহে জোন বিচাৰে তেতিয়া আকাশৰ সপোন চাব লাগে কাৰণ যদি আকাশখন পাই যাওঁ জোনটো লগত এনেই পাব পৰা যাব।'

- নিজ অভিজ্ঞতা

উক্তি:- নাবেদ আলি।



শিক্ষাঃ কেইটামান আসৌৰাহ

অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা ভাৰতবৰ্ষ শিক্ষা-সংস্কৃতিৰ দিশত উন্নত দেশ—সেয়ে প্ৰায় পাঁচ বছৰ আগতেই ইয়াৰ পাজি নদ নদীৰ তীৰত বহি ঋষিমুনি সকলে বেদ বেদান্ত ৰচনা কৰিছিল। এনে এক অনুকূল ব্যৱস্থাৰ বাবে সেই সময়ৰ শিক্ষা যে উচ্চ স্তৰৰ আছিল সি অনুসেয়। বেদ-বেদান্ত সমূহ ভাৰতত ৰচনা কৰাৰ সময়ত সমগ্ৰ পৃথিৱী অজ্ঞান আন্ধাৰত ডুব গৈ আছিল। ঋকবেদৰ শ্ৰোত সমূহতকৈ পুৰণি লিখনি পৃথিৱীৰ কতো পোৱা নেযায়।

সাম্প্ৰতিক কালৰ দেশৰ উন্নত শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ বাবে উপনিবেশিক ইংৰাজ সকলক শলাগিলেও দেশৰ ঐতিহ্যক অৱমাননা কৰা হ'ব। তৎসত্ত্বেও, আধুনিক যুগৰ শিক্ষা প্ৰশাৰণৰ বাবে তেওঁলোকৰ অবদান স্বীকাৰ কৰিব লাগিবই। আগৰ যুগৰ উচ্চ স্তৰীয় শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু আধুনিক যুগৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাৰ মাজৰ এনাজৰীডাল বিভিন্ন কাৰণত ভাগি চুবমাৰ হ'ল।

ইংৰাজ সকল বেপাৰ কৰিবলৈ অহাৰ চলেৰে ভাৰতত খোতালি পুতি তেওঁলোকে দেশৰ মানুহৰ মাজত শিক্ষা বিস্তাৰৰ আচনি লয় কেইটামান সীমিত উদ্দেশ্যৰ বাবে। যেনে—

কোম্পানীৰ স্বার্থৰ বাবে নিম্নস্তৰৰ চাকৰিয়ালৰ সৃষ্টি বিচাৰলয় সমূহৰ বিচাৰৰ বাবে দোভাষীৰ সৃষ্টি কৰা আৰু দেশৰ মানুহৰ মাজত খৃষ্টান ধৰ্মৰ বহুল প্ৰচাৰৰ বাবে। এনে উদ্দেশ্য সমূহ আগত ৰাখিয়েই ইংৰাজ সকলে ভাৰতৰ প্ৰধান প্ৰধান চহৰ সমূহত বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল।

ইংৰাজৰ সময়ত স্থাপন কৰা বিদ্যালয় সমূহত গুণী-জ্ঞানী লোকৰ সমাবেশ ঘটিছিল। যিবিলাকত সেই সময়ৰ সৰ্বোচ্চ শিক্ষা প্ৰদান কৰিছিল। এই শিক্ষা প্ৰকৃততে ধৰ্ম্ম সম্বন্ধীয় আছিল। তেনে শিক্ষাই পণ্ডিত আৰু মৌলবী তৈয়াৰ কৰিছিল। বন্ধনশীল মনোভাৱে প্ৰধান্য পোৱাত ৰাইজৰ প্ৰয়োজনীয় দিশত বিশেষ সফলতা লাভ নকৰিছিল।

প্ৰায়োগিক দিশত প্ৰধান্য নিদিয়াত সেই শিক্ষা সৰ্বসাধাৰণৰ মানত বিদ্যালয় সমূহ অলাগতীয়াল হৈ পৰিছিল। সমান্তৰাল ভাবে পৰম্পৰাগত ভাবে চলি অহা বিদ্যালয় সমূহত প্ৰথম অৱস্থাত কোনো ছপা পুথি নাছিল বাবে শিক্ষক সকলেই নিজ অভিজ্ঞতাৰেই শিক্ষা দান কৰিছিল। বিশেষকৈ শিক্ষা আছিল সংস্কৃত প্ৰধান আৰু শিক্ষক সকল আছিল ব্ৰাহ্মণ গোষ্ঠীয় বা উচ্চ বংশগত।

ভাৰতীয়ৰ মাজত শিক্ষাদানৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজৰ মিছনেৰী সকলেই বাটকটীয়া আছিল। খৃষ্টান ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ লক্ষ্য হলেও তেওঁলোকে ভাৰতত প্ৰভূত শিক্ষা প্ৰচাৰ কৰিছিল। ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী আৰু মিছনেৰী সকলে স্থাপন কৰা বিদ্যালয়বোৰৰ মাজত কিছু প্ৰাৰ্থক্য আছিল। সেয়া হ'ল কোম্পানীৰ বিদ্যালয়ত ইংৰাজী মাধ্যমৰ যোগেদি ইংৰাজৰ সৌৰ্য-বীৰ্য্যৰ বিষয়ে জ্ঞান দিবলৈ যত্ন কৰিছিল কিন্তু মিছন বিদ্যালয় বিলাকত খলুৱা ভাষাৰে খৃষ্টান ধৰ্ম প্ৰচাৰত যত্ন কৰিছিল।

স্বাৰ্থ বন্ধাৰ বাবে প্ৰচাৰ কৰা শিক্ষা নীতিত সামগ্ৰিক ভাবে ভাৰতত শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণ আৰু উন্নতি হোৱা নাছিল। নিম্ন স্তৰৰ জন সাধাৰণক শিক্ষাই ঢুকি পোৱা নাছিল।

১৯১২ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ ইংলেণ্ডৰ ৰজা পঞ্চম জৰ্জ ভাৰতলৈ আহি শিক্ষাৰ উন্নতিৰ হকে যাবতীয় নিৰ্দেশ দি গৈছিল। ১৯১৩ চনৰ শিক্ষা নীতিৰ আধিগত নিম্ন স্তৰৰ

জনসাধাৰণৰ বাবে প্ৰাথমিক শিক্ষা, মাধ্যমিক শিক্ষা, বিদ্যালয়ৰ শিক্ষা, কৃষি, কাৰিকৰী, আইন, চিকিৎসা, বাণিজ্য শিক্ষা আদি প্ৰৱৰ্ত্তন কৰে।

আধুনিক ভাৰতৰ শিক্ষাৰ উন্নতিৰ বাবে ইংৰাজ সকলক শলাগ লবই লাগিব স্বাধীনোত্তৰ পিছতো সৰ্বৰ ভাৰতৰ তুলনাত অসম শিক্ষা ব্যৱস্থাত বহুত পিছপৰি আছিল। অসমত অৱশ্যে ইংৰাজ সকলৰ আগতে আহোম ৰজা সকলে পাচঁশ বছৰ আগতেই আনুষ্ঠানিক শিক্ষা প্ৰদান কৰিছিল। যিটো ভাৰতৰ ভিতৰতেই অগ্নী বুলি কব পাৰি। পিছৰ পৰ্য্যায়তহে ১৮৩৫ চনত হুগলিচ জেনকিন্স কমিচনাৰ চাহাবৰ উদ্যোগত গুৱাহাটীত প্ৰথম বিদ্যালয় স্থাপন হয়। এইয়াই অসমত আধুনিক সময়ত প্ৰথম আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ পদক্ষেপ বুলিব পাৰি।

বৰ্ত্তমান সময়ৰ সোঁতত আমি একৈশ শতিকাৰ আৰম্ভনিত থিয় হৈ যদি অসমৰ শিক্ষাৰ জগত খনলৈ চাও, আমি দেখিম যে সৰ্বৰ ভাৰতীয়ৰ পৰ্য্যায়ত অসমে সমানে ফেৰ মাৰিব পাৰিছে। এনে ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীন নীতিয়ে নীতিগত ভাবে অসমৰ শিক্ষাও ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ৰ। তেনে হলেও শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যত সফলকাম হব পৰা নাই। শিক্ষাই একোজন মানুহক সংযত কৰে আৰু মনুষ্যত্বৰ বিকাশ ঘটায়। মানৱ সমাজৰ প্ৰতি দায়বদ্ধ কৰি তোলে। কিন্তু পৰিতাপৰ কথা আহি



শিক্ষাৰ একমাত্ৰ লক্ষ্য হৈ পৰিছে একোখন
প্ৰমানপত্ৰ যিখন লাভ কৰিয়েই শিক্ষা
গ্ৰহনকাৰীয়ে দৌৰে চাকৰিৰ পাছত। শিক্ষাৰ
মূল উদ্দেশ্য হৈ পৰিছে চাকৰি। ফলত শিক্ষিত
অশিক্ষিত সকলো একোকাৰ হৈ অনৈতিক,
অসমাজিক কাৰ্য্য কৰিবলৈও প্ৰস্তুত হয়। তেন্তে
তেনে শিক্ষাৰ মূলতঃ কৰোণ ক'ত? দায়িত্বহীন
শিক্ষাৰেই বা প্ৰয়োজন ক'ত? বাস্তৱতে
অসংস্কৃত শিক্ষা হলেও বৰ্তমান সেই শিক্ষাৰ
প্ৰয়োজন আছে। শিক্ষাৰ প্ৰকৃত উদ্দেশ্যৰ
পৰা ফালৰি কাটি গলেও দৰাচলতে তাক
নুই কৰিব পৰা নেযায়। বৈজ্ঞানিক চিন্তাৰ
বস্তবাদী শিক্ষাই মানৱজাতিৰ নৈতিক উৎকৰ্ষ
সাধন কৰিব নোৱাৰে। বৰ্তমানৰ বিশ্বায়ণৰ
যুগত নৈতিক শিক্ষাতকৈ যান্ত্ৰিক শিক্ষাই
প্ৰসাৰতা লাভ কৰিছে যিটোক শুভ লক্ষণ বুলিব
কব নোৱাৰি।

যাঁওহক বৰ্তমানৰ প্ৰচলিত শিক্ষা
ব্যস্থাকেই প্ৰয়োজনীয় শিক্ষা বুলি ধৰিলেও
অসমৰ এনে ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি অকনমান মন কৰা
যাওক। শিক্ষাক ব্যৱসায়ীকৰণ কৰা হৈছে।
কম দিনৰ ভিতৰতে ইংৰাজী, অসমীয়া মাধ্যমৰ
অসংখ্য বেচৰকাৰী বিদ্যালয় গঢ়ি উঠিছে।
সমৰ্থবান ধনীৰ লোকৰ লৰা-ছোৱালীহে এনে
বিদ্যালয়ত পঢ়িব পাৰে। দেশৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যক
দুখীয়া লৰা-ছোৱালীক খৰচী শিক্ষা দিয়াবলৈ
অপৰাগ। চালবেৰ নোহোৱা, ভঙা-চিঙা ঘৰৰ
বিদ্যালয় সমূহত বৰ্তমানৰ ৰাজনৈতিক ভাবে
নিযুক্ত অদক্ষ শিক্ষক সকলৰ তলত দুখীয়া

সকলৰ লৰা-ছোৱালীয়ে শিক্ষা লাভ কৰি
বৰ্তমানৰ চাকৰিৰ প্ৰতিযোগিতা মূলক ব্যৱস্থাত
সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰে। তাৰ বিপৰিতে
ইবিলাকে অভিজাত্যৰ মাপ কাঠিৰে উন্নত
শিক্ষাৰে নিজ নিজ ক্ষেত্ৰত সফলতা লাভ কৰে।
প্ৰাথমিক পৰ্যায়তে দুয়োবিধ শিশুৰ মনত শ্ৰেণী-
সচেতনতা গড় লৈ উঠে। সি শিক্ষা নীতিৰ
পৰিপন্থী।

বৰ্তমানৰ ব্যৱসায়ীক শিক্ষাৰ অন্য
এটা নেতিবাচক দিশ হ'ল গৃহশিক্ষা বা টিউচন।
এই গৃহশিক্ষা পদ্ধতিৰ বাবে লৰা-ছোৱালীয়ে
শ্ৰেণী শিক্ষাৰ প্ৰতি উদাস হৈ পৰা দেখা যায়।
এইটো বৰ্তমানৰ শিক্ষা পদ্ধতিৰ দুৰ্ভাগ্যজনক
দিশ। সুখৰ খবৰ বৰ্তমান চৰকাৰে এনে
গৃহশিক্ষা বন্ধ কৰাব ব্যৱস্থা কৰিছে। এই
ক্ষেত্ৰত শিক্ষক সকলৰ ঐকান্তিকতাৰ
প্ৰয়োজন। শিক্ষাক ব্যৱসায়ীকৰণৰ বাট বন্ধ
কৰাত প্ৰথম পদক্ষেপ লব লাগিব শিক্ষক
সকলেই।

দৰাচলতে পৌৰানিক সাৰ্বজনীন
মূল্যবোধৰ শিক্ষা ব্যৱসায়ীক শিক্ষালৈ পৰিণত
হোৱাটো মানব জাতিৰ বাবে বৰ সুখবৰ নহয়।
শিক্ষাক প্ৰকৃত লক্ষ্যত উপবিস্ত কৰাবলৈ এক
বৈপ্লৱিক পদক্ষেপৰ প্ৰয়োজন। নহলে ই
দ্বন্দ্ববিহীনবস্তুবাদৰ এক পণ্যলৈ পৰ্যবেসিত
হব। এনে ব্যৱস্থাই সমাজিক নৈতিকতা পক্ষাৎ
পথলৈ টানিহে নিব।

স্বীকাৰোক্তিঃ

আজম খান
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

চোৰটোৱে এবাৰ মানুহবোৰলৈ চালে। সি অনুভৱ কৰিলে তাৰ দেহাৰ বিষখিনি। চাই থাকিল তাৰ কপালৰ পৰা বৈ অহা তেজখিনিয়ে তিয়াই পেলোৱা বালিখিনিলৈ। সি ভাবিলে— কিয় এই মানুহখিনিৰ হাতত তাৰ দেহাটো ঘূনীয়া কৰিছে। মানুহখিনিয়ে তাৰ দুয়োখন হাত জপতিয়াই বান্ধি ৰাখি লৰা-বুঢ়া সকলোৱে বীৰত্ব দেখুৱাইছে।

“অ’ই তোৰ দোকানখনেৰে পেট নভৰিল নেকি ? আকৌ যে আনৰ ঘৰত সোমাইছহি ! ”

লগে লগে মানুহৰ প্ৰহাৰ আৰম্ভ হ’ল চোৰটোৰ ওপৰত। ভাগৰি পৰা নাই চোৰটো।

“ই নমৰে। বৰ লেকেটীয়া জীৱঃ মাৰ তাক— “আকৌ গণ প্ৰহাৰ। পিঠিৰ ঘাঁবোৰৰ ওপৰত এচাৰি কোৰ, চৰ ঘোচা পৰিল।

এজনে মাতি দিলে “তই চুৰ

কৰিবলৈ আহিছিল কিয় ?”

— “নাই অহা”— চোৰৰ উত্তৰ।

— “ তেনে এখেতৰ ঘৰৰ চুকত নিশাখন চোপ লৈ আছিল কিয় ?

চোৰটো নিমাত। মানুহবোৰৰ গুন্ গুন্নিৰ মাজতে উপস্থিত হ’ল গাঁওবুঢ়া।

“ ইয়াক ক’ত ধৰিলি ”

“ ই চুলেমানৰ ঘৰত চুৰ কৰিবলৈ আহিছিল ” মানুহখিনিৰ মাজৰ এজনে উত্তৰ দিলে। চুলেমানে জুমটোৰ মাজৰ পৰা ওলাই আহি কলেহি “ আমাৰ শোৱনি কোঠাৰ বাহিৰ ফালে লুকাই আছিল। মই বাহিৰলৈ বুলি ওলাই আহোতে সি দপ্ দপ্ কৈ দৌৰ দিয়া দেখিলো। চোৰ চোৰ বুলি চিঞৰি দিয়াৰ পিছত খেদি খেদি ওচৰৰ সকলোৱে মিলি ধৰি পেলালো.....”

“বুজিছো” গাওঁবুঢ়াই চোৰমোলৈ চাই কলে

“ইয়াৰ হাতত কিবা চিপ্ৰাং-টিপ্ৰাং আছিলনে ?”

এজনে উত্তৰ দিলে “নাই পোৱা”।

এজনে গাওঁবুঢ়াক উদ্দেশ্য কৰি কলে- “বৰ দেউতা ইয়াক এইবোৰ প্ৰশ্ন কৰি কোনো লাভ নাই। ইয়াৰ হাত দুখন ভাঙি পেলাব লাগে।”

গলগলীয়া মাতেৰে মানুহখিনিক ধমক এটা দি গাওঁবুঢ়াই কলেমই বাকু ইয়াৰ পৰা কথাবুৰ সুধি লওঁ -

“তোমাৰ নাম কি ?

ইজাজ।

তোমাৰ লগত কোন কোন আছে

?

কোনো নাই।

“মাৰক তাক। ইমান মাৰ খায়ো সি সৈ কঢ়া নাই।” কোনোবা এজনে গৰজি উঠিল।

গাওঁ বুঢ়াই চিঞৰি চিঞৰি কলে-
- মৰিয়াই বা শাস্তি দি কোনো কামৰ সমাধান নাই।

চোৰটোলৈ চাই গাঁওবুঢ়াই পুনৰ সুধিলে “কোৱাচোন কিহৰ দুখত পৰি তুমি আজি চুলেমানৰ ঘৰত চুৰ কৰিবলৈ আহিলা।”

চোৰটোৱে ওঁঠদুটা কপাই কপাই ভাবিলে মই সঁচা কথাটো কওঁনে নকওঁ। কিয় আহিছো তাকে ইমান সময়ে কোৱা হেতেন আজি ইমান মাৰ খাই আধামৰা

হব নেলাগিল হেতেন। পুনৰ ভাবিলে আমাৰ নিচিনা মানুহৰ সঁচা মিছাৰনো কি অৰ্থ আছে। সঁচা কথাটোকে কৈ দিও নেকি!

“মুখৰ মাত নোলায় নেকি ?”

তেতিয়াহে চোৰৰ সন্মিত ঘূৰি আহিল।

সি আৰম্ভ কৰিলে।

- আজিৰ পৰা প্ৰায় দহ-হবহৰ আগতে আমাৰ উত্তৰপাৰৰ গাওঁ বিলাকত ভীষণ বানপানী হৈছিল। চালে পানীকটা বানপানীৰ মাজত ঘৰৰ চালত মোৰ দুবছৰীয়া লৰাটো, লৰাৰ মাক আৰু মই তিনিটা নিশা কঢ়ালো। আমাৰপেটত ভোকৰ জুইৰ বাহিৰে ঘৰখনত একো নাই। সকলো বানপানীয়ে লৈ গ’ল। গাওঁৰ মানুহবোৰ কোন কেনি গল কব নোৱাৰো।

পানী কমিলত সংস্থান বিচাৰি দক্ষিণপাৰলৈ গুছি আহিলো। এমুঠি ভাত বিচাৰি। পেটৰ জ্বালাত লৰাটো আৰু মাকজনীৰ অৱস্থা বেয়াৰ ফালে গতি কৰিলে। মাকজনী বেমাৰত পৰিল। বৰবাৰীৰ চিকিৎসালয়ত ভৰ্তি কৰালো। তাতো বিচনাখন ফিকৈ পোৱাৰ বাহিৰে সকলো কিনি দিব লাগে। ডাক্তৰ নাৰ্চকো পইচা দিব লাগে। যাৰ এমুঠি খাবলৈ নাই দৰব-জাতি কিনো কিদৰে।

উপায়হীন হৈ দুশটকাত দুবছৰীয়া



লৰাটো এজনক দি দিলো। কিন্তু মাকক
বচাব নোৱাৰিলো। এদিন মোৰ ঘৰখনলৈ
মনত পৰিল। বান শান্ত সেই শান্ত ৰূপ
দেখি খং উঠিল। পানীৰ শান্ত সোঁতৰ
বাহিৰে একো নাই তাত।

পুনৰ উলটি আহিলো ইফালে
ইয়াতে দোকান এখন খুলি থাকিবলৈ
ললো। ইয়াত মই মোৰ লৰাটো সদায়
দেখ আছো। তাক নেদেখা হলেই ভাল
আছিল ডাঙৰীয়া। সি এতিয়া নিকিনা
গোলাম। এটা জীৱ থকা যন্ত্ৰ।

আধাপেটীয়া ভোকেৰে সি সদায়
মোৰ দোকানলৈ আহে। কিবা এটা খাবলৈ
দিওঁ। এবাৰলৈকো তাক মই কব পৰা
নাই সি যে মোৰেই লৰা। সি জানে তাৰ
জন্মৰ অলপ দিনৰ পিছতে তাৰ মাক
বাপেক মৰিছে। সি ঠিকেই জানে
ডাঙৰীয়া তাৰ বাপেক মৰিছে। চোৰটো
ক্ষম্ভেক বল। তাৰ মুখলৈ চাই থকা

মানুহবোৰে দেখিলে- তাৰ লগালৰ
ওপৰেদি বৈ অহা চকুৰ পানীখিনিৰে
কপালৰ পৰা বৈ অহা তেজৰ ৰংটো পাতল
কৰি পেলাইছে।

সি পুনৰ কৈ গ'ল- আজি লৰাটো
পাঁচদিন মোৰ দোকানলৈ অহা নাই। মোৰ
চিন্তা হ'ল- হয়তো তাৰ কিবা অসুখ
হৈছে। তাক চাবলৈ মোৰ কোনো উপায়
নাছিল। দিনত তাৰ ওচৰলৈ যাব
নোৱাৰো। মালিকক কি কম ? সি যদি
সব কথা গম পায়! সেয়ে যোৱা নিশা
তাৰ গম লবলৈ তেওঁলোকৰ ঘৰৰ
পিছফালে লুকাই আছিলো। আৰু.....।

অলপ পিছত চোৰটোৱে গম পালে
কোনোবাই তাৰ বান্ধিথোৱা হাত দুখন খুলি
দিছে আৰু মানুহজুমৰ কাৰো মাত নাই।

○○○

বেগিং : এটি পর্যালোচনা

শ্ৰী বিতু গগৈ
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

বেগিং (Raging) শব্দটো ইংৰাজী শব্দ Ray পৰা আহিছে। যাৰ অভিধানিক অৰ্থ খং জোলা। নবাগত সকলৰ লগত পুৰণিসকলে চা-চিনাকী হবই লাগিব। কিছু কিছু ক্ষেত্ৰত এইসীমা হেৰাই যায়। বিশেষকৈ শিক্ষানুষ্ঠানৰ আৱাসিক নৱাগত সকল ওপৰত। বেগিঙৰ নামত নৱাগত সকলৰ মানসিক যন্ত্ৰণাৰ লগতে শাৰীৰিক যাত্ৰা দিয়া অনুচিত। এইটো ক্ষতিকাৰক।

বেগিঙ যিসকলে কৰে সেই সকলক মানসিকভাৱে বিকাৰগ্ৰস্ত বুলিব কৰা পাৰিব। কাৰণ কোনো সুস্থ মগজুৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভাই-ভগ্নীসম ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পংগু কৰাৰ চেষ্টা নকৰে। আমি সহোদৰ ভাই-ভনীক যিদৰে চাপ্ত সেইদৰে যদি নৱাগত সকলকো চাব পাৰো তেনেহলে কাৰোৰে স্বপ্নবোৰক বৰলুইতৰ সোঁতত উটুৱাই দিব নালাগে। এইক্ষেত্ৰত শিক্ষানুষ্ঠানৰ মূৰব্বী তথা বৰমূৰীয়া সকল অধিক সষ্টম হব লাগিব। লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মানসিকতাক উন্নত কৰি অবুজ সকলক হাতত

ধৰি উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়ি যাবলৈ সহায় আৰু সহযোগ কৰিব লাগিব। এনে মানসিকতাৰ পৰিচয় দিব পাৰিলেহে আমি সত্য জগতত নিজৰ পৰিচয় মানুহ হিচাপে দিব পাৰিম।

নবাগত সকলে শিষ্টাচাৰ অৰ্থাৎ ডাঙৰক কেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে সেইটো এতিয়াৰ নবাগত সকলৰ খুবেই অভাৱ। সেয়ে তেওঁলোকে শিষ্টাচাৰৰ অভাৱত বেয়াধৰণে বেগিঙৰ সন্মুখীন হৈ বিপদত পৰে। অৱশ্যে শাৰীৰিক ও মানসিক ভাৱে অত্যাচাৰ কৰি বেগিং কৰিলে ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী এজনৰ পঢ়া জীৱন ধ্বংস হয় আৰু ভৱিষ্যতে একো কৰিব নোৱাৰা হয়। তেতিয়া নবাগত আৰু পুৰণি সকলৰ মাজত প্ৰতিশোধ মূলক মনোভাব জগাই তোলে। বৰ্তমানৰ যুৱ উশৃংসলতাৰ এক বিকৃত ৰূপ হল বেগি'ঙ। লগতে এই কথাও সত্য যে কৰ্তৃপক্ষ যিমনে সুৰক্ষিত নহক কিয় যেতিয়ালৈকে যুৱকচামে নিজে এই বেগি'ঙৰ বিৰোধিতা নকৰিব

তেতিয়ালৈকে বেগিং নামৰ কলংকিত ব্যাধিতো চলিয়েই থাকিব। এই বেগিংৰ নামত পুৰণি কিছুমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নবাগত সকলৰ আগত নিজকে বৰ গন্য মান্য বা বহু অভিজ্ঞ বুলি পৰিচয় দিব খোজে আৰু তেওঁলোকে নবাগত সকলক এনেদৰে প্ৰশ্ন কৰে যে নবাগত সকল যেন একো একোটা অপৰাধীহে। বেগিং যে ক্ষতিকাৰক সেইটো সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জানে গতিকে ইয়াক উপলব্ধি কৰি পৰিহাৰ কৰাৰ চেষ্টা কৰিব লাগে। নহলে বহুতো সম্ভাৱণাপূৰ্ণ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ইয়াৰ কবলত পৰি নিজৰ সকলো আশা জলাঞ্জলি দি শিক্ষাজীৱনৰ দৰে অমূল্য জীৱণ বাদ দিলেও বাধ্য হ'ব পাৰে।

ইয়াতে আকৌ কিছুমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পৰীক্ষাৰ অকৃতকাৰ্যতাৰ ফলত তেওঁলোকৰ উৰহৰ খং ভগাধাৰিত কোবোৱাৰ দৰে বেগিং কৰি বহুক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মস্তিষ্ক বিপথে পৰিচালিত কৰে। সিমানেই কাগজে পত্ৰই লেখক যিমানেই সমালোচনা তথা ঘোৰ বিৰোধিতা কৰক যদিহে এইক্ষেত্ৰৰ ছাত্ৰ একতা সভা তথা সচেতন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী মহলে ইয়াৰ বিৰোধিতা নকৰে, তেনেহলে বেগিং প্ৰতিবহুৰেই সমাজৰ ব্যাধি হৈয়ে থাকিব আৰু ইয়াৰ কবলত নতুন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল গৰিয়েই থাকিব।

এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল বেগিং কৰে কোনে ? যিসকলে নিজকে সপথেৰে সমাজত নিজৰ স্থান সুদৃঢ় কৰিব নোৱাৰে তেনে ছাত্ৰই অসৎ উপায় অৱলম্বন কৰি হলেও নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বিচাৰে তেনে অসৎ অৱলম্বনৰ ভিতৰত

বেগিঙো একঃ বেগিংৰ নামত আকৌ ছাত্ৰই কণিষ্ঠ ছাত্ৰক কিছুমান অকৰ্ম কৰিবলৈ বাধ্য কৰায়। কোনো দিনেই ধূমপান নকৰা ছাত্ৰকো ধূমপান কৰাবলৈ বাধ্য কৰায়। আকৌ কণিষ্ঠজনে জ্যেষ্ঠ্যজনৰ এনে আদেশ মানিলেও বিপদ নামানিলেও বিপদ। মুঠৰ ওপৰত নবাগত জনক সকলোফালৰ পৰা ব্যতিব্যস্ত কৰি তোলে। কিছুমানে এনে আদেশ অৱমান্য কৰিলে শত্ৰুতা বাঢ়ে আৰু উত্তেজনাৰ বাবে ছাত্ৰৰ অধ্যয়নত প্ৰচুৰ ক্ষতি হয়। গতিকে 'বেগিং' নামৰ এই কুকৰ্ম সম্পূৰ্ণ নিৰ্মূল কৰাৰ বাবে ন্যস্ত বিষয়া বা কৰ্তৃপক্ষই সাহসেৰে পদক্ষেপ ল'ব লাগিব। নবাগত সকলক বহুৰে আজি ক্ষতিৰ মাধ্যমেৰে অসৎ কিছুমান ধেমালি কৰি ছলছুলীয়া পৰিৱেশ এটা সৃষ্টি কৰি অপদম্ভ কৰাটোৱেই বেগিং হ'ব নোৱাৰে। কাৰণ স্থান, কাল, পাত্ৰ শিক্ষানুষ্ঠানত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভৱিষ্যত জীৱনক উপযুক্ত ভাবে গঢ় দিবৰ বাবে শিক্ষাঅধ্যয়ন কৰিবলৈ যায় আৰু সেই ঠাইত অমার্জিত অসবাহিত এক ছলছুলীয়া পৰিবেশ গঢ়লে উঠাটো এক ঘৃণনীয় কথা। যদি জ্যেষ্ঠ ছাত্ৰসকলে বেগিং ভয়াবহতো আৰু দুখপ্ৰক্ক পৰিস্থিতিতো আন্তৰিক ভাৱে উপলব্ধি কৰিব পাৰে। তেতিয়াহে বেগিং নামৰ এই ব্যাধিটো আমাৰ সম্ভৱৰ পৰা নিৰ্মূল কৰিব পাৰিম। বেগিং নামৰ প্ৰচলিত প্ৰথাটো শিক্ষানুষ্ঠান সমূহৰ পৰা লুপ্ত পালেহে আমি সকলোৱে এখন নিকা শিক্ষাজগত গঢ়ি তুলিব পাৰিম।

○○○

বেদনাৰ চকুলো

শ্ৰী কিশোৰ থাপা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

বাৰুৰ তলত এজাপ চিঠি আৰু সযতনে
বখা এটা ধুনীয়া এলবামৰ ফটোবোৰ চুই আশা
ইটাং বৈ গৈছিল। এই এটা সপ্তাহে চিঠিবোৰ
ফালিম ফালিম বুলি ভাবিও কিবা এটা মোহে
তাইক চিঠিবোৰ ফলাৰ পৰা বিৰত কৰি ৰাখিছে।
আজি যেনে তেনে হলেও ফালিম বুলি ঠিক কৰি
তাই পুনৰ বাৰুটো খুলি বৈ গৈছিল। কাৰোবাৰ
সুখ দুখ চিন্তা নকৰি কেৱল জয়ন্তৰ কথাকে জানো
মনলৈ আনি শান্তি পাব ? তাৰ চিঠিবোৰ নামালি
যৈ দিলে জানো তাইৰ গোপন অন্তৰ্হৃদয়ৰ অৱসান
মচিব! সেই চিঠিবোৰৰ কথা মনত পৰিলে তাইৰ
অন্তৰখন বিষায় আহে। যেন নুমাৰলৈ ধৰা তুই
জুই কুৰা পুনৰ উমি উমি জুলি উঠিছে। আশাই
চিঠিবোৰ আজি পুনৰ পঢ়ি চাবলৈ সাহস গোটাব
পৰা নাই। সঁচাই আজি তাইৰ মনত পৰিছে
জয়ন্তলৈ। জয়ন্তই বিদায় বেলাত কোৱা “তুমি
সুখী হোৱা আশা” কথাষাৰি আজি তাইৰ বৰকৈ
মনত পৰিছে। কিন্তু সঁচাই জানো তাই সুখী হব
পাৰিব ? আশাই কোৱাৰ দৰে জানো তাৰো জীৱন
ফুল, তৰা, গানেৰে ভৰি পৰিব ?

আশাৰ আজি মনত পৰিছে সিহঁতৰ
চিনাকিৰ সেই স্মৃতিৰ কথা। জয়ন্ত সেই সময়ত
একাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ আৰু আশা তেতিয়া দশম
মানৰ ছাত্ৰী। সেইদিনা আছিল জানুৱাৰী মাহৰ
প্ৰথম দিন। যিটো দিনত নৱবৰ্ষৰ শুভেচ্ছা জনোৱা
হয়। এনে এটা দিনত জয়ন্ত গগৈ নামৰ চকুৰ
চিনাকি লৰা এজনে আশাক শুভেচ্ছা জনোৱা কাৰ্ড
এখন দিছিল যদিও তাই সিমান গুৰুত্ব দিয়া নাছিল।
ভাবিছিল খেমালি কৰিছে। কিন্তু সঁচাকৈয়ে আশাক
আচৰিত কৰি তিনি চাৰি দিনমানৰ পাছত জয়ন্তৰ
পৰা এখন চিঠি আহিল। সি বোলে তাইক ভাল
দেখিছে আৰু তাইৰ সন্মতি বিচাৰিছে। আশা
আচৰিত হৈ গৈছিল। তাৰ চিঠি পঢ়ি আনকি
তাইৰ বাপৰীহঁতে আচৰিত হৈ গৈছিল। ইমান শান্ত
অমায়িক লৰা জয়ন্তৰ পৰা কোনেও এনে চিঠি
পোৱা কল্পনাই কৰিব নোৱাৰে। তাতে আকৌ
জয়ন্ত আৰু আশাহঁতৰ ঘৰৰ দূৰত্ব মাত্ৰ পোন্ধৰ
মিনিটৰ বাট। জীৱনত প্ৰথম এনে সন্মতি বিচৰা
তাইক ভাল লগা আদি লিখা চিঠি পঢ়ি আশাই বয়
উত্তেজনা, লাজত কান্দি পেলাইছিল।

আশাই নিজকে বুজাইছিল তাই এক চিঠিৰ যোগ্য নহয়, নহয় কাৰো ভাল লগাৰ বিষয়।

..... দিন গৈ আছিল। বহুদিন নীৰৱতা অৱলম্বন কৰি অৱশেষত আশাই জয়ন্তৰ একান্ত আগহৰ ওচৰত হাৰ মানিবলৈ বাধ্য হল। লাহে লাহে সিহঁতৰ ভাল পোৱা ভাব গঢ় লৈ উঠিল সঁচায়ে সিহঁতৰ মন প্ৰাণ পুলকিত হৈ পৰিছিল। সিহঁতৰ গতি বিধি সকলোৰে লাহে লাহে গম পাবলৈ ধৰিলে। গম পাইছিল জয়ন্তহঁতৰ ঘৰতো। কিন্তু এই বিষয়ে আশাৰ ঘৰৰ কোনেও গম পোৱা নাছিল। দুই এজনে পাইছিল যদিও নিৰলৈ আছিল। সময়ত এইচ, এচ, এল, চি পাছ কৰি আশাই কলেজত নাম ভৰ্তি কৰিলে। জয়ন্তক প্ৰায়ে কলেজত লগ পোৱাত সিহঁতৰ সম্বন্ধ ক্ৰমে দৃঢ়তৰ হৈ পৰিল। অপূৰ্ব মাদকতাত সিহঁতৰ মন প্ৰাণ গৈছিল কল্পনাৰ বাজলৈ, যত আছিল সুখৰ অপূৰ্ব সমদল।

শাস্ত্ৰ মধুৰ স্বৰৰ অধিকাৰী, লাজুকীয়া নিজৰ ব্যক্তিত্বৰ ওপৰত চোকা দৃষ্টি থকা জয়ন্তক আশাই সঁচায়ে ভাল পাই পেলাইছিল। ইজনে সিজনক নেদেখাকৈ থাকিলে সিহঁতৰ যেন দিনৰ এটা যুগলৈ ৰূপান্তৰিত হৈ গৈছিল। বহুতো স্বপ্নৰ তুলিকাৰে সিহঁতে আঁকিছিল সিহঁতৰ মধুৰ স্বপ্নবোৰ। কিমান যে মধুৰ আছিল সিহঁতৰ সেই দিনবোৰ.....।

এনেদৰে পাৰ হৈ গৈছিল সু-মধুৰ পাঁচোটা বছৰ। জয়ন্তয়ে স্নাতক ডিগ্ৰী লৈ বিশ্ববিদ্যালয়ত ভৰ্তি হয়গৈ। আশাও স্নাতক মহলাৰ শেষ পৰিক্ষাৰ্থী। এই সু-মধুৰ পাঁচোটা বছৰত দেশৰ, মনৰ, পৰিবেশৰ..... বহুতো পৰিৱৰ্তন হ'ল।

কিন্তু পৰিৱৰ্তন নহল দুখন হৃদয়। সেইয়েহে এই পৰিৱৰ্তন নোহোৱা বাবে আজি সিহঁতৰ হৃদয় দ্বীপত ধুমুহাৰ সৃষ্টি হৈছে। সঁচা আজিহে আশাই অনুভৱ কৰিছে জীৱন সাধাৰণ খেল নহয়, নহয় সেন্দূৰীয়া আলি। সঁচাই আজি আশাই সিহঁতৰ অতীতৰ মিঠা লগা কথাবোৰ ভাবি ভাবি জীৱনৰ চৰম মুহূৰ্তত জয়ন্তক পাহৰিব নোৱাৰি চকুলো তুকি বহি আছে এজাক চিঠি আগতলৈ। আজি তাইৰ জীৱনৰ ছন্দহীন, গতিহীন নিসংগ কোঠাত থকা পলকীয়া স্মৃতিবোৰে যেন তাইক চাৰিওপিনৰ পৰা আগুৰি ধৰিছে।

আশা আৰু জয়ন্ত দুয়োৰে মিলনত জয়ন্তহঁতৰ ঘৰখনে তীব্ৰ প্ৰতিবাদ কৰিলে। সিহঁতৰ মিলনৰ প্ৰথম বাধা আছিল পৰিল সিহঁত দুয়ো একে সম্প্ৰদায়ৰ নোহোৱাৰ বাবে। হব পাৰে আজি এই সমাজ শিক্ষিত, তথাপিহে এইবোৰৰ ক্ষেত্ৰত অনুগ্রসৰে হৈ আছে। জয়ন্তহঁতৰ দৰে এঘৰ শিক্ষিত পৰিয়ালেও আজি জাতি, বৰ্ণ বিচাৰ কৰাৰ বাবে আশাৰ মন সেই অভিজাত সমাজখনৰ ওপৰত ঘৃণা উপজিল। আশাৰ খং উঠিছিল জয়ন্তৰ ওপৰতো। আজি সি ইমান নীৰৱ নিমাত কিয়? কিয় সি প্ৰতিবাদ কৰা নাই? কিয় সি অভিজাত্যৰ সেই বৃত্তৰ প্ৰচীৰ ভাঙি ওলাই আহিব পৰা নাই?

..... জয়ন্তহঁতৰ ঘৰখনৰো বেলেগ সম্প্ৰদায়ৰ ছোৱালী এজনীক বোৱাৰী কৰি লৈ অনাৰ সংসাহ কৰা নাছিল। আনহাতে তেওঁলোকৰ মতে আশাও দেখনিয়াৰ নহয়। তাই স্বীকাৰ কৰে তাই ৰূপত চহকী নহয়, কিন্তু জীৱনটোক সুন্দৰভাৱে চলাই নিবলৈ যিখনি গুণৰ প্ৰয়োজন হয় সেইখিনি আশাৰ কোনো গুনেই কম নাছিল। আশাৰ

এই
পত
মুদ্ৰ
বীয়া
টতৰ
হৰ্তত
আছে
বনৰ
কীয়া
গুৰি
নত
ইতৰ
দুয়ো
আজি
হৰ্তত
শিক্ষিত
বাবে
পৰত
জয়ন্তৰ
কিয় ?
জাতৰ
নাই ?
প্ৰদায়ৰ
ৰ সৎ
মতে
ৰ তাই
বভাৱে
ইখিনি
আশাৰ

ইমানখিনি শিক্ষাৰ কোনো গুনেই কম নাছিল। আশাৰ ইমানখিনি শিক্ষাৰ মূল্য তাইৰ ৰূপহীনতাৰ বাবে জ্ঞান পৰি গল। “ৰূপে কি কৰিব গুনেহে সংসাৰ তৰে।” এই কথাৰ আশাৰ বাবে কোনো মূল্য নথকা হ’ল। “আমি আমাৰ জীৱন নিজৰ ইচ্ছাৰে গঢ়িম।” বুলি লিখা জয়ন্তৰ চিঠি পঢ়ি তাইৰ হৃদয়ত প্ৰেৰণা জাগিছিল। কিন্তু জয়ন্তইতৰ ঘৰত আশাৰ বিৰূপ সূচক কথাবোৰ শুনি আশাই হতাশ হৈ পৰিছিল। আজি আশাই নিজকে নিজে খং কৰিছে, কিয় তাই তাক ভাল পাইছিল? কথাবোৰ ভাবি ভাবি তাইৰ দুচকুৱেদি চকুলো বৈ আহিল।

আশাই আজি কিছুদিনৰ আগতে জয়ন্তক লগ কৰি তাৰ শেষ শিক্ষান্ত জানিব বিচাৰিছিল। কিন্তু জয়ন্তই তাইক কৈছিল “আক কেইটামান বছৰ অপেক্ষা কৰা আশা” আৰু কেইটামান বছৰ! আশা আচৰিত হৈ পৰিছিল।

..... বছৰে আলোচনা আৰু বিতৰ্কৰ পাছত আশাই জয়ন্তক এটা বছৰ সময় দিয়ে, কিন্তু জয়ন্তই যেতিয়া এবছৰত অক্ষম বুলি কয়। আশাই তেতিয়া জয়ন্তক ভগা শুনা মাতৰে কৈছিল, ঘৰখনে কিবা দৰাক তাই নানান অজুহাত দেখুৱাই আঁতৰাই পঠাইছে। কিন্তু এতিয়া ঘৰত সকলোৱে আচল কথাটো গম পাইছে। সেয়ে সিহঁত দুয়োৰে সম্পৰ্ক শেষ কৰি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। আশাই নানান যুক্তিৰে জয়ন্তক এটা বছৰলৈ আনিব নোৱাৰাত তাই এটা সিদ্ধান্তলৈ আহিল যে সিহঁত দুয়োৰে বিচ্ছেদ হওঁক! ধ্বংস হওঁক সিহঁতৰ নতুন সমাজ গঢ়াৰ স্বপ্ন। দুয়ো বাহিকতাবে সুখী হওঁক। ঘৰত বিচাৰি দিয়া জনৰ সৈতে বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হওঁক আৰু সিয়ো ঘৰৰ বাধ্য লৰা হৈ মাক-

দেউতাকে বিচাৰি দিয়া একে সম্প্ৰদায়ৰ এজনী ৰূপে গুনে বিভূষিতা ছোৱালীক জীৱনসংগী কৰি লওঁক। তাৰ জীৱনটো ফুল, তৰা গানেৰে ভৰি পৰক.....। “তোমাৰ ইচ্ছাই পূৰ্ণ হওঁক তুমি সুখী হোৱা আশা।” জয়ন্তৰ এই শেষ কথাৰ শুনি তাই কান্দি কান্দি উমহি যোৱা চকুৰে জয়ন্তৰ ওচৰৰ পৰা আঁতৰি আহিছিল।

এতিয়া এসোপা চিঠি আগত লৈ আশাই চিন্তা কৰি আছে সঁচাইজানো জয়ন্তই কোৱাৰ দৰে তাই সুখী হব পাৰিব? মাক-দেউতাকে বিচাৰি দিয়া মানুহজনক লৈ তাই সঁচাই জানো সুখী হব পাৰিব?.....

সেইদিনা আশাই শুনিছিল তাইৰ ভবি দৰা ভাল বোলে জয়ন্তইতৰ সম্প্ৰদায়ৰ। লৰাজন এজন ডাক্তৰ। তেওঁবোলে ফটো দেখিয়েই তাইক পছন্দ কৰি পেলাইছে। কালিলৈ আঙুঠি পিন্ধোৱাৰ কথা। বিয়াৰ পাছত সিহঁত বোলে লগুনলৈ যাব। কিন্তু আজি আশাই এই বিয়াৰ বাবে মানসিক ভাবে প্ৰস্তুত হব পৰা নাই। এতিয়াও তাই একান্ত মনে এই বিয়াত সন্মতি দিব পৰা নাই। নাই পৰা জয়ন্তক তাইৰ হৃদয়ৰ পৰা আঁতৰাই পঠিয়াব। আজি তাইৰ নিজকে দেখোন বৰ অকলশৰীয়া অনুভৱ কৰিছে হয়তো অন্য কাৰোবাৰ লগত বিয়া হৈ গলেও আশাই জয়ন্তক পাহৰিব নোৱাৰিব। জীৱনৰ পূৰা-বেলাত লগ পোৱা তাইৰ হৃদয়ত অতিথি হিচাবে প্ৰবেশ কৰা সেই জয়ন্ত এতিয়া সেই অতিথিয়ে তাইৰ হৃদয়ৰ পৰা মেলানি মাগিছে.....।

ভ্ৰান্তি

মৃগালণী স্বৰ্গীয়াৰী
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

পৰিষ্কাৰ ঘটনাটোৱে প্ৰণৱক বাক কৈয়ে
লাজত পেলালে। উহঃ কিয় হ'ল, কিযে হৈ
গ'ল। ঘটনাটো ভাবিলে তাৰ নিজৰে কাণ-
মূৰ গৰম হৈ যায় কি আচৰিত এই ছোৱালী
বিলাক ইমান সাধাৰণ কথা এটাকৈ ইমান
ডাঙঘৰ কৰি পেলালে। আজি কালি লগৰ
লৰা-ছোৱালী বিলাককো একো কব নোৱাৰি
আৰু একো সুধিবও নোৱাৰি। পাছত তাকে,
তিলকে তালটো কৰি লগাই গৈ। কি দৰকাৰ
আছিল তাৰ লগৰ লৰাটোৰ আগত তেনেকৈ
সুধিবলৈ। কথাটো যদি সঁচা হল হেঁতেনে সি
ইমান বেয়া নাপালেহেতেন, কিন্তু মিছা অপবাদ
এটা মূৰ পাতি লোৱাৰ পক্ষপাতি সি নহয়।
আৰু এই ছোৱালী জনীয়েও নিজকে বৰ
অপেশ্বৰী বুলি ভাবেনেকি ? দিনৰ দিনটো
সেই একেসোপা কথাকে ভাবি তাৰ অসহ্য
লাগিল। মনটোকে ভাল লগাবলৈকে সি গধূলী
সময়ত অকণমান ওলাই গ'ল, তাতে এই
দুদিন ধৰি সি কলৈকো ওলোৱাই নাই। কিন্তু
ওলাই আহিও সি একে পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন

হ'ল। আমাৰ অসমীয়াত কথা এযাৰ আছে
নহয়, "ভৰা কথা নহয় সিদ্ধি, বাটত আছে
কণা বিধি।" তাৰো সেই একেই অৱস্থা হ'ল।
বাটতে তাৰ লগৰ লৰা দুজনে লগ পাই কিয়
সি দুদিন ধৰি কলেজলৈ যোৱা নাই কথাটো
সঁচা নে মিছা ইত্যাদি প্ৰশ্ন কৰি তাক ব্যতিব্যস্ত
কৰি তুলিলে। সি সিহঁতক কোনো মতে মিছা
বুলি বুজাই, পোনছাটেই তাৰ বাসস্থান
পালেহি। তাৰ মনটো পুণৰ বিবাদৰ কলা
ডাৱৰে আৱৰি ধৰিলে। বাতি সি পঢ়া-শুনাতে
মন বহুৱাব নোৱাৰিলে। একো এটা
মনযোগেৰে পঢ়িব নোৱাৰি সি বিচনাখনতে শুই
পৰিল।

প্ৰণৱঃ সম্পূৰ্ণ নাম প্ৰণৱ বৰুৱা।
ডিগবৈৰ ওচৰৰ বালিজানত তাৰ আছিল ঘৰ।
এইবাৰ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পৰীক্ষাত দ্বিতীয়
বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈ এইখন মহাবিদ্যালয়ৰ
বাণিজ্য বিভাগৰ স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিকত নাম
লগাইছে। ইয়াত সি ভাৰাঘৰত থাকি পঢ়া-
শুনা কৰে। ঘৰত তাৰ ককায়েক মাক আৰু

বাপেক আছে। সি একেবাৰে দুখীয়া ঘৰৰ ল'ৰা নহয়, সি এজন মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ ল'ৰা। তাৰ বাপেক প্ৰাথমিক বিদ্যালয় এখনত শিক্ষকতা কৰে। আদৰ্শবাদী পিতৃৰ আদৰ্শলৈয়ে সি এইখন মহাবিদ্যালয়ত বহুতো সপোন লৈ নাম লগাইছিলহি। কিন্তু এই ঘটনাটোৱে তাৰ একেবাৰে ভাঙি দিলে আৰু লগতে তাৰ আদৰ্শকো আঘাট হানিলে। সি কি কৰিব কি নকৰিব একো ঠিৰাং কৰিব নোৱাৰিলে।

নবেম্বৰ মাহৰ ভীষণ ঠাণ্ডাতো তাৰ গৰম ধৰিলে; লেপখন সি দলিয়াই পেলালে। বহু সময় সি তেনদৰেই পৰি থাকিল। ওঁহো আজি আৰু তাৰ টোপনি যোৱা নহব। হৈ যোৱা ঘটনাটোৰ বিষয়ে আৰম্ভণিৰ পৰা মনত পেলালে।

জুলাই আগষ্ট মাহ কলেজত এডমিছনৰ টো উঠিছে। বহু ঠাইৰ পৰা অহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মিলনভূমি এই কলেজখন। সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰথমতে ৰঙীণ সপোন আগত লৈয়ে কলেজত নম লগায় পাহতহে কিছুমানে আশাৰ ৰং লৈ ওলাই যায় আৰু কিছুমান ওলায় যায় হতাশাৰ বোজা লৈ। সি কিন্তু আশাৰ ৰং লৈ যাম বুলিহে কলেজত নাম লগালে। তাৰ পাহত নিয়মানুবৰ্ত্তিক কেইদিনমানৰ বাবে ৰেগিং আৰম্ভ হ'ল, তাৰ পাহত নবাগত সকলৰ আদৰণী সভা ইত্যাদিবোৰ হৈ যোৱাৰ পিছত গতানুগতিক ভাবে কলেজত ক্লাছ আৰম্ভ হ'ল। সি প্ৰথম ক্লাছ কৰা দিনাই তাৰ চকুত এজনী ছোৱালীয়ে

ধৰা দিছিল। অনবৰতে মুখত মিচিকীয়া হাঁহিৰে, উজ্বল চকুযুৰিৰে আৰু দীঘল চুলিটাৰিৰ এই ছোৱালীজনীক তাৰ গোটেই ক্লাচটোৰ ভিতৰতে ভাল লাগিল। সাগৰৰণীয়া, গহীন-গভীৰ এই ছোৱালীজনীৰ বিষয়ে জানিবলৈ তাৰ আগ্ৰহ হ'ল। অৱশ্যে এতিয়ালৈকে সি, ছোৱালীৰ নাম কত থাকে, কি কথা কি বতৰা একোকে নেজানে। পাহতহে সি তাৰ লগৰ মানে বন্ধু গজেনৰ পৰা গম পালে, যে ছোৱালীজনীৰ নাম কাৰেৰী। কাৰেৰী কাকতী। ডুমডুমাৰ ৰূপাই চাইডিংৰ ছোৱালী। ইয়াত তাই খুড়া খুড়িয়েকৰ লগত থাকি কলেজত পঢ়ে। তাইৰ ঘৰত আৰু কোন কত আছে সি নাজানে? জানিবৰ তাৰ দৰকাৰো নাই আৰু প্ৰয়োজনো নাই? সেয়াই আৰম্ভণি সি বন্ধু গজেনক কাৰেৰীৰ বিষয়ে তেনেকৈ সুধাৰ বাবে, অইন লগৰ ল'ৰাবোৰৰ আগত সি কাৰেৰীক ভাল পাই বুলিয়েই গজেনে উলিয়াই দিলে। পাহত অইন লগৰ ল'ৰাবোৰে এই কথাৰ লৈ জোকাবলৈ আৰম্ভ কৰি দিলে। প্ৰথমে সি এইবিলাক কথা ইমান গুৰুত্ব দিয়া নাছিলে, কিয়নো সি যিজনী ছোৱালীৰ নামটোৰ বাহিৰে অইন একোকে নেজানে আৰু আজিলৈকে সি এষাৰ কথাও পতা নাই; তাইক সি ভাল পাব! অসম্ভৱ, সি এইদৰে ভাবিবলৈকে টান পায়। কাৰণ ঘৰৰ পৰা পঢ়িবলৈ উলাই অহাৰ সময়ত বাপেকে তাক ওচৰতে বহুৱাই

কৈছিল, “- বোপাই তই তাত পঢ়িবলৈহে গৈছ। পঢ়াতোহে তোৰ মুখ্য কাম। আন সকলোবোৰ তোৰ কাৰণে এতিয়া গৌণ।” গতিকে সি আদৰ্শবান পিতৃৰ আদৰ্শক লৈ কলেজত পঢ়িবলৈহে আহিছে, ছোৱালী ভালপাবলৈ নহয়। সেই কাৰণে সি এইবোৰ কথা ইমান গুৰুত্ব সহকাৰে নলয় আৰু প্ৰকৃততে সি কাবেৰী নামৰ ছোৱালীজনী গহীন-গভীৰ আৰু তাইৰ সৰলতাৰ কাৰণে তাৰ ভাল লাগে। কিন্তু সি ভাল নাপায়। আৰু সেই কাৰণ এই সি ছোৱালীজনীৰ বিষয়ে জানিবলৈ উচ্চুক হৈ বন্ধু গজেনক সুধিব লগীয়া হৈছিল। গোটেই ক্লাছটোৰ ভিতৰত তাইকহে ভাল লাগে বুলি কবলগীয়া হৈছিল। কিন্তু সি বদমাছে কথাটো সম্পূৰ্ণ ওলোটাই পেলালে আৰু লগৰ লৰা কেইটায়ো বিশেষকৈ তাৰ বন্ধু গজেনে এই “ভাললগা” আৰু “ভালপোৱা” শব্দ দুটাৰ অৰ্থ একেভাবেই ললে। এই শব্দ দুয়োটাৰ মাজত যে কিমান পাৰ্থক্য আছে, সেইটো বুজিবলৈ অকলো চেষ্টা নকৰিলে নে বুজিও নোবোজাৰ ভাও ধৰিলে। সি আজিও বুজি নেনপালে। এইদৰে কথাটো মুখ থাপৰি গৈ বান্ধৱী বীয়া আৰু চীয়াৰ কাণতো পৰিলগৈ। সিহঁত দুয়োজনীয়ে চেগ বুজি তাক (প্ৰণৱক) কথাটো সুধিয়েই পেলালে। সি সিহঁতৰ আগত কথাটো সম্পূৰ্ণ মিছা বুলি স্বীকাৰ কৰিলে যদিও সিহঁতেও অকিঞ্চাস কৰিলে। ফলত এইবাৰ কথাটো একেবাৰে কাবেৰীৰ কাণত পৰিলগৈ। তাৰ পাছত ঘটনাই বেলেগ ৰূপ ল’লে। এদিন

চীয়াই মেজৰ ক্লাছ কৰি উঠি কাবেৰীক লগ ধৰি এই সম্পূৰ্ণ মিছা কথাটো কলে। কথা শুনি কাবেৰী অগ্নিশৰ্মা হৈ কলে- একে ক্লাছৰ হৈ তাৰ প্ৰেম কৰিবলৈ লাজ নালাগে? আৰু ইমান সকল’ৰা হৈ প্ৰেম কৰে চিঃ? ভাগ্যভাল তাৰ; তাৰহৈ তুমি মোক কলা ন’হলে সি কোৱাহেতেন মই তাক একেচৰে..... আৰু শুণ তাক কৈ দিবা মই ভৰিত পিন্ধা চেণ্ডেলযোৰ হয় নম্বৰৰ।

পাহুদিনা কথা আগৰ দৰে সি সেইদিনাও কলেজলৈ গৈছে। দহ বজাৰ মেজৰ ক্লাছ কৰি আহিচেহে তেনেতে তাক চীয়াই লগ ধৰি কলে তোমাৰ বাবে এটা বেয়া খবৰ আছে। সি আচৰিত হৈ গ’ল, যিহেতু সি কলৈকো একো খবৰেই পঠোৱা নাই তেনেস্থলত তালৈ বেয়া খবৰ কোনেনো পঠাব? প্ৰথমে সি তাই ধেমালি কৰিছে বুলি ভাবিছিল। যেতিয়া তাই আকৌ কলে, তুমি কথাটো অলপ চিৰিয়াচলি লোৱাচোন। তোমাৰ সঁচায়ে এটা বৰ বেয়া খবৰ আছে। তেতিয়া সি বেয়া খবৰটোনো কি সুধিলে। তাৰ পাছত চীয়াৰ মুখে যিখিনি কথা শুনিলে কথাবিলাক শুনি সি লাজে-খণ্ডে অপমানে জৰ্জৰিত হৈ পৰিল। কথাটো গোটেই কলেজত নহলেও তাৰ সকলো বন্ধু-বান্ধৱীয়ে জানিবলৈ পালে। তাৰ পাছত সি কলেজত এক মুহূৰ্ত্তও নৰল। একেকোৱে আহি তাৰ থকা ঠাই পালেহি আৰু তাৰ পাছত এয়া সি দুদিন ধৰি কলেজলৈ যোৱা নাই।

কৰবাৰ পৰা ভাঁহি অহা বাতি দুই
বজাৰ সংকেততহে তাৰ চিন্তাত যতি গৰিল।
সেয়া দুই বাজিলেই আজি আৰু তাৰ টোপনি
নাহেনেকী? আঠুলৈকে কোচাই থোৱা লেপখন
ভালকৈ জাপি লৈ পুনৰ চিন্তাৰ সাগৰত দুব
গ'ল। কাৰেবীয়ে সঁচাকৈয়ে তাক তেনেকৈয়ে
ক'লে নেকি বাৰু? নে চীয়াই অলপ বেছিকৈ
ৰহন লগাই ক'লে। অৱশ্যে নোৱাৰাৰ কথাও
নাই আজিকালিৰ ছোৱালীহে। ইহঁতে কাক
কেনেকৈ কথা ক'ব লাগে সেইটোও
নাজানে। সি কাৰেবী নামৰ ছোৱালীজনীৰ
বিষয়ে যেনদৰে ভাবিছিল বাস্তৱত সেয়া
সম্পূৰ্ণ সত্য হৈ নুঠিল। তাইৰ প্ৰতি তাৰ
যি এটা ভাল ভাব মনত আছিল সেয়াও
এতিয়া সম্পূৰ্ণ ৰূপে নিঃশেষ হৈ গ'ল।
তাইৰ প্ৰতি তাৰ এতিয়া ঘৃণাৰ ভাব এটাহে
মনলৈ আহিল। সি ভাবিবলৈ ধৰিলে
কাৰেবীছোৱালীজনী বাহিৰৰ পৰা যেনেকুৱা
ভিতৰৰ পৰা তেনেকুৱা নহয়। ইমান শান্ত,
ধীৰ, গহীন গভীৰ ছোৱালীজনীৰ মুখৰ পৰা
ইমান কটু কথা ওলাব পাৰে বুলি সি সপোনতো
ভাবিব পৰা নাছিল। "তাক মই পালে একে
চৰে..... মই পিন্ধা চেণ্ডেলযোৰ ছয় নম্বৰ।"
উহঃ ভাবিবলৈকে তাৰ অসহ্য লাগিল। কি
সাংঘাতিক অহংকাৰী ছোৱালী। কুকুৰাই ডাক
দিলেই। ৰাতিপুৱাবহে হল। প্ৰণৱৰ মনে
মনে কাৰেবীলৈ বেয়াও লাগিল। তাইৰ গাত
কি দোষ, তাই প্ৰকৃততে কথাটো গম নোপোৱাৰ
বাৰে হে তেনে কৈছে। নহলে নকলেহেতেন

কি জানী। তাই এনেদৰে তাক কব নোৱাৰে।
বন্ধু গজেন আৰু বান্ধৱী ৰীয়া আৰু চীয়া লৈছে
তাৰ ধং উঠিল। কি দৰকাৰ আছিল ইমান
মিছা কথা এটা এনেদৰে সজাই পৰাই কবলৈ।
পাছত সিহতে তাক কৈছিল আমি ধেমালীহে
কৰিছিলো। ধেমালীয়েই ইমান ডাঙৰ ঘটনা
হ'ব আমি ভাবিবলৈ টান পাইছো। চীয়াই
কৈছিল, তাই ইমান সৰু কথাটোতে চিৰিয়াচলৈ
লৈ এনেদৰে ক'ব বুলি ময়ো ভৱা নাছিলো।
ইহঁতে চব কথাই ধেমালী বুলি ভাবে। কিন্তু
ধেমালীৰো সীমা আছে। ইমান চিৰিয়াচলি
ধেমালী কৰিব নালাগে। প্ৰণৱে, কাৰেবীক
লগ ধৰি সকলো কথা বুজাই কম বুলি
ভাবিলে। আকৌ ভাবিলে কথাটো ভালকৈ
নুশুনি তাক যদি আকৌ অপমান কৰে। সি
আকৌ বিমোৰত পৰিল। কি কৰিব কি নকৰিব
সি একো ঠিবাং কৰিব নোৱাৰিলে। পূবে
চলফাট দিলেই; ৰাতি পূৱাবলৈ বেছি সময়
নাই। আজি সি কলেজলৈয়ো যোৱাৰ কথা।
প্ৰণৱে শেষত কাৰেবীক লগ ধৰি সকলো কথা
কম বুলিয়েই মন দৃঢ় কৰিলে। এতিয়াহে তাৰ
মনটো অলপ পাতল লাগিল। নবেম্বৰ মাহৰ
ঠাণ্ডা সি এতিয়াহে ভালকৈ অনুভৱ কৰিলে,
ৰাতিপুৱাটোলৈ অপেক্ষা কৰি ব'ল।.....

○○○

৯৯

ডায়েৰীৰ পাতত এমুঠি অনুভৱ

শ্ৰী শ্ৰেখৰজ্যোতি ফুকন
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

২৮-৮-৯৭

বাতিপুৱা ঠিক ৫-৪০ বজাত সাৰ পালো। মনত পৰিলে ৬ বজাত তুমি মোক এবাৰ দেখা কৰি যাবলৈ অহাৰ কথা। একেজাপে বিচনাৰ পৰা নামিলো। শীতল হিমচেচা এচাটি বতাহে শৰীৰ চুই গল। আজি "Valentines' Day"। হৃদয়ে হৃদয়ক আহ্বান জনোৱা এটা দিন। বৰ্তমানৰ পৃথিৱীত এই দিনটোৰ অন্য এক মাধুৰ্য আছে। 'কথোপকথন' হেমন বৰগোহাঞিদেৱে অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰা পূৰ্ণেন্দু পত্নীৰ এটা পূৰ্ণদৈৰ্ঘ্যৰ ৰোমান্টিক কবিতা। সাচি ৰাখিছিলো সঘতনে কেৱল তেমাৰ বাবেই। এটা ৰোমান্টিক দিনৰ আগমনত তোমালৈ বুলি এটা ৰোমান্টিক কবিতাৰ উপহাৰ। আজিৰ দিমটোতেই তুমি ৰাতিপুৱা ৭-৩০ বজাৰ (Day Super) খনত যোৰহাটলৈ বুলি ওলালা এটা জৰুৰি কামত। মনটোৱে নামানে যদিও কৰ্তব্যৰ স্থান সদায়ে আগত। বাধা দিব নোৱাৰিলো। ঠিক ৬ বজাত তুমি আহিলা। মইও ওলালো।

তোমাক অলপ আগবঢ়াই ধবলৈ। তুমিতো নাজানা, হৃদয়ত মোৰ ঘূৰী বতাহ। এটা সময়ত তুমি লাহে লাহে আতৰি গলা মোৰ কাষৰ পৰা। দূৰৈৰ পৰা এবাৰ উভতি চাওঁতে বুকুখন হাঁহাকাৰ কৰি উঠিল মইও যেন তোমাৰ লগে লগে। কেইটামান মুহূৰ্তৰ পাছতেই তুমি অদৃশ্য হৈ পৰিলা আৰু তাৰ পাছত পৃথিৱীখন যেন মুহূৰ্ততে সলনি হৈ গল। তুমি গলা লগত গৈ গলা মোৰ সমস্ত প্ৰাচুৰ্য। এতিয়াতো মই একে বাৰে দুখীয়া। মোৰ হাঁহি, মোৰ চঞ্চলতা সকলোবোৰ দেখোন তোমাৰ লগতেই গল। প্ৰেম বাক এনেকুৱা নেকি ? আজি পুনৰবাৰ হৃদয়ত সমস্ত সত্ৰাৰে সৈতে অনুভৱকৰিলো তোমাৰ প্ৰতি মোৰ ভালপোৱা হৃদয়ৰ গভীৰতম কোনৰ পৰা নিৰ্গত। এটা মধুৰ দিনৰ আগমনত এক মধুৰতম উপলব্ধি।

২৯-৮-৯৭

ৰাতিৰুৱা শুই উঠি গাটো অলস অলস লাগিল। ৰাতি ভালদৰে টোপনি নহাৰ

বাৰে ছাগে ! কিয় জানো বাৰে বাৰে টোপনি ভাগি গৈছিল। মাজৰাতি সাৰ পাই এবাৰলৈ হলেও কেতিয়াবা মোৰ কথা ভাবনে ? বৰ ব্যতিক্ৰম সেই অনুভৱ। চাৰিওকাষৰ নিঃশব্দতাৰ মাজত নিজৰ উপলব্ধিক নতুনকৈ আৱিষ্কাৰ কৰিব পাৰি। সচাকৈয়ে নিৰ্জনতৰো নিজস্ব ভাষা আছে। কাৰোবাৰ উপস্থিতি, কাৰোবাৰ সান্নিধ্য ইমান সজীব হব পাৰে আগতে অনুভৱ কৰিব পৰা নাছিলো। তুমি নাই যদিও তুমিয়েন আছা ঠিক মোৰ কাষে কাষে। তুমি মোৰ পৰা এতিয়া বহু দূৰৈত, অথচ অনুভৱ কৰিব পাৰিছো তোমাৰ উপস্থিতিৰ উষ্ণতা। সন্ধিয়া অলপ বজাৰ কৰিব ওলাই গ'লো। আহি গম পালো যে তোমাৰ ফোন আহিছিল। হঠাৎ মনটো বিষাদেৰে ভৰি পৰিল। তুমি বাক আকৌ ফোন কৰিবানে ? খবৰটো লগো গম কৰাৰ কথা। গম পালো তুমি আকৌ ফোন কৰা কথা। আৰম্ভ হল অপেক্ষা। বেছি সময় বৰ লগা নহয়। তোমাৰ মাত শুনিলো সম্পূৰ্ণ ৪৮ ঘণ্টাৰ পাছত। বুকুখন ইমান জোৰেৰে চপচপাইছে কিয় বাক ? মুহূৰ্ততে কেনেকুৱা লাগিছে জানা। অলপ যেন অন্তৰ খুলি কান্দিম। তুমি যোৱাৰ পাছত এই প্ৰথম তোমাৰ মাত শুনি হৃদয়ে হয়তো সেই সুখ সামৰিব পৰা নাই। বৰ আচৰিত মানৱ হৃদয়। সুখ আৰু দুখ—দুয়োটাতেই আন্তৰৰ অনুভৱ চকুপানী হৈ ওলাই আহিব খোজে। তোমাৰ বাক কেতিয়াবা এনে অনুভৱ হৈছেনে ? হৃদয়

যেতিয়া আবেগেৰ ভৰি থাকে, তেতিয়াই অন্তৰৰ অনুভৱ চকুপানী হৈ ওলাই আহে। একা, আবেগ আছে কাৰণ আমাৰ এখন হৃদয় আছে। ভাবিলে কেতিয়াবা আচৰিত হৈ যাওঁ বস্তু এটা জনাৰ বিষয়ে আমি হতু কৰো। আগহ প্ৰকাশ কৰো অথচ এখন হৃদয়, এটা মন জনাৰ ক্ষেত্ৰত কি এক অদ্ভূত নিৰ্লিপ্ততা! কিয় বাক ? চাৰিওকাষৰ কৃত্ৰিমতাৰ মাজত স্নেহ। ভালপোৱা, মমতা, নিবিড়তা এই সকলোবোৰ যেন লাহে লাহে হেৰাই গৈছে। বাহিৰত এতিয়া বৰষুণৰ শব্দ। মনলৈ কি ভাৱ আহিছে জানা প্ৰেমৰ বৃষ্টিয়ে যেন সকলোকেই বুৰাই পেলাওক। পাহৰি যাওক হিংসা, ঘেৰ আৰু কপটতাৰ কথা। আহিব লগা পুৱাটোৱেই বাক এটা নতুন দিনৰ প্ৰতিশ্ৰুতি কঢ়িয়াই আনিবনে—প্ৰেম, প্ৰীতি আৰু স্নেহব..... ?

৩০-০৮-৯৭

তোমাৰ অনুপস্থিতিত আকৌ এটা নতুন দিনৰ আগমন। বদজাক ওলোৱা নাই। বতৰটো অলপ ডাৱৰীয়া হৈ আছে, এই যেন এজাক বৰষুণ আহিব। বতৰটো গোমা হৈ থাকিলে মনটোও দেখোন কিবা বিষাদেৰে ভৰি পৰে। এতিয়া এই মুহূৰ্ততে তুমি বাক কি কৰিছা ? হয়টো দিনটোৰ কাৰ্যসূচী প্ৰস্তুত কৰাত ব্যস্ত। মোৰতো এতিয়া এটাই কাম-অপেক্ষা, তোমাৰ বাবে। তোমাৰ অবিহনে জীৱনটো সঁচায়ে স্থবিৰ হৈ পৰে। তুমি বাক কেতিয়াবা অনুভৱ কৰিব পাৰানে মোৰ

পৃথিৱীখন যে তোমাক লৈয়ে ঘূৰে ? “প্ৰেম” শব্দটো গভীৰতাৰে উপলব্ধি কৰিব পাৰিছো নতুনকৈ আৱিষ্কাৰ কৰিছো হৃদয়ত সঞ্চিত হৈ থকা কিছুমান অনুভূতি। ‘প্ৰেম’ এইটোৱেই হয়টো মানুহৰ মাজত প্ৰচলিত সুন্দৰতম শব্দ। প্ৰেমেই সকলোতকৈ সুন্দৰ আৰু সঁচা অনুভৱ। নিবাদ তোমালৈ তুমিয়েই মোক এই মধুৰ শব্দটোৰ সৈতে ইমান নিবিড়ভাৱে চিনাকি কৰাই দিলা। তোমাৰ সান্নিধ্যই সদাইয়েই মোক এটা নতুন অনুভৱ উপহাৰ দিছে। কাষৰ নামঘৰটোৰ পৰা সন্ধিয়াৰ ডবা কোবোৱাৰ শব্দ ভাহি আহিছে। তোমাৰ অবিহনে অন্য এটি দিনৰ সমাপ্তি। কালিলৈ তুমি আহি পোৱাৰ কথা। তুমি বাক আহিবানে..... ?

৩১-০৮-৯৭

ৰাতিপুৱা সোনকালেই বিচনাৰ পৰা উঠিলো। মনটো অলপ উত্তল-খুত্তল হৈ আছে। আগহেৰে বাট চাইছো তুমি আহি পোৱাৰ মুহূৰ্তটোলৈ। অপেক্ষাৰ উৎকণ্ঠাৰ মাজতো কিছুমান কথাই মনটো দোলা দি গৈছে। এই তিনিদিনত মই নতুনকৈ আৱিষ্কাৰ কৰিছো হৃদয়ৰ কিছুমান সঁচা উপলব্ধিক। তোমাৰ অনুপস্থিতিয়ে মোক বুজাই দিলে এজনৰ প্ৰভাৱ আন এজনৰ জীৱনত কিমান গভীৰ হব পাৰে।

‘প্ৰেম’- এই শব্দটোৰ আমাৰ জীৱনত গুৰুত্ব কিমান। ঠিক এই মুহূৰ্তত মোক কেনে লাগিছে জানা- তুমি, মই আৰু চাৰিওকাষৰ পৃথিৱীখন। সকলোৱে যেন এবাৰ মুকলি আকাশৰ ফালে মূৰ তুলি চাম, সকলোৱে এবাৰ প্ৰাণ খুলি হাঁহিম। মই মনে প্ৰাণে কামনা কৰিছো- সকলোৱে জীৱনলৈ প্ৰেম আহক, যান্ত্ৰিকতাৰে ভৰা এই পৃথিৱীত প্ৰেম আৰু ভালপোৱাৰ কোমল ছাঁয়াত ক্ষুদ্ৰক জিৰণি লওক। প্ৰেমৰ বন্যাত সঁতুৰি-নাদুৰি সকলো সজীৱ হওক.....।

ৰাহিত কলিং বেলৰ শব্দ। অৱশেষত তুমি আহি পালাহি। বহু প্ৰত্যাশিত এই মুহূৰ্ত। হৃদয় চুই যোৱা নতুন সেই কথাষাৰে মনটো পুনৰ কঁপাই গল- ‘প্ৰেম’ পৃথিৱীৰ সৰ্ব্বশ্ৰেষ্ঠ ভাষা। আৰু মোৰ সন্মুখত এইয়া তুমি, চিৰ পৰিচিত সেই স্মিত হাঁহিৰে সৈতে।

○○○

বেদনাই উছুপেঃ

শ্ৰী বাণা মৰাণ
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

হঠাৎ কলিং বেলটো বাজি উঠিল। বেলটোৰ মাত শুনি মোৰ টোপনি ভাঙি গ'ল। ঘড়ীটোলে চাই দেখিলো ৪-৩০ হৈছে। ইমান পুৱাতে বাক কোন আহিব পাৰে। আকৌ বেলটো বাজি উঠিল। খৰ ধৰকৈ দুৱাৰ খন খুলি দিলো।

বাহিৰত অবিনাশ! আৰে সি দেখোন উচুপিছো। মই প্ৰশ্নবোধক দৃষ্টিৰে তালৈ চালো।
“কি হ'ল ?”

“পাপৰিয়ে আত্মহত্যা কৰিলে” চেপা চেপা মাতেৰে অবিনাশে ক'ল। হঠাৎ কব নোৱাৰাকৈয়ে মোৰ অন্তৰত শোকে খুন্দা মাৰি ধৰিলে। অবিনাশ আৰু মই তৎক্ষণাত ঘৰৰ পৰা ওলাই গলো। বাটত গৈ থাকোতে মোৰ মনত পৰি গল পাপৰিৰ জীৱনটোলে।”

পাপৰি, একেবাৰে সবল ছোৱালী এজনী, প্ৰাণ উজাৰি ভাল পোৱা মৃন্ময়ক মৃত্যুসম আঘাত দি হলেও তাই মাক দেউতাকৰ ইচ্ছামতেই বিয়াত বহিছিল। বিয়াৰ পাছত

স্বাভাৱিক ভাবেই তাই আঁতৰি গৈছিল স্বামীৰ ঘৰলৈ। আনকি সহজহৈ অহাৰ লগে লগে আমিও পাপৰিক পাহৰি যোৱাৰ দৰেই হৈছিলো। কিন্তু এদিন পাপৰি উভতি আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল চৰিত্ৰহীন মদাহী স্বামীৰ কাষৰ পৰা।”

পাপৰি গুচি অহা ঘবৰটো মৃন্ময়ে আমাক দি গৈছিল। সহজ হৈ পৰা মৃন্ময়ে টো আকৌ কিছু অসহজ হৈ পৰিছিল। তাৰ বেদনাত অসহজ হৈ পৰা মুখখন সি হাজাৰ চেপ্টাৰে মোৰ পৰা লুকুৱাব পৰা নাছিল।

চাকৰিত ব্যস্ত থকাৰ বাবে মই পাপৰিক সান্ত্বনা দিবলৈ যাবলৈও সময় পোৱা নাছিল। তথাপিও মৃন্ময়ৰ পৰাই গম পাই আছিলো, তাইৰ কথা। তাইৰ ভাঙি যোৱা অন্তৰখনে আকৌ মৃন্ময়ক বিছাৰিছিল।

মৃন্ময়ে পাহৰিব পৰা নাছিল যে পাপৰি বিবাহিতা। তাই পাহৰি গলেও

সমাজখনে পাহৰিব পাৰা নাছিল। পহৰা নাছিল তাইৰ মাক দেউতাকেও তেওঁলোকৰ বাবে ডাঙৰ হৈ উঠিছিল তেওঁলোকৰ ষ্টেটাচ। ষ্টেটাচৰ ধুৱলী কুৱলীৰ মাজত হেৰাই গৈছিল। পাপৰিৰ আশা আকাংক্ষা প্ৰেম। মৃন্ময়ৰ লগত পুনৰ ঘূৰাফিৰা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰা দেখি তাইৰ দেউতাক ভীত হৈ উঠিছিল। তেওঁ পাপৰিৰ প্ৰতি দেউতাক অতি কঠোৰ হ'ল। তেওঁৰ দপ দপনিত তল পৰি গ'ল পাপৰিৰ প্ৰতিবাদ।

“এই সৌটো মৃন্ময় দেখিছনে ?”

অবিনাশৰ মাতত মোৰ সন্তিত ফিৰি আহিল। মৃন্ময়ে পাপৰিৰ দেউতাকৰ লগত তৰ্কবাদত ব্যস্ত। মই আচৰিত মানিলোঁ। জীয়েক ঢুকাইছে, তেওঁ মৃন্ময়ক পাপৰিক এবাৰ চাব বাবে ঘৰত সোমাবলৈ দিয়া নাই। তেওঁ বাক সচা মানুহেই নে ???

“এই মৃন্ময়” মৃন্ময়ে মোক দেখি দৌৰি আহি সাৰটি ধৰি উচুপি উঠিল।

পাপৰি দেউতাকক সেৱ কৰি আঁতৰাই আনি ভিতৰ পালোঁ। অবিনাশক দেখিয়ে হয়তো তেওঁ কোনো উচ্চবাচ্য নকৰিলে।

বিচনাত পৰি আছে পাপৰিৰ দেহ।

চকু জুৰিত নাই কাৰো প্ৰতি ক্ষোভ, অভিমান।

মৃন্ময় হক হকাই কান্দি উঠিল। মই তাৰ পিঠিত হাত বুলাই দিলো।

মোৰ হাত দুখনত মুখ লুকুৱাই সি বেছিকৈ কান্দি উঠিল।

মোৰ মনত পৰি গল পাপৰিৰ হাঁহি ভৰা মূখখন। পাপৰি হেৰাই গ'ল। কিন্তু তাই, যেন এতিয়াই কব অ- তোমালোক!! কেতিয়াবাই আহিলা নেকি ?? মোক কিয় জগায় দিয়া নাছিলো ??? মোৰ যে টোপনি আৰু.....”

মৃন্ময়লৈ চাই দেখিলো সি চাই আছে পাপৰিৰ মুখ খনলৈ। একেৰাহে”

○○○



শৰিৰ চৰ্চা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

ডিম্বেশ্বৰ কাকতি

-সম্পাদক -শৰিৰ চৰ্চা বিভাগ

বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে ডিব্ৰুগড় কটন বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ শৰিৰ চৰ্চা বিভাগৰ সম্পাদক ৰূপে মোক কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিবলৈ যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তথা শিক্ষাগুৰু সকলে সুবিধা দিলে সেই সকলোলোকে মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো, শৰিৰ চৰ্চা বিভাগৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ মই যিমান দূৰ পাবো চেষ্টা কৰিছিলো, এই ক্ষেত্ৰত মই বিশেষ একো কৃতকাৰ্য্য হ'ব নোৱাৰিলো। সাধাৰণতে বছৰেকীয়া প্ৰতিবেদন বুলিলে এটা বছৰৰ কাম কাজৰ যি খতিয়ান দাঙি ধৰা বুজায় মোৰ প্ৰতিবেদনত তেনেকোনো সফল খতিয়ানৰ উল্লেখ নাপাব।

প্ৰথমতে, যি উৎসাহ উদ্দীপনাৰে এই বিভাগত যোগ দিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছিলো। তাৰ বাবে এটা সৰু উদাহৰণ দিলেই যথেষ্ট। যোগদিয়েই

দেখিলো যে শৰিৰ চৰ্চা বিভাগৰ প্ৰায়বিলাক সা-সজুলিৰ অভাৱ, এখন সভাত গৃহীত প্ৰস্তাৱ অনুসৰি সা-সজুলিৰ কিনাৰ বাবে অনুমতি লোৱা হয়। মই নিজেই এই বিভাগটোৰ প্ৰতি আগ্ৰহী হোৱাৰ বাবে ব্যায়ামগাৰৰ উন্নতিৰ কথা চিন্তা কৰি বিভিন্ন স্থানৰ পৰা নিজে নিবিদা সংগ্ৰহ কৰিছিলো। কিন্তু নূন্যতম মূল্যৰ নিবিদা কতুপক্ষই অধ্যাহ্য কৰি অধিক মূল্য দি স্থানীয় দোকানৰ পৰা সা-সজুলি আনিলে। আৰু এনেকৈয়ে মই সাক্ষী গোপাল সম্পাদক হিচাবে বছৰ পাৰ কৰিলো।

সদৌ শেষত মোৰ অগ্ৰজ সকললৈ শ্ৰদ্ধা আৰু পূজনীয় গুৰু সকললৈ প্ৰণাম, সতীৰ্থ সকললৈ মোৰ হিয়াভৰা স্নেহ জনাই মোৰ সকলো ভুল ভ্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা খুজি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।



কবিতা

তুমি যোৱাৰ পাছৰ অধ্যায়

শ্ৰী ত্ৰোলোকা দত্ত, বি, কম প্রথম বর্ষ

তুমি যোৱাৰ দিনাই

ভূজৰ ভুইকাপে

মোকো জোকোৰি গ'ল

মনৰ সকলো অহামিকা পনকতে ভূপতিত হ'ল

লগতে নাইকীয়া হ'ল

অনন্দ উল্লাস

আৰু যে ক'ত মৰমৰ উন্মাদনা

অতদিনে অহংকাৰৰ

যি বিন্দালি অট্টালিকা

গাঢ়ি উঠিছিল

বিনা কষ্টৰ সি ও মিলি গ'ল

বতাহৰ লগত

সৌ-সিদ্ধিলােকে মোৰ লগত আছিল

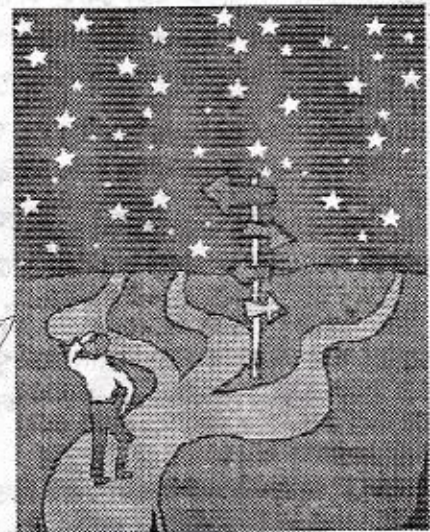
পৃথিৱীৰ সকলো ঐশ্বৰ্য্য বিভূতি

নানা মনি মুকুতা ৰত্ন প্ৰবল

আৰু যে ক'ত সাত্তোৰণী জীৱন বৰ্ণালী

কিন্তু:

তুমি যোৱাৰ দিনাই



ভূজৰ ভূইকপে

মোকো জোকোৰি গ'ল

নিমিষতে জোনাকতো আন্ধাৰ দেখিলো

চকু চাট মৰা পোহৰৰ মাজতো;

আৰু দেখিলো;

কেউফালে দৰ্প-চৰ্ণৰ বিৰাট আত্মালন

আৰু এক ধ্বংসৰ বিশাল পথাৰ।

তাৰ মাজতে মই যেন পৰি বৈছে

লগত লৈ সকলো মিছা, দৰ্প অহংকাৰ।

জানা প্ৰিয়া,

মিছা দৰ্প, মিছা অৰ্থ, মিছা অভিমান

ধ্বংসতেই সকলো সমান

ময়েই যেনতাৰ জলন্ত প্ৰমাণ॥

এতিয়া মাথো তোমালৈয়ে আশা

পৰা যদি ভগ্নতুপৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰা

প্ৰয়োজন মতে শিল বালি দি

ভেটিটো খিয় কৰা।

জানা প্ৰিয়া,

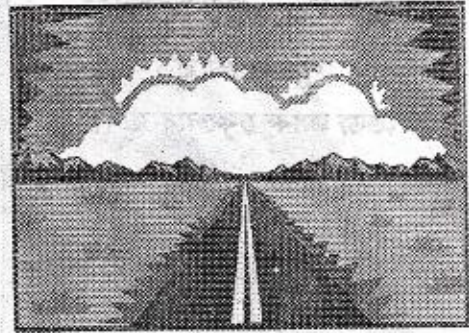
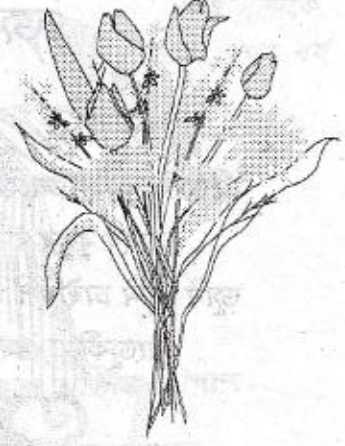
মোৰ যে ভেটি সেইদিনাই

খহি গ'ল।

যিদিনা তুমি গুচি গ'লা

আৰু ভূজৰ ভূইকপে কপাই গ'ল

মোৰ মনৰ প্ৰতিটো অহমিকাৰ সোথ।



কবিতা

এজাক ধুমুহা আহিছিল.....

চাহ নারাজ খান
বি, কম ২য় বৰ্ষিক

এজাক ধুমুহা আহিছিল,
তাইৰ বুকুৰ কাপোৰবোৰ ফালি পেলাইছিল।
জুমি জুমি চাইছিল
লাজুকীয়া দেহ।

এজাক ধুমুহা আহিছিল।
বহুজনৰ প্ৰাণ কাঢ়ি নিছিল।
টোপ টোপ পৰিছিল
বুকুৰ তেজ।

এজাক ধুমুহা আহিছিল
লুইতৰ বুকুৰে চিঞৰি!
কান্দিছিল আঁকি থৈ গৈছিল
লুইতৰ সোঁতত,
তেজ আৰু চকুলোৰ ছবি।

এজাক ধুমুহা আহিছিল, উভাল, উতুঙ্গ,
জোন-বেলি তৰা কাকো ভাল নাপাইছিল,
ধুমুহা ডাকে তেজ বিচাৰি ফুৰিছিল
লগে লগে মটি পেলাইছিল,
পৃথিৱীৰ সেউজীয়া বং॥



০০০.

কবিতা

তুমি

পৰী সন্দিকৈ,
উঃমাঃ প্ৰথম বৰ্ষ

তুমি যেন

সেউজীয়া কুঁহিপাতৰ মাজত ফুলি থকা

বক্ত গোলাপৰ এটি মৃদু ছাঁহি

তুমি যেন

পূৰ্ণটি নিশাক সিদ্ধায় দি

পূৰ্ণাটিক মৃদু চুম্বাবে

স্বাগতম জনোৱা এটি

নিয়মৰ কথা।

তুমি যেন

এক মিঠি অনামী

জাঁপাৰে হিয়া ঝংকাৰিত কৰা

বহাগৰ এটি মলয়া।

তুমি যেন

○○○

এটা ভাগৰুৱা দেহৰ

শীতল নিদ্ৰা !

তুমি যেন

কোমল আঙাৰে চৌপাশে

পোহৰাই অমনিশাৰ

বুকুত জ্বলি থকা

এটি তৃষ্ণা।

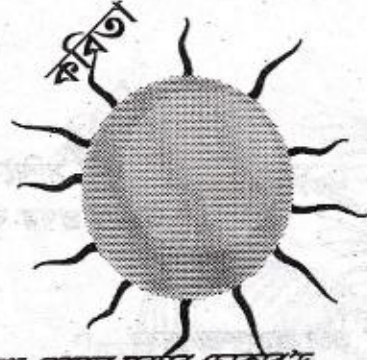
তুমি যেন

কোমো চিত্ৰকাৰে

আঁকা

এখনি ছবি মপোন

অভিবিভাৰণ।



বাংময়

বিত্ত গগৈ

তৃতীয় বাৰ্ষিক বাণিজ্য শাখা

মৃদু কোমল মৰমৰ ঢোকাৰ'দ
 ষোড়শী নদীখনৰ অশান্ত কলত,
 মোৰ কুৰি বছৰীয়া ক্লান্ত ঘোঁৰাটোৰ
 তেজস্বী খুবাবোৰ পিছলি গ'ল।
 ক্লান্ত ঘোঁৰাত উঠিয়েই চলোঁ
 মোৰ পদূলিত স্বপদ
 পদাতিকৰ কুৰিটা চিন
 টোকালিছে অস্ত্র ধূসৰ ভিমিৰে,
 পিছফালে ঘূৰাৰ বাবে বেঙামেলিছে
 ঘোঁৰাটোৱে।

ভীৰ বজছেই ক্ৰমাত ঠেলি আনিছে নদীখনৰ জল বাৰ্ষিক
 দাস কটা মোৰ ঘোঁৰাটোৰ খুবাবোৰ
 খেঁতালিবলে,

আসহায় মোৰ জোঁটনিৰ কুৰি ডলিয়া লেকাম
 পিছলি গ'ল

মৃদু কোমল জোকাৰণই মাত্ৰ,
 জোঁটনিৰ কুৰি ডালী লেকাম চিটিকি গ'ল,
 নদীখনৰ কোমল বুকুত,
 ক্লান্ত ঘোঁৰাটোৰ ফোপনিত খেপা হৈ বল
 মোৰ শৈশৱ আৰু কৈশোৰৰ জোকাৰণি
 নিমিষতে নদীখনৰ বুকুলৈ মোক টানি
 লৈ গল

আবৃত্ত, উষ্ণ পোঁতৰ গভীৰতালৈ
 এতিয়া নদীখনৰ শব্দই মোৰ শব্দ
 মোৰ ক্লান্ত ঘোঁৰাটো এতিয়া মাত্ৰ
 খুটা চিঙি ওপভিক্ত থকা পৃষ্ঠা।

○○○

কবিতা

কবিতা

শ্ৰী প্ৰনৱ সিংহ
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

এতিয়া একাৰ। অমানিশাৰ একাৰ।

অদূৰত কুবলিয়াই আছে নিবোকা ফেঁচা বোৰে।

প্ৰতিটো ক্ষণতে যেন পৰিছে খহি পপীয়া তৰা।

অসহ্যকৰ মানুহৰ প' ডালোৱা পোন্ধ।

জানফালে হাতত অগ্নিলৈ পথে পথে প্ৰতিবাদী শোভামাৱা।

সেই প্ৰতিবাদী শোভা মাত্ৰাই মাথো সৃষ্টি কৰিছে ক্ষলেকীয়া পোহৰব।

এনে একাৰত মোৰ বুকুখন কৰ্পি উঠে।

এই একাৰে হেনো প্ৰিয় বিকৃত চামৰ। এই একাৰতে মোৰ ভনী
ধৰ্ষিতা হৈছিল।

এই একাৰতে মোৰ ভাইটো গুলীবিদ্ধ হৈছিল।

এই একাৰ ফালি কেতিয়া ওলাই আহিব নতুন সূৰ্য

?

হে মুক্তিকামী জনতা!

তুমি বিপ্লৱ আনা

নিশা আৰু নাই বেছিপৰ

সময় সমাগত সূৰ্য্য উদয়ৰ

○○○

(47)

কবিতা

অনুভব

শ্রী শ্যাম গৌড়
স্নাতক প্রথম বর্ষ

অতিদিন সুখে আছিলো
অকলশবে আপোন ভারেরে.....।
ইঠাৎ তুমি আহিলা
মোর ভারনাত আউল লগাবলে।

তোমাকে আদবিবিলে
আজি মোর একোরেই নাই.....
আছে মাথোঁ নিরাশারে ভরি পবা
ভাঙি চুবমারে হোরা এখনি হৃদয়
যার নাম বিজ.....।

আউল লগোরা মোব
গতানুগতিক দিনপঞ্জীত
য'ত লিখা আছিল
মাথো মোব জীরন-অতীত
আক এতিমা
এতিমা তাত বর্তমান.....।
তথাপি কিবা এক অসহায়ত
জীতি বিহবল মই,
কাঁইটব মাজত সুমুরাই
খোরা মোব মনটো
তেনেই ঠকা সবকা হোরা
অন্তরখনত নাই অনুভূতি।

○○○

My Hope

Nipen Das
B.Com 3rd Year

Oh, Dear

I am waiting for you with the
lingering hope.

That you will return and let my
sad moment be bygone

Tears roll down my eyes,
whenever I think of the past

The happy moments we shared together.



I will treasure it,
in my heart till last

Your heart laughter ... still echoes
in my ears.

Your bright eyes like candles in in night,
Brightened my day and made it bright.

Your transient friendly anger
brought restlessness to my soul sure,
you, are no where around me.

But still wish the last hope

I am waiting for you
oh clear.

I reserve a special place
for you

in my innocent heart to the last breath
in this osphere.

ESSAY : ENVIRONMENTAL AWARENESS.

By. Mr. Nayan Moni Chetia,
B. Com 1st Year

Environment is nothing but a self-elaborative world constituted jointly with the atmosphere, biosphere and geosphere. These may include plants, animals and birds etc. Another parts are air, water and land, Other parts are sunlight, rainfall, humidity and wind etc. So we could say that physical and biological world we live in is our environment. That is why no living being could ever remain physically and biologically independent of the essential of the environment. It undoubtedly affect crucial and significant role in our life.

Man is physically, biologically, economically and socially dependent on the environment. Everything that human beings acquire has always either a direct or an indirect link with nature.

Man's craving desire to acquire the earth's wealth has been the cause of depletion of the environment resources. We are never aware of the fact that the environment has provided us with every possible things. A question might arise as to why our environment is different from one region to other. A major factor behind this is due to the effect of human activity and rapid in industrialisation. Formerly many parts of the earth had lush green forests, rivers with fresh water, lakes free of hyacinths and garbage dumps hygienic and clean areas and fresh air which was free of poisonous gases and polluting agents. But now a days, it is regreted to noticed that black smoke coming out from Cars, Buses, Vikrom, Garudas, unhealthy

industrial wastes falling into river and garbages thrown on the roads for which environment is polluted and as well as living organism which are much more needed for our survival. They are disturbing the balance of the environment and adding harmful substances to it which endanger the living beings on the earth.

Pollution is both health and social hazard. There are different type of pollution that are presently disturbing and harming men, animals and environment. Man is dependent on the environment and environment is dependent on man. This they are interdependent.

During the last three decades the rapid strides in industrialisation backed by the consumption of fossil fuels and deforestation of the earth has led to a situation that threatens the survival of mankind itself.

The steady growth of population and economical needs which it imposes have gradually encroached upon mother earth's resources. Man established new and big industries, invention of new

things are going on all over the world for which rivers are polluted, contaminated soil, depleted wild life and exhausted natural resources.

Today the world is very much in danger of over pollution in air and water mainly due to rapid industrialisation. Pollution of air is very much threatening to all the living beings, chemical gases polluted the air and makes unfit for breathing. These harmful gases destroy the ozone layer making a path for the dangerous ultraviolet rays of the sun to fall directly on the earth. These rays can cause skin cancer and destroy life on earth.

Depletion of Ozone layer by chlorofluoro carbons (C), increases the percentage of thermosttic gases in the atmosphere resulting the green house effect posing the danger of rise in temperature and consequently a threat of submargence of earth, loss of biodiversity, global warming, desertification, decomposition of bio-degradable materials and acid rain are some of the phenomena which have necessitated man to

become a party of his own destruction. Noise pollution is also a disturbing factor for man, animals and environment.

Some remedial measures to prevent these type of pollutions are given below :

1. To prevent air pollution, trees should be planted so that the environment riched with trees and plants.
2. Cooking gas or biogas should be introduced in rural areas in lieu of forest fuel.
3. Use of solar energy and wind energy must be adopted together with the use of CNG systems in motor vehicles.
4. Industries must be categorised into offensive or non-offensive before permission is accorded to check future industrial tragedy, like that of Bhopal or Chernobyle.
5. For unwanted feeling ensure strict enforcement of already existing laws and enact new legislation to deal with offenders.
6. Dust collectors and fume precipitators should be installed in the chimneys of factories.
7. Automobiles must be provided with good fuel and filters.
8. People should be instructed to environmental studies, pollution and maintenance of hygiene in personal and social life.
9. Industrial poisons and toxic chemicals should be properly treated before dumping into water bodies.
10. Use of mass media - Like T.V., Radio, Newspaper, Public meeting, street dramas and campaigning to create awareness of the general people against pollution.

How can this challenge which is probably one of the greatest danger faced by human being since the origin of life on earth be met ? Very recently a summit was held at Rio-de-Janeiro at Brazil in June 1992 attended by an amazing 153 nations from every hook and corner of the world to discuss the remedial measures and to thwart the danger posed on mankind has lit the candle of hope that at last, however late, ultimately we have some hope.

MY VIEW POINT AND CONCLUSION :

Overall, awareness of our society is not sufficient to cope up

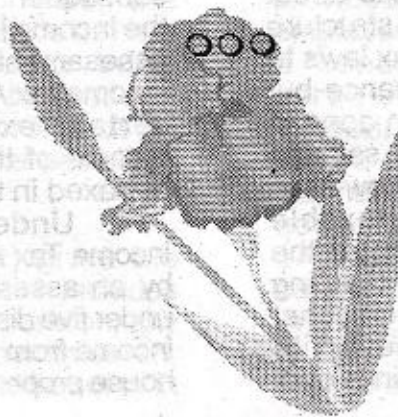
with the devastating condition prevailing around our environment. In our country almost major portion of the people are poor, illiterate alongwith poor financial conditions in all aspects that cause pollution of environment.

Pollution is a world wide problem, so remedies should be a combined effort and industrial countries should have more to do with care.

To save the environment there is still some hope for making for the curtains which have not yet fallen. There has been increasing awareness of formidable dangers which threatens the very existence of life. Certain steps should have been taken by the Govt. and other

institutions of various countries to repair what has been damaged and to curb further ravages. But that should not be all. We are not to sit just with our fingers crossed. We too are to put over sinews to task to reincarnate our mother earth. Come, let us promise to make the sun raise over a new horizon of a new earth, where we can inundate our hearts with fresh air and feast our eyes on the green expenses.

Let us therefore, raise our hands together to units the world into a pollution free one where everybody could live in perfect harmony and peace.



TAX COMPLIANCE AND TAX PLANNING FOR SALARIED EMPLOYEES

Nasim Wazid Ali, M. Com., LL.B.
Department of Accountancy

More often than not, when the financial year ending comes, the salaried class of people who are undoubtedly the honest tax payers become very much worried as a sizable portion of their hard earned money is taken away by the Government by way of personal income-tax. The cause of tension and worries created by the problem of personal taxation in India specially amongst the salaried class is mainly due to the fact that our tax laws are quite complicated, beyond the understanding of the average taxed payers and secondly the burden of taxation is unduly heavy. Every year the Government talks about rationalization of the tax structure and simplification of the tax laws to ensure better tax compliance but so far very little has been done in this respect. Majority of the salaried employees even do not know as to how to compute their taxable income and how to minimize the burden of tax by proper tax planning in advance. It should be noted that tax evasion is a crime while avoiding tax by honest and legal

means is not an offence. Hence, in this article an attempt is being made to put in a nutshell the basic provisions of the Indian income-tax Act, 1961 in so far as they concern the salaried class of assesses and how the burden of tax can be minimized by investing their savings in those specified avenues where the benefit of rebate can be availed of.

It is a matter of common knowledge that income earned in the current financial year is never taxed in the same financial year. The financial year in which income is earned is known as the income year or previous year while the subsequent financial year in which the income is taxed is known as the assessment year. Section 4 of the income tax Act however lays down certain exceptions when the income of the previous year may be taxed in the same year.

Under section 14 of the Income Tax Act, the income earned by an assessee may be classified under five distinct heads, namely, (1) income from salary, (2) income from house property, (3) profits and gains

of business and profession, (4) capital gains and (5) income from other sources. Out of the above five heads, the income from salary, house property and income from other sources deserve importance from the point of view of the salaried class of assesses.

It should be noted the 'Income from salary' is taxable on 'due' basis even if it is not received as well as on 'receipt basis' disregarding the fact whether the same is due or not. Section 15 lays down that any advance of salary or arrears of salary received by the assessee in the current previous year shall be taxed in the relevant assessment year if not taxed earlier on accrual basis. However when the employee receives a heavy amount of accumulated arrears of salary as a result of revision of the pay scale with retrospective effect and when the whole amount is put to tax on receipt basis, the employee will definitely be hit hard by such heavy tax deduction. In this case, the assessee, if he or she so desires, may apply for relief u/s (1) read with rule 21A in the prescribed Form No 10E.

Section 17(1) gives the definition of salary which includes wages, any annuity or pension, any gratuity, any fees, commission, perquisites, or profits in lieu of or in

addition to salary, employer's contribution to recognized provident fund in excess of 12% of salary (basic plus dearness allowance if the terms of employment so provide a commission if paid as a percentage of turnover achieved by the employee as per terms of employment), interest credited to employees provident fund in excess of 12% and aggregate of all sums comprised in a transferred balance from an unrecognized provident fund on its recognition by the commissioner of Income tax, which would have been liable to Income-tax from year to year had the fund been recognized since the date of institution thereof and lastly any encashment of leave salary during the tenure of service. Then section 17(2) deals with perquisites, which implies the extra non-monetary benefits, facilities or amenities provided by the employer to the employees either free of cost or at a concessional rate. These perquisites, barring a few exceptions, are required to be valued in terms of money in the manner laid down in the Act and added to salary. Again section 17(3) deals with profits in lieu of salary like receipt from unrecognized provident fund, compensation for termination of service and gifts in appreciation of

service etc.

Thus the aggregate of the amounts computed under sections 17(1)+17(2)+17(3) constitute the gross income from salaries from which the assessee is entitled to deduct the following under section 16 of the income-tax Act.

(1) Standard Deduction u/s 16(i), (2) entertainment Allowance u/s 16(ii) and (3) Tax on Employment u/s 16(iii): All salaried employees are entitled to Standard Deduction that is allowed or granted to meet the expenditure incidental to employment regardless the fact whether the assessee incurs any such expenses or not at the rates given below:

(i) Where the salary before allowing Standard deduction but after allowing deduction for entertainment allowance and professional tax does not exceed Rs. 1,00,000, the deduction will be 33.33% of salary of Rs.25,000 is less.

(2) Where the salary exceeds Rs. 1,00,000 but does not exceed Rs.5,00,000 it is restricted to Rs.20,000 only, and

(iii) No standard deduction will be allowed if the salary exceeds Rs.5,00,000.

It should be noted that the Finance Act, 2001 has amended Section 16 (1) w.e.f. 1-4-2002. Now from the assessment year 2002-2003 onward in case of an assessee whose income from salary before

allowing any deduction under section 16 (i) does not exceed Rs.1,50,000, the rate of deduction will be 33.33% or Rs.30,000 whichever is less. (ii) exceeds Rs 1,50,000 but does not exceed Rs.3,00,000 this deduction will be restricted to Rs.25,000 only (iii) exceeds Rs.3,00,000 but does not exceed Rs.5,00,000 standard deduction will be restricted to Rs.20,000 only and (iv) no deduction will be admissible if salary exceeds Rs5,00,000 Entertainment Allowance u/s 16 (ii) : For purpose of this deduction, the employees are divided into two categories, namely (i) government employees and (ii) other employees. this deduction was allowable to other employees provided they satisfied certain conditions. This deduction to other employees will no longer be available as the Finance Act, 2001 has omitted it w.e.f. Assessment year 2002-2003. Now this deduction will be available to government employees only. The deduction will be the least of the following three alternatives: (i) Actual amount of entertainment allowance received during the previous year. (ii) 20% of basic pay, or (iii) Rs.5,000/- only.

Tax on Employment (Professional Tax) u/s 16(iii) : Any sum actually paid by the assessee

for professional tax shall be allowed subject to a maximum of Rs.2,500 only to the State Government or Local Authority as per Article 276(2) of the Constitution.

However, the following allowances or benefits and perquisites shall be exempt from salary to the extent specified in the Act. A basic knowledge of these allowances, benefits and perquisites will help the assesses to plan their tax matters carefully.

- (i) Leave Travel Assistance u/s 10(5).
- (ii) Gratuity u/s 10(10).
- (iii) Payment in commutation of Pension u/s 10(10A).
- (iv) Encashment of Leave u/s 10(10AA).
- (v) Retrenchment Compensation u/s 10(10C).
- (vi) Amount received on Voluntary Retirement u/s 10(10C).
- (vii) Amount received under LIC Policy u/s 10(10D).
- (viii) Payment from Statutory Provident Fund u/s 10(11).
- (ix) Payment from Recognized Provident Fund u/s 10(12).
- (x) Payment from an Approved perannuation Fund u/s 10(13).
- (xi) House Rent Allowance u/s 10(13A).
- (xii) Special Allowances u/s 10(14), such as allowance to met the

expenses of employment personal expenses at the place of posting to meet the increased cost of living, allowances allowance to encourage academic research and training, allowance to purchase and meet the cost of uniform, children's educational allowances, transport allowance for commuting from the place of employment and residence etc.

perquisites not to be taxed u/s 17 (1):

- (i) Employees Stock Option.
- (ii) Value of medical treatment in employer's hospital.
- (iii) Reimbursement of medical expenses upto Rs. 15,000.00
- (iv) Reimbursement of medical expenses in specified hospital is totally exempt.
- (v) health insurance premium paid by the employer as perscheme of the Central Government.
- (vi) Reimbursement of expenses for

medical treatment abroad for self or any members of the family and cost of travel and stay for self and attendant etc. subject to RBI's limit if salary does not exceed Rs.2,00,000.

The next head of income requiring the attention of the salaried class is '**Income from self occupied house property**' in case the assessee owns a house property and where he occupies such house property for the purpose of his own residence then the annual value thereof should be taken as 'nil' u/s 23(2)(a)(1). The assessee is, however, entitled to claim deduction u/s 24(2) for any interest on borrowed capital where such property was acquired or constructed with borrowed funds. The interest deductible for the current assessment year is Rs.75,000/- only but this deduction shall be raised to Rs.1,00,000/- if the house was constructed after 1.4.99 and construction completed before 1.4.2003. **It should be noted that the Finance Act, 2001 has further raised the limit to Rs.1,50,000/- in view of rising cost of construction.** From 'nil' annual value, when deduction is claimed for interest on borrowed capital, a negative income will arise under this head of income, which can be set off against any other heads of income in the same assessment year u/s 71 and if the

whole of the loss can not be adjusted due to inadequacy of income in that assessment year then the assessee shall have the right to carry forward the unabsorbed loss u/s 71B for the next eight assessment years to be adjusted against income from house property only. This adjustment puts down assessee's income considerably, which is indeed a great relief to him. Another noteworthy point in this connection is that any repayment of the principal amount of the loan taken by the assessee for the purpose of construction, renovation or purchase of the house shall also be eligible for rebate u/s 88 subject to a maximum of Rs.20,000/- only.

Now the last head of income is '**Income from other sources**'. SEC.56,57 and 58 deal with computation of income under this head. The most common income to be included under this head is interest on investments and bank deposits as income from dividends from Indian companies and also income from certain mutual funds is totally exempt u/s 10(33). The income derived by way of remuneration for certain assignments like fees for examining answer scripts, scrutinizing answer scripts, invigilation duty, tabulation works and royalty derived from sale of books are also chargeable under this head. Any expenditure incurred for the purpose of earning of such

income is also deductible. There is also a provision u/s 80L for claiming deduction from certain interest incomes, which is limited to Rs.12,000 for the assessment year 2001-2002 and **Rs.9,000 for the assessment year 2002-2003.**

Now the income computed under the above heads when put together or added up will give us the gross total income. the individual assessee, as a matter of right, can claim the following deductions from the above gross total income under chapter VI A of the Act. The balance left after making the deductions given below is the income chargeable to tax if it exceeds the basic tax if it exceeds the basic exemption limit of Rs. 50,000. The excess over this exempted amount shall be charged to tax at the slab rates prescribed by the Finance Act of the relevant assessment year. In addition to tax, surcharge of 12% (if the income exceeds Rs. 60,000 but does not exceed Rs. 1,50,000) and 17% (if income exceeds Rs. 1,50,000) for the assessment year 2001-2002 and **2% only (if the income exceeds Rs.60,000) for the assessment year 2002-2003 will be added.**

The following deductions are available to an individual assessee under chapter VI A of the Income-tax Act, 1961 :

Deduction in respect of

contribution to certain pension funds u/s 80 CCC will be the whole amount paid or deposited excluding interest or bonus accrued if any or Rs.10,000 only whichever is less.

Deduction in respect of Medical Insurance premium u/s 80 D will be the actual premium paid or Rs. 15,000/- only whichever is less, provided the amount is paid GIC by cheque out of income chargeable to tax.

Deduction in respect of maintenance including medical treatment of handicapped dependent u/s 80 DD will be allowed if the assessee has incurred any expenditure for the medical treatment etc. of a handicapped dependent or paid or deposited any amount under any scheme framed by the LIC of UTI and approved by the CBDT and the amount of deduction will be Rs.40,000/- only regardless of the actual expenditure.

Deduction in respect of medical treatment etc. u/s 80 DDB shall be allowed for any expenditure actually incurred by the assessee for the medical treatment for himself or a dependent for certain diseases as may be specified in the rules by the Board. The amount of deduction will be Rs.40,000/- only regardless of actual expenditure. However, a medical certificate in

the prescribed form from the prescribed authority will be required.

Deduction in respect of repayment of loan taken for higher studies u/s 80 E will be allowed for repayment of any loan taken for higher studies from any financial institution or any approved charitable institution and the interest of Rs.40,000/- only whichever is less.

Deduction for donations to certain funds, institutions etc. u/s 80 G will be allowed for donation paid in cash to certain specified institutions or associations. In some cases deduction is allowed upto 100% of donation and in some cases @ 50% of the donation.

Deduction in respect of rent paid u/s 80 GG is allowed to an individual when he is neither paid any house rent allowance nor provided with any rent free accommodation by the employer and the individual or his spouse does not own any residential accommodation at the place where such assessee works. A declaration has to be filed for claiming this deduction, which will be the minimum of the following

- (i) Excess of rent paid over 10% of his total income.
 - (ii) 25% of total income, or
 - (iii) Rs.2,000/- pm.
- Total income for the purpose

of the above deduction shall be gross total income excluding long term capital gain minus all deductions u/ss 80 CCC to 80 U except 80 GG.

Deduction u/s 80 L is available to an individual for interest on certain securities of the Central and State Government and interest on NSC, Deposits under Post Office and Banks etc. for the total amount of income derived from eligible investments or Rs.12,000/- - whichever is less. However, an additional deduction upto Rs.3,000 is further allowed for interest on securities of the Central or State Government. **The Finance Act 2001 has reduced this deduction from Rs.12,000 to Rs. 9,000 with effect from 1.4.2002 but the additional deduction of Rs.3,000 will continue as before.**

In computing the total income of an individual who is suffering from permanent physical disability referred to in u/s 80 U, a deduction of Rs.40,000 shall be allowed subject to fulfilment of certain conditions.

Sections 87 to 89 deal with rebate and relief which is the last step in determining the actual tax liabilities of the assessee for any given assessment year. From the total amount of income-tax liabilities, a deduction will be allowed u/s 88, 88 B and 88 C. This brings some relief to the assessee. It should be further noted that the aggregate

amount of rebate allowable u/s 88, 88 B and 88 C shall not in any way be higher than the amount of tax payable by the assessee.

The assessee should have some knowledge of various specified avenues of investment where the benefit of rebate can be claimed u/s 88. Proper investment planning is essential for maximizing tax saving. The avenues of specified investments where rebate is allowed u/s 88 are given below:

- * Life Insurance Premium to keep in force an insurance policy.
- * Contribution to a deferred annuity plan.
- * Contribution by govt servant to deferred annuity plan not exceeding 1/5th of salary.
- * Contribution to statutory provident fund
- * Contribution to a recognized provident fund.
- * Contribution to an approved Super-annuation fund.
- * Deposits made under 10 year or 15 year CTD account of post office saving bank.
- * Subscription to notified securities or deposit schemes of the government.
- * Subscription to NSC(VIII)

issue.

Accrued interest on NSC excluding last year's interest also qualified for rebate.

* Contribution to unit-linked insurance plan run by LIC Mutual Fund notified u/s 10(23D).

* Contribution to annuity plan of LIC or

any other insurer w.e.f. 1.4.2002 as notified by government.

* Subscription to units of mutual fund notified u/s 10(23D) or of UTI under any plan specified by the Government not exceeding Rs. 10,000.

* Contribution to any pension fund set up by mutual fund notified or of the UTI.

* Subscription to Home Loan account of the National Housing Bank.

* Re-payment of Housing loan taken for the purpose of construction repairs or renovation of houses from L.I.C. Central or the State Government

, Cooperative Society or employer of a sum not exceeding Rs.20,000.

* Subscription to equity shares or debentures of public company or public financial institution approved by the Board in respect of which the assessee has not claimed any relief u/s 54EC (effective from 1-4-2001) or 54ED (effective from 1-4-2002)

* Subscription of which the assessee has not claimed any deduction u/s 54 EC (with effect from 1-4-2001) or u/s 54ED (with effect from 1-4-2002)

No rebate shall be allowed unless the investments in the specified savings are made in the previous year out of the assessee's income chargeable to tax. It should be further noted that rebate u/s 88 shall be equal to 20% of the aggregate sums mentioned above not exceeding Rs 60,000. However, with effect from 1-4-2002, it is provided that in the case of a taxpayer having a gross salary income which does not exceed Rs.1,00,000 (before any deduction mentioned in Sec 16) and which is not less than 90% of his gross total income from all sources, the amount of rebate allowable on specified investments would be 30% instead of 20%. Again in case of authors, playwrights, musicians, actors and sportsman etc a rebate of 25% shall be allowed on their rebateable investments up to a

maximum of Rs. 70,000

It is important to remember that general rebate is restricted to aggregate sum of Rs.5,000 or 100% of Income tax whichever is less only to women resident in Indian and aged below 65 years.

There is ample scope for tax planning for private sector and other employees but the Government and semi government employees have very limited scope. Tax planning should, therefore, be based on the following considerations.

* To include incomes which are not included in the total income of the assessee by virtue of Section 10.

* To avail of all possible deductions allowable while computing taxable income under various heads of income.

* To avail of all possible deductions available to an individual from gross total income under chapter VI A of the income-tax Act, 1961 and lastly.

* To avail maximum rebate allowable u/s 88 and 88 C already described above.

It is important for the assessee to choose those avenues for investment of his or her savings in order to avail the benefit of rebate u/s 88 without ignoring the other

important considerations like safety, security, liquidity, profitability and above all the benefit of tax exemptions. Apart from the usual investments in life insurance premiums, contribution to provident funds, group insurance premiums, subscriptions to some notified mutual funds, subscriptions to deposit schemes of National Housing bank, deposit in CTD account of Post Office and Public Provident Fund etc. Investment in Public Provident Fund should be given preference as it possesses certain merits and too much of investment in LIC, NSC and fixed deposits in banks should be avoided because of certain limitations, LIC does not meet the test of profitability as compared to other investments.

Investment in mutual funds lack safety and certainty/ So far as investment in NSC is concerned, the accrued interest though qualified for rebate u/s 88 yet the interest income attracts taxability when it exceeds Rs. 9,000 for A.Y. 2002-2003. Same is the case with fixed deposits in banks. So far as Public Provident Fund is concerned, the amount deposited, subject to the overall limit of Rs. 60,000, qualified for rebate. The interest income from such PPF is totally exempt from tax u/s 10(11). It is considered as hard earned sacred money belonging to an

assessee and as such it is not liable to be attached even by order of the Court, it is also considered to be safe and liquid in the sense that loan facility is available to the account holder and it is also permissible to withdraw from the seventh financial year a sum not exceeding 50% of the balance lying to the credit of this account at the end of the fourth year whichever is lower. Amount deposited in the PPF account even in the name of the minor children qualified for rebate u/s 88 and interest earned on such account of the minor does not attract the clubbing provisions u/s 64(1). With abolition of the Gift Tax Act the gift of such PPF account to the children does not attract any tax in the year of withdrawal. The benefit of rebate u/s 88 can be obtained without investing any money from home but merely by means of withdrawals from such account from the seventh year. But in order to avail of the benefit of rebate, one should first deposit the amount proposed to be withdrawn on the last working day of the financial year and then withdraw the same at the beginning of the next financial year in order to comply with the provision of the Income tax Act as rebate is allowed on the investments made during the financial year out of the income of

that financial year which is chargeable to tax. The example given below will better illustrate the benefits accruing from investment in PPF account. The example is based on an annual deposit of Rs. 1,000 only while the rate of interest is taken at 9.5% (as the rate has been reduced now) and tax rate at 20%. The benefit will be higher for those who are in the higher income group.

TAX SAVINGS THROUGH PPF

YEAR	DEPOSIT	WITHDRAW	INTEREST	BALANCE	TAX BENEFIT ON DEPOSIT	TAX BENEFIT ON INTEREST
1	1,000.00			1,000.00	200	
2	1,000.00		95	2,095.00	200	19
3	1,000.00		199	3,294.00	200	39.8
4	1,000.00		313	4,607.00	200	62.6
5	1,000.00		438	6,045.00	200	87.53
6	1,000.00		574	7,619.00	200	114.80
7	1,647.00	1,647.00	724	8,343.00	329.40	114.80
8	2,303.50	2,303.50	793	9,136.00	460.60	158.51
9	3,022.50	3,022.50	868	10,004.00	604.50	173.60
10	3,809.50	3,809.50	950	10,954.38	761.90	190.08
11	4,171.50	4,171.50	1040.67	11,995.05	834.30	208.13
12	4,568.00	4,568.00	1,139.53	13,134.58	913.60	227.91
13	5,002.00	5,002.00	1,247.78	14,382.36	1,000.40	249.56
14	5,477.19	5,477.19	1,366.32	15,748.68	1,095.44	273.26
15	5,997.52	5,997.52	1,496.13	17,244.81	1,199.50	299.23
				17,244.81	8,399.64	2,248.80

Owing to limitation of space, the merits and demerits of all specified investments mentioned above could not be given in this write up. The individual assessee should carefully select the specified avenues included in section 88 for investing their savings in order to avail rebate and plan their tax matters in accordance with the four considerations suggested above. However, proper selection of investments will help the assessee in sound planning and better management of their tax matters.

What Makes Us Laugh

Mr. Gautom Das
B.Com 3rd Year

We laugh when we are amused or happy. Actually laughter is an expression of many feelings. And only human beings are capable of expressing their feeling in such a manner

Experts are still working on some questions about laughter, such as, what makes people and what is the function or purpose of laughter? Whatever the explanation, one thing everyone knows that laughter is good for our health. It is good for our lungs, and it is also good for our mind.

According to one theory laughter has a great social value. We laugh usually as a member of group. Laughter is used by social groups as a way of commenting on the behaviour of the people and making them conform to our standards. Watching a funny play or a humourous movie with our friends can give us more pleasure than seeing it alone in an empty room. Telling jokes and listening to them is a source of amusement, Laughter enlivens the atmosphere. But we should not for never forget to see that our laughter should not harm or insult others instead we should develop a sense of humour and learn to laugh at ourselves.

AIDS

Mr. Dimbeswar Kakoty
B. Com 3rd Year

The full meaning of AIDS is-

A- Acquired

I- Immune

D- Deficiency

S- Syndrome.

AIDS is a disease caused by a virus named HIV. The full meaning of which is-

H- Human

I- Immune, deficiency

V- Virus.

The HIV virus destroys the cells of the body (antibodies) which fight against the germs of any disease. There are many ways in which a person can get HIV virus and he becomes an HIV- infected person. The ways in which the HIV virus spreads are as follows:

Sexual intercourse with an HIV infected person.

Use of unsterilized needles of syringes infected with the HIV. Especially those are shared by infected drug users.

An infected mother transmits the virus to her child.

Transfusion of blood infected with the HIV.

Now we know that HIV spreads in certain ways. But there are also some ways to prevent the spreading of HIV Virus. These ways are as follows:

- Condoms are effective in preventing AIDS and other SIS & (Sexual Transmitted disease STD) like syphilis and gonorrhoea.

- Multi-Sex partner increases the risk of contracting AIDS and other STDS. So it should be stopped.

- In case of STD, immediate and adequate treatment should be sought.

- STDS facilitate the transmission of AIDS virus (HIV) So there should be proper treatment of such disease.

AIDS does not spread in

other ways. So we can have those people who carry the HIV virus. The ways in which AIDS does not spread are :

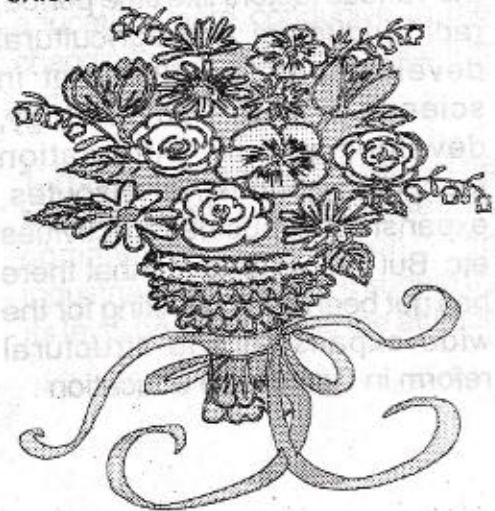
- Skaking hands.
- Hugging and kissing.
- Coughing and sneezing.
- Using public toilets.
- Sharing meal utensila & drinks.
- Taking bath in swimming pool.
- Mosquito/insect bites.
- Using other's clothes.

Today AIDS has spread all over the world as a menace. Now a days, it is supposed to be the most dreaded disease of the world. From datas prepared by health organisations, we can get this information that every year in India, there are lakhs of people who get infected by HIV. If the spreading of this disease goes on at this rate, what would happen to the Indian population ? The answer will be most of the Indian will have to suffer from this devilish virus. So we must try to prevent the spreading of AIDS and other STDs not only in India

but also in the whole world. And I think that we can prevent this disease not by pressing order are using weapons but by taking adequate precautions and public awareness.

We should not hate the HIV infected persons. But we should like care of them and love them and we can also share their agonies. First of all we must think that, we want to make the earth an Eden, and those who are infected by HIV can also help us on our way to a new world of peace and love.

All we have to do is to spread general awareness and education among the masses. Let us move to a healthier, happier and safer life, where the menace of AIDS will not jeopardize our very existence.



COMMERCIAL EDUCATION : Some Issues

By Prof. T. Upadhyaya,
Lecturer,
Department of Banking.

Education is the most essential requirement for Socio-Economic as well as industrial development of a nation. With the changing pace of time over the years, the education system should be changed so that human resources could be best utilised. In the changing socio-economic scenario, the commerce education which is the essential part of social science have to play an important role. Its significance has increased manifold because of the various factors like time period, rapid industrial and agricultural development, development in science and technology, development in information technology, industrial disputes, expansion of business activities etc. But it is unfortunate that there has not been much thinking for the wide expansion and structural reform in Commerce education .

The present age is the age of human brain. The developed countries to-day after leaving the hope of wining the world through nuclear weapons are now trying to win the world with the help of W.T.O. and globalisation of the world economy. So far as Indias case is concerned, many of its developed states have started giving more importance on commerce education. According to University Grant Commission, there has been 60% increase in students enrolment in commerce faculty as compared to science and art faculty in the last one decade.

If we see the history, it is found that commerce education was started in Madras (Presently Chennai) in 1886 and the then govt. established commerce school in Kerala in 1915. Although the classes of commerce education was started in Presidency College in 1903, in

reality commerce faculty for higher education was opened in SYDENHAM COLLEGE OF COMMERCE AND ECONOMICS under Bombay University. In 1930 some colleges and universities in India started commerce in their classes but it was not assigned a separate faculty status for many years. The committee set up for studying the various aspects of commerce education i.e. V.K.R.V. Rao Committee had identified commerce as a separate branch of education and there after it was assigned a distinct faculty status.

The Education Department in our country comes under the central government Ministry of Human Resource Developments, and the govt. is giving special emphasis in the development of human resource. It is the first duty and responsibility of the present developing and aware nations to develop human resource in all aspect with the help of planned policy and good thinking, otherwise it will be impossible on their part to compete with the developed nations. Commerce education should be designed in such a way

that emphasis should be given on vocationalisation, job-orientation and training. The secondary and higher education authorities should give more importance in making it usable in practical field rather than keeping it just theory subject. The revolution in information technology sector added a new dimension in field of commerce education. But the conventional education system does not cover the subject in college and university level. Therefore, it is the prime importance on the part of govt. and academicians to include the subjects i.e. computer and its allied courses including the E-Commerce, Internet etc. in its courses at the earliest possible.

The following suggestions may be given for making commerce education more conducive in the changing socio-economic system in our country.

1. Held Changing Attitude :- The biggest challenge before commerce education in industrialisation is that it should try its level best to change the attitude

of students. Industrial awareness among commerce students is possible only when the course-carriculum changing attitude of students.

2. Mental Revolution & Adventurism

: The education system should be such that it should be able to bring mental revolution about industrialisation. The course should be made interesting bragh newer concepts and adventurism through theoretical base.

3. Market Specialisation : The present economy is the market economy and this sector provides maximum job opportunity to the market specialised people. Therefore, the education should be able to give more emphasis on marketing specialisation sothat students can search his job in this field.

4. Job Oriented Education :An education without having job orientation bear no significance, as crores of educated people are jobless. It is the responsibility of

academicians/educationist to see that no student remain unemployed after completion of his degree and/ or diploma, and this factor should be kept in mind while designing the course.

5. Personality Development

:Industries require personnel having personality, i.e. intelligence, alertness, resourcefulness, confidence, co-operative, enthusiasm, tactfulness, sincerity, determination, etc. commerce education must possess all these things in the theories so that students can be well equipped.

6. Education should be of higher quality and result oriented. It should incorporate upto-date information relating to industrial progress in the world.

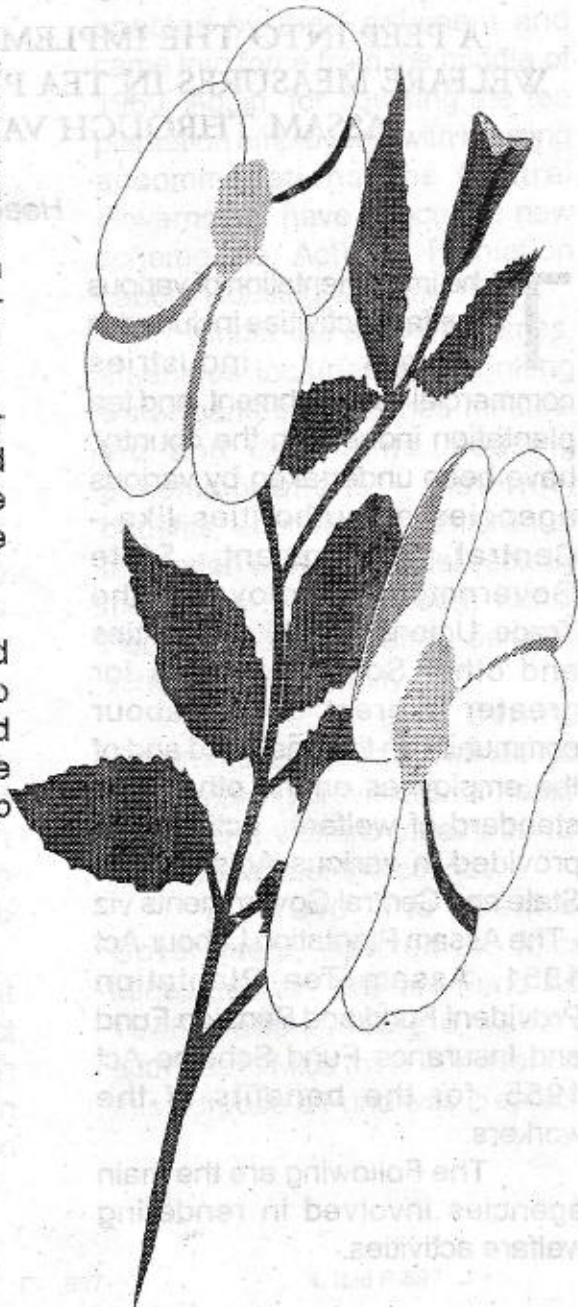
7. Enhancement of Skill of Students

: Smart syllabus and good text books are the pre-requisites of quality education. educational institutions should arrange workshops, seminars etc. to give better training and knowledge about the industry.

8. In the high school level, at least two papers, namely Elements of Commerce and Book-Keeping should be made compulsory so that the students can have an idea about commerce, stock market, financial institutions etc. and can make future decision for their higher education.

9. Last but not the least, computer education (mainly E-commerce and Internet) should be made compulsory for the commerce students at all levels.

If the above mentioned requirements are taken into consideration in the teaching and learning process of commerce education, I hope, will definitely help in re-building our nation.



A PEEP INTO THE IMPLEMENTATION OF LABOUR WELFARE MEASURES IN TEA PLANTATION INDUSTRY IN ASSAM THROUGH VARIOUS AGENCIES.

Dr. S.N. Mahanta,
Head, Deptt. of Business Management.

The implementation of various welfare activities included in various industries commercial establishment, and tea plantation industry in the country, have been undertaken by various agencies or authorities like - Central Government, State Government, Employees, the Trade Unions, the Municipalities and other Social agencies for greater interest of the labour community on the one hand and of the employees on the other. The standard of welfare activities is provided in various Acts. Of the State and Central Governments viz - The Assam Plantation Labour Act 1951, Assam Tea Plantation Provident Fund and Pension Fund and Insurance Fund Scheme Act 1955, for the benefits of the workers.

The Following are the main agencies involved in rendering welfare activities.

1. Welfare work by Central Government.
2. Welfare work by State Government.
3. Welfare work by Employers.
4. Welfare work by Trade Unions.
5. Welfare work by Municipalities and
6. Welfare work by Social Agencies.¹

Agencies for Labour Welfare Works :

1. Welfare work by Central Government :-

In 1946 the Government of India introduced a new welfare scheme for the benefit of industrial workers and for this purpose, a fund was created from Govt. grants, fines, rebates, cinema shows, dramas, profits from canteens and so on for financing the welfare schemes.

Again in 1948 the Factories Act was passed providing for

1. Tyagi, B.P. (Dr.) Labour Economics & Social Welfare P-696

safety measures in factories for industrial workers and their health. Under this Act provisions were made for welfare activities like washing facilities, first aid appliances, canteen, rest shelters, crèches and seating arrangements for workers.

The International Labour Organisation (ILO) made provisions for welfare activities² like canteen facilities, rest and recreational facilities, sanitary and medical facilities, arrangements for travel to and from their works and such other amenities for improving the working conditions of workers of the whole globe member countries.

The State Government have been empowered to make suitable provisions for drying of wet cloths keeping cloths of workers in working places and to make such rules which will be beneficial to workers.

The Central Government enacted the "Plantation Labour Act 1951" making provisions for health and welfare to the plantation workers³ Assam Tea Plantation

Employees Welfare Fund Act 1959 enacted by the Parliament and came into force from the middle of 1960. Again, for covering the tea plantation employees with housing accommodations, the Central Government have enacted a new scheme (i.e. Act) viz. Plantation Labour Housing Scheme 1956.

Under the above schemes, amenities included are drinking water canteens crèches medical aid and treatments, housing accommodations, maternity benefits, education to children of plantation workers, social security measures like, Provident Fund, Pension including family pension schemes and gratuity.

In 1952 the Central Government passed the Mines Act 1952⁴ making provisions for health safety and welfare measures for mine workers of the country.

In 1946 the Central Government, enacted the Mica Mines Labour Welfare Fund Act 1946 made elaborate welfare activities to Mica mine workers. For this purpose a Fund was created

2. Ibid P- 697

3. Ibid P- 697

4. Ibid P-697

by levying 6 $\frac{1}{4}$ % ad valorem custom duty on micas has been utilized for various welfare amenities to mica workers in the country.

The Coal Mines Labour Welfare Act 1947⁵ was passed by the Central Government in 1947 making provisions for housing accommodations and welfare amenities for the coal mine workers in the whole country. For such purpose a fund has been created for financing the housing and other welfare activities to the coal mine workers in the country.

The Central Government enacted the Iron-ore Mines Labour Welfare Cess Act 1961 on the same pattern of Coal Mines Labour Welfare Fund Act 1947 and made provisions for various welfare amenities, like-health and safety to workers housing accommodations recreational facilities supply of furnitures's and electricity.

The Merchant Shipping Act 1923 was amended in 1948 making welfare amenities for the seamen. The National Welfare Board was constituted for promoting welfare activities to the seamen.

The Indian Railway Act

1980, was enacted by the Central Government making provision for constituting similar welfare Boards for promotion of various welfare activities⁶ for their vast army of labourers in the whole country. The Railways maintained fully equipped hospitals dispensaries housing accommodations maternity and child welfare centers scattered all over the country. Apart from these the Indian Railways offered a number of other welfare amenities like Co-operative credit societies, leave travel concessions, water supply electricity, pension, gratuity⁷ and so on.

The employees state Insurance Act 1948 (i.e. Act 34 of 1948) was enacted by the parliament in order to provide financial assistance to sufferers who may suffer due to any industrial accident that may took place either partial total or any limb and the mode of payments have been made accordingly. Under this scheme fivefold benefits have been provided viz.(1) Sickness (2) Maternity (3) Disablement (4) dependent and (5) medical benefits.

Again in order to make uniform payment of wages to

5. Ibid P-699

6. Mamoria & Doshi - Labour Problem and Welfare in India P-318

7. Tyagi, B.P.(Dr) Labour Economics & Social Welfare

industrial workers including plantation workers the Central Government passed the "Minimum Wages Act 1948"⁸ and act is applicable in the whole country except Jammu & Kashmir.

As labourers are part and parcel of all industrial and commercial organizations including tea plantations they should be paid a part of net profits by the management and with this aim in view the payment of Bonus Act 1965 has been enacted and applicable in the whole country. Thus the Central Government have enacted a good number of Acts in various fields, establishment, industrial organizations including tea plantations covering various subjects and kinds like medical benefits, housing facilities, water supply, maternity and sickness benefits, Provident Fund, Pension Fund, including family pension fund, gratuity, Insurance benefits and so on for the welfare and social security measures to workers after retirement from services. The Central Government have been performing the agency functions in between employer's and employees.

Table No. 1

Implementation of various statutory welfare measures in 28 sampled gardens in Dibrugarh district are as follows:-

No & Classes of tea Gardens	Supply of ration (Value in rs.)	Housing Accommodations (No. of beneficiaries)	No. of PF AC	Pension Amount Paid		Maternity (No. of Cases)	Sickness (Benefits Provided)
				No. of workers			
-1	2	3	4	5	6	7	8
9 Pvt Co	30,07,776	2,093	4,696			2,440	2,269
Total				277	9,78,184		
19 JSC	176,20,655	13,817	19,761	535	18,13,912	8,734	8,734
Total							
Grand Total 28	206,28,431	15,910	24,457	812	27,92,096	11,174	11,003

From the above table it is observed that the various welfare schemes which are implemented in the tea plantation industry of Assam particularly in 28 sampled gardens of Dibrugarh district by 9 private company (i.e. Pvt. Co.) gardens and 19 Joint stock company (JSC) gardens the breakup figures are-supply Of ration by Pvt.Co.is rs.30,07,776. JSC Rs.176,20,655 the total comes to Rs.2,06,28,431. Housing accommodation -Pvt. Co.- 2,093. JSC- 13,817 families and total comes to 15,910; Provident fund (P.F.) Account -4,696 in 9 Pvt. Co. 19,761 accounts in 19 JSC and total comes to 24,457 number of accounts in pension account -277 workers of Pvt.Co.received Rs.9,78,184; 535 workers received Rs. 128,13,912 and total comes to Rs. 27,92,096 received by 812 workers during the period . Under the Maternity heading 2,440 women workers received in 9 Pvt. Co. and 8734 women workers received in 19 JSC gardens and total comes to 11,174 workers. Similarly sickness benefits provided to 2269 workers by 9 Pvt. Co. and 8,734 workers by 19 JSC gardens and total comes to 11,003 workers

during that period .

Thus all other statutory welfare amenities have been extended to tea Plantation workers of Assam . The plantation workers are receiving the benefits provided under the various legislative measures.

Welfare works done by State Government:

It is no denying that the workers are the backbone of all industries including tea plantations of the country and apart from payment of wages to workers the security and welfare activities are most important. The State Government have been realising the importance and as such have been making various welfare activities and social security provisions in a wide range of subjects in conformity with the changing situations and provisions both statutory and non-statutory from time to time as and when necessity arises. The Government of Assam has created a statutory fund for financing the welfare activities to the tea plantation workers. The ever growing industries including tea plantations on a large-scale in this dynamic world and ever changing price

structures leads to changes in the standards of living of agricultural and industrial workers.

The Fund was created⁹ as per the provisions of the "Assam Plantation Employees Welfare Fund Act 1959" from fines realised from employees grants from Central and State Government, the Tea Board, unclaimed wages and donations.

The fund has been utilised in financing welfare activities to plantation workers like - training in subsidiary occupations adult education and literacy drives community and social education centres (like Mezenga Community Centre) games and sports tours excursions, holiday home cottage and home industries for women and employees in the state.

The labour Welfare Boards administered the welfare activities in states like Punjab, Gujarat, Maharashtra and Mysore. The Maharashtra and Gujarat Boards have been created under Bombay Labour Welfare Fund Act, 1953, Mysore under Mysore Labour Welfare Fund Act 1965 and Punjab under the Punjab Labour Welfare

Fund Act 1965¹⁰ respectively for doing specific welfare activities to their workers.

In other states and Union Territories of the country also have been created by their respective states of the country similar to that of Assam, Punjab, Mysore, Maharashtra and Gujarat pattern. The welfare activities are provided or rendered to their respective state or union territories worker's viz. Indoor and outdoor games cultural activities, gymnasium, wrestling pits, children sports, adult education, education to children, library and reading rooms, vocational training, cultural programmes, training in tailoring, sewing, embroidery, weaving, knitting, leather and handicrafts, medical etc. maternity and child welfare activities. Through approved centers located and spread over their respective States and Union territories the concerned State Governments run or administer those centers for their respective specific welfare activities amongst needy workers.

9. Tyagi, B.P. (Dr) - Labour Economics and Social Welfare P-708

10. Ibid

P- 708

Thus the concerned State Governments are performing the agency functions in rendering above welfare activities including the State of Assam.

Welfare works done by Employers:

Considering the importance of labourers in tea Plantation industry the employers have to initiate the Welfare and Social Security measures and motivate the workers to increase their efficiency and productivity. Every employer has to realise that the amount spent on labour welfare activities are wise investments which will definitely contribute to increase in efficiency and productivity. Unfortunately up-to-first two decades of the present century vast majority of employers of industries including tea plantation in our country regarded welfare work as a barren liability and as such very few industries believed in welfare activities. The Calico Mills in Ahmedabad Tata Group of Industries Bombay, Lala Shriram of Delhi Cloth Mills¹¹ were exceptions

in this regard. The employers of those industries, initiated welfare works like, medical services rendered by medical professionals in Calico Mills which was started in 1915 maternity home for women workers and cash incentive of Rs.50/- to each women worker for going to maternity home in the early parts of present century.

Similarly Tata Group of Industries started a medical unit in 1918 in Bombay which was now converted into a big industrial health Department. Lala Shriram of Delhi Cloth Mills initiated housing accommodations for their workers in 1920 and other welfare activities¹². In the meantime several welfare activities have been provided by industrial employers like Birla Mills in Delhi. British India Corporation of Kanpur, the Empress Mills in Nagpur, the Binny Mills in Madras and Tata Steel Company(TISCO) in Jamshedpur for their workers. The Royal Commission on Labour 1931¹³ clearly mentioned in their reports about welfare activities rendered by above industrial organizations.

The employers of tea plantation industry are providing

11. Tyagi, B.P. (Dr.) - Labour Economics and Social Welfare p-709

12. Ibid P-709

13. Ibid P-709

drinking water, conservancy, medical aid, housing accommodation, education - both adult education and education to worker's children, recreational facilities for both indoor and outdoor games, theatrical performances.

The religious functions like Durga Puja, Kali Puja, Karam Puja, Tushu Puja Club Houses library radio set in library or club houses are various welfare amenities provided to their workers statutorily and non-statutorily according to the Plantation Labour Act 1951.

The tea planters associations like Indian Tea Planters Association, the United Planters Association of Southern India (UPASI), the Tea Board are providing welfare activities to the workers of tea plantations in various manner and fields.

Welfare works done by Trade Unions :

To serve the common interests of worker members the trade union organizations are formed by workers themselves by selecting or electing few leaders from among themselves on term

basis e.g. for one year, two or three years as the case may be. The security in their services, rules and regulations working conditions, wages, welfare works, co-operation between workers and management are among their interested subjects. As such trade union organization can play an important and vital role in providing welfare activities both Intra-mural and Extra-mural works that is activities inside and outside the factory.

One of the unique trade union organizations is the Textile Labour Association of Ahmedabad (TLA)¹⁵ are rendering welfare work in a wide range of activities like - slum area cleaning with 250 fully trained volunteer's force housing drainage, bathrooms, waer supply, diet, health needs, street lighting, children's education, indebtedness rights and obligations of workers.

The TLA are serving the workers as well as other citizens particularly education hygiene sanitation health thrift and social habits. The 60% to 80% of their income are spending on

15. Tyagi, B.P. (Dr.) - Labour Econmics & Social Welfare

welfare activities to their workers covering a wide range of welfare activities. The TLA are running 5 (five) dispensaries¹⁶ one Allopathic one Homeopathic and three Ayurvedic in different localities according to the needs and have a maternity home for women workers. The TLA is running a number of training schools, like - type-writing, tailoring embroidery, sewing, weaving in working class localities and libraries, reading rooms and night schools for workers.

Moreover TLA has provided welfare activities like Polio, BCG, T.T. DTP to children as preventive measures against whooping cough tetanus polio diphtheria and so on.

The co-operative banks established and run by the TLA for the benefit of the workers. The Consumer's Co-operative supply the essential food and other items to workers at fair price. The TLA also help the members at the time of industrial dispute that may arise between worker's and the management.

The Indian National Trade Union congress (INTUC) a trade union organization at the central

level was organized in 1947. This trade Union was organized under the influence of Indian National Congress and as such all industrial disputes should settled peacefully in a coordinated way. The main aims and objects of the Union were to eliminate social, economic and political exploitation's of the workers remove inequality from the society as well as anti-social concentration of powers to co-operate in materializing the Five Year plans and maintaining better industrial relations in the country. It is the biggest Trade Union organization with Gandhian ideology which believes in peaceful solution of all problems and industrial disputes. The strength of the Union was more than 13 lakhs members from 1,165¹⁹ trade union organizations in 1968. The trade union has been initiating labour welfare programmes among workers including tea plantations in Assam in implementing welfare programmes.

Assam Chah Mazdoor Sangha (ACMS) :

A trade union was formed in Assam for tea plantation industry

workers and registered under the Indian Trade Union Act 1926. The Assam Chah Mazdoor Sangha (ACMS)²⁰ came into being in 1958 by unifying the districtwise Chah Mazdoor Sanghas.

The Head-quarters of the organization were established at Jiban Phukan Nagar, Dibrugarh Town, Dibrugarh. The organization is formed on a three tire basis viz. (1) Primary (unit) level at the grass-root level (2) district or circle level and (3) State level.

This is a democratic form of trade union organization affiliated to the INTUC a parent body at the All India level.

There are twenty one Branches in Assam each has been functioning within jurisdictions demarcated according to local conditions. Every plantation unit is regarded as primary unit which forms the base of the trade union organization. The ACMS is the mouth piece of the tea plantation industry in the State and is successfully carrying on its functions particularly for serving the member unit's workers on all

matters of their interests common good and various welfare activities²¹. The Sangha is trying their best to maintain industrial peace and harmony in the whole plantation industry in the state settling all industrial disputes amicably as a "Grievance-Settlement Machinery"²² in a democratic system of functioning.

At the initiation of the ACMS all tea plantation employer's Association viz. Leading Planter's association are :-

ABITA - Assam Branch of Indian Tea Association.

TAI - Tea Association of India.

BCP - Bharatiya Chah Parishad

ATPA - Assam Tea Planters Association

ITA - Indian Tea Association.

NETA - North Eastern Tea Association

20. Ghatowar P.S. (ACMS, Dt. March 17,
21. Bilateral Agreement P- 35

P-3
22. Ibid P-35

The union entered into several wage agreements as well as other mutual understandings as a result of which eliminated almost all difference of opinions and avoiding industrial strike or lock out thereby.

The ACMS has been successful in entering into agreement with their employers association for payment of Profit-Bonus to workers²³ for the first time in the history of tea plantation industry after the enactment of the Payment of Bonus Act 1965.

Moreover the ACMS have arrived at industry-wise agreements with the Tea Plantation Employer's Association for additional employment of 25,000 workers²⁴ in 1978 and materialized in due course.

Further the ACMS entered into collective agreement with tea plantation employers and fulfilled the following for the first time :

- (a) Paid Festival holiday
- (b) Free supply of fuel oil, firewood and
- (c) Free supply of black tea to workers.

The ACMS could realize the

above welfare activities from their respective employers and introduced these schemes for the first time in the history of tea plantation industry in 1954, 1963 and 1965 respectively.

The ACMS established a good number of consumers co-operative stores in the whole plantation industry areas of Assam to give relief from price of essential food and other items of daily common use.

The ACMS established a Central Co-operative society under title "Assam Tea Employees Industrial Co-operative Society Ltd." (ATEICOL) initially with 48,000 members exclusively for tea plantation employees only with a share capital of Rs. 48,00,000²⁵. The Sangha runs a tea plantation called "WOKA" on Co-operative basis, having 500 hectares of land under tea plantations and by workers themselves which is first of its kind in the state.

Another important achievements in the field of welfare activities to workers the ACMS have successfully produced two films viz. (1) Kesa Son (Pure Gold) and

23. Ghatwar, P.S. Joint Secretary -ACMS published in the bulletin dated 17.03.81 from dibugarh p- 3

24. Ibid P-35

25. Ghatowar, P.S., Joint Ssecretary, ACMS p-5

(2) Rantanlal²⁶. In these two films welfare activities like family planning adult education health hygiene consequences of unconstitutional and direct hasty actions and sponsoring of co-operative movement have been focused. It was widely acclaimed by press, the public as well as workers. The second film "Ratanlal" was exhibited in the "Rashtrapati Bhawan", New Delhi and was admired by all section of the viewers.

The ACMS has been organizing cultural activities and has been holding competition among tea plantation workers like Jhumur and other cultural activities in the annual conferences held every year regularly.

The ACMS gives financial assistance to students of University, Colleges and Schools hailing from tea garden workers families for carrying on their various courses of higher studies.

Last but not the least the ACMS is running a Training Institute²⁷ at Dibrugarh town and imparting training to girls of tea

plantations community in the state in weaving tailoring knitting and embroidery.

The Unions are trying their best to discharge the duties and responsibilities vested upon them. It is their earnest endeavour to maintain unity and discipline in the whole tea plantation in the state for greater interest. They have been maintaining the spirit of "oneness" as a harmonious whole and have been trying to avoid all kinds of differences of opinion between management and employees at all cost.

References :

1. Dr. B.P. Tyagi - Labour Economics & Social Welfare.
2. Memoria & Doshi - Labour Problem & Welfare in India.
3. Field Survey data craft - Compiled from field survey data.
4. Dr. S.N. Mehrotra - Labour Problems in India
5. Mr. P.S. Ghotowar - Joint Secy. A.C.M.S. Published in the bulletin dated 17.03.1981 from Dibrugarh.

26. Ibid P- 5

27. Ibid - P5

ESSAY : ENVIRONMENTAL AWARENESS.

By. Mr. Nayan Moni Chetia,
B. Com 1st Year

Environment is nothing but a self-elaborative world constituted jointly with the atmosphere, biosphere and geosphere. These may include plants, animals and birds etc. Another parts are air, water and land, Other parts are sunlight, rainfall, humidity and wind etc. So we could say that physical and biological world we live in is our environment. That is why no living being could ever remain physically and biologically independent of the essential of the environment. It undoubtedly affect crucial and significant role in our life.

Man is physically, biologically, economically and socially dependent on the environment. Everything that human beings acquire has always either a direct or an indirect link with nature.

Man's craving desire to acquire the earth's wealth has

been the cause of depletion of the environment resources. We are never aware of the fact that the environment has provided us with every possible things. A question might arise as to why our environment is different from one region to other. A major factor behind this is due to the effect of human activity and rapid industrialisation. Formerly many parts of the earth had lush green forests, rivers with fresh water, lakes free of hyacinths and garbage dumps hygienic and clean areas and fresh air which was free of poisonous gases and polluting agents. But now a days, it is regretted to noticed that black smoke coming out from Cars, Buses, Vikram, Garudas, unhealthy industrial wastes falling into river and garbages thrown on the roads for which environment is polluted and as

well as living organism which are much more needed for our survival. They are disturbing the balance of the environment and adding harmful substances to it which endanger the living beings on the earth.

Pollution is both health and social hazard. There are different type of pollution that are presently disturbing and harming men, animals and environment. Man is dependent on the environment and environment is dependent on man. This they are interdependent.

During the last three decades the rapid strides in industrialisation backed by the consumption of fossil fuels and deforestation of the earth has led to a situation that threatens the survival of mankind itself.

The steady growth of population and economical needs which it imposes have gradually encroached upon mother earth's resources. Man established new and big industries, invention of new things are going on all over the world for which rivers are polluted, contaminated soil, depleted wild life

and exhausted natural resources.

Today the world is very much in danger of over pollution in air and water mainly due to rapid industrialisation. Pollution of air is very much threatening to all the living beings, chemical gases polluted the air and makes unfit for breathing. These harmful gases destroy the ozone layer making a path for the dangerous ultraviolet rays of the sun to fall directly on the earth. These rays can cause skin cancer and destroy life on earth.

Depletion of Ozone layer by chlorofluoro carbons (CFC's), increases the percentage of thermosttic gases in the atmosphere resulting the green house effect posing the danger of rise in temperature and consequently a threat of submargence of earth, loss of biodiversity, global warming, desertification, decomposition of bio-degradable materials and acid rain are some of the phenomena which have necessitated man to become a party of his own destruction. Noise pollution is also



a disturbing factor for man, animals and environment.

Some remedial measures to prevent these type of pollutions are given below :

1. To prevent air pollution, trees should be planted so that the environment riched with trees and plants.

2. Cooking gas or biogas should be introduced in rural areas in lieu of forest fuel.

3. Use of solar energy and wind energy must be adopted together with the use of CNG systems in motor vehicles.

4. Industries must be categorised into offensive or non-offensive before permission is accorded to check future industrial tragedy, like that of Bhopal or Chernobyle.

5. For unwanted feeling ensure strict enforcement of already existing laws and enact new legislation to deal with offenders.

6. Dust collectors and fume precipitators should be installed in the chimneys of factories.

7. Automobiles must be provided with good fuel and filters.

8. People should be instructed to environmental studies, pollution and maintenance of hygiene in personal and social life.

9. Industrial poisons and toxic chemicals should be properly treated before dumping into water bodies.

10. Use of mass media - Like T.V., Radio, Newspaper, Public meeting, street dramas and campaigning to create awareness of the general people against pollution.

How can this challenge which is probably one of the greatest danger faced by human being since the origin of life on earth be met ? Very recently a summit was held at Rio-de-Janeiro at Brazil in June 1992 attended by an amazing 153 nations from every hook and corner of the world to discuss the remedial measures and to thwart the danger posed on mankind has lit the candle of hope that at last, however late, ultimately we have some hope.

MY VIEW POINT AND CONCLUSION :

Overall, awareness of our society is not sufficient to cope up with the devastating condition prevailing around our environment. In our country almost major portion of the people are poor, illiterate alongwith poor financial conditions in all aspects that cause pollution of environment.

Pollution is a world wide problem, so remedies should be a combined effort and industrial countries should have more to do with care.

To save the environment there is still some hope for mankind for the curtains which have not yet fallen. There has been increasing awareness of formidable dangers which threatens the very existence of life. Certain steps should have been taken by the Govt. and other institutions of various countries to repair what has been damaged and to curb further ravages. But that should not be all. We are not to sit just with our fingers crossed. We too are to put our sinews to task to reincarnate our mother earth. Come, let us promise to make the sun raise over a new horizon of a new earth, where we can inundate

our hearts with fresh air and feast our eyes on the green expenses.

Let us therefore, raise our hands together to unite the world into a pollution free one where everybody could live in perfect harmony and peace.

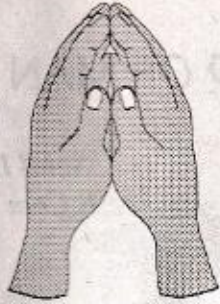




SMILE

Sahil Das
B.com 1st Year

A smile costs nothing, but it creates much
 It enriches those who receive it without impoverishing those who give it.
 It happens in a flash, and the memory of it may last forever.
 None one so rich that they can get along without it, and non so poor
 that they cannot be riches for its benefits.
 It creates happiness in the home, fosters goodwill in a business,
 and is the countersign of friends.
 It is rest to the weary, day light to the discouraged, sunshine to the sad,
 and natjure's best antidole for troble.
 Yet it cannot be begged, bought, borrowed, or stolen, for it is something
 that is worth nothing to anyone until it is given away.
 In the course of the day, some of your acquaintances may be too tired
 to give you a smile; give them one of yours.
 Nobody needs a smile so much as those who have none left to give.



A PRAYER

Sahil Das
B.Com 1st Year

We asked for strength,
God gave us difficulties to make us strong.

*

We asked for wisdom,
God gave us problems to solve.

*

We asked for prosperity,
God gave us brain and brawn to work.

*

We asked for courage,
God gave us dangers to overcome.

*

We asked for love,
God gave us opportunities.

*

We received nothing we wanted,
But everything we needed.

CHARACTER : THE CRUCIAL NEED OF MAN

Sahil Das
B.Com 1st

What then is the most crucial need of you today ?

Before, after, and in the midst of everything man needs to know one formula, the formula for achieving true menhood.

What is that formula ?

This saving formula according to the teaching of confucines is working to establish one's own characty and helping others to do the some simultaneously, working oneself to succeed and also helping other towards success in the some process.

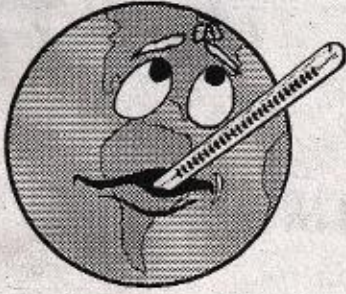
This indeed is the doctrine of saruodayer of simultaneous aduomecenment of all.

There are varying needs of various individuals, socities and nations, they are worked for in different ways, not unoften in indifferent ways prejudiceal to the advancement of others. But there is one universal need of all individuals, societies and countries - the need of enough character, gives enough character, men becomes a true man. A true man alone can solve his own problem and help solve those of others.

Confucius said : one who is not a true man cannot long stand poverty nor can be stand prosperity for long. How true ! poverty brutalizes and affluence barbarizes man if he does not have enough character.

THE DYING EARTH

*Md. Imdad Musabbir
B.Com 3rd Year*



The lightning now strikes

The sky cried its tears.

History takes an ugly turn,

Confirming man's fear.

Dark, desolate, barren and bare,

The earth has become devoid of care

The blessed blue has faded away,

No more shall we see that colour gay

Only a black and grimly sight.

No chances of a welcome respite.

The forests are vanquished, the water gone,

Fresh air is destroyed and stands alone

He stands and weeps over paradise lost

Which cannot be regained at any cost.

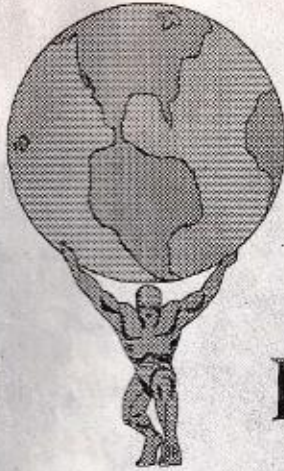
TO BE FREE

*Dolly Deka
B.Com 2nd Year*

Enclosed by barriers all over,
I struggle to break free ;

No attachment no chain
To bind me
Free as a bird.... I'de like to fly
To soar with uninhibited freedom
till etenity

To float free in a world
with no barriers nor hostility
To fly fowards the horizon
where the sun of peace is rising
and where the night of war is fading



In a world whose struggles are unknown and
enmity unheard of
where every one belongs to the world
not to a single place.
Where others came first
and self afterwards
where loving and sharing exist.
where there are no barriers nor restraints

Even in my golden gilded cage
I struggle to break free
and even as my wings bleed in my frantic effort....
I know I will never be able to break free....
and know the sun has set ... long ago.



**College Staff's
D.H.S.K.COMMERCE COLLEGE**

(Left) down.

Sailen Gogoi, Rama Gogoi, Nasim W Ali, R.N. Borbara, P. K. Sahu, Santanu Goswami, C.L Kakoti, S. N. Mahanta, M.M. Das, Gopal sharma, G. Adhikari, S. C. Pal, B. Bhagawati, H. N. Yadav, K. Goswami, P. Das, K.M. Bhagawati,

(Left), Standing.

T. Saikia, C. Gogoi, Dil Ram, Dhiren Chetia, D. Bose, B. Hazarika, N. Sharma, K. Chowdry, M. Phuken, B. Kowar, G.K. Mishra, Ramu Mali,



Principal,
Mr. Manmohan Das
D.H.S.K. COM. COLLEGE



**D.H.S.K. COMMERCE COLLEGE.
YEAR 2000-2001
UNION BODY MEMBER'S**





বিতু গগৈ



ডি,পি, ফুকন



বানা মৰাণ

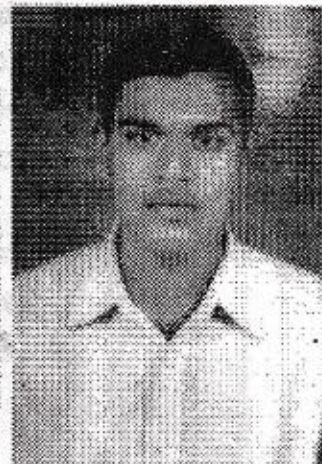


কুনাল ঘোষ



মোজামিল বহিম (মিতু)

আলোচনী সম্পাদক
(২০০০-২০০১)



এম, কেজুরাল




NIGHT

**As the Sun in the West
And darkness becomes our guest
The black night Creeps by
And everthing becomes dark, but why ?**

**The Stars Come out at night
Giving light that is bright
The moon sets the sky alight
With its shiny silver light**

**The earth looks like a lady in a darkness
Giving to a ball beautiful dressed
The stars look like jewels
And the moon like her face**

**But slowly the sun rises
Bringing with it the light
Wihch brighten up the whole sky
in a blink of the eye.**



**-Dolly Deka
B.Com 2nd Year
Sec-B**